

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SCLOVENECE

Ob 150 letnici francoske revolucije

Francoska republika je izbrala za svoj prvi državni praznik spominski dan padca Bastille, 14. julij, kot datum najbolj neposredno — revolucionarnega čina v vrsti dogodkov, ki so dali zunanje oboje sicer širšemu in globljemu pojmu »francoske revolucije«. Ker je poteklo letos 150 let od tega dne, in z ozirom na posebnost trenutnega evropskega položaja, je letošnja praznina francoskega državnega praznika bila posebno slovesna.

Ni naša stvar razglabljanje o tem, ali je res prav ta spominski dan tisti, ki najbolj predstavlja narodni genij in veličino Francije. O tem dovolj živahno razpravljajo in se krešejo med seboj poklicani francoski duhovi. Do nas ima ta izključno notranje-francoski pomen 14. julija samo tak odnos, kot ga more in mora imeti državni praznik drugega naroda: kot posebna prilika za ponovitev izrazov simpatij do njegove nacionalne veličine.

Drugeče pa je, ako žele nekateri izobraženski krogi proglašati ta francoski državni praznik oziroma simbol, ki naj bi ga predstavljal njegov dan, kot neke vrste »državni praznik vsega človeštva. Neglede na različnost zgodovinskega tumačenja in duhovno-političnega vrednotenja francoske revolucije že sam relativno francoski značaj in posledice francoske revolucije svarijo pred pretiranimi posploševanjem njenega pomena. Sicer je res, da je liberalizem — poleg antiklerikalizma najbolj zakoniti otrok francoske revolucije — prestopil okvir francoskih političnih meja in razgibal v neki meri ves ožeevropski kulturni krog razen Anglije, ki ljubi svoje vzore. Toda prav tako je res, da so različni evropski narodi po svoje sprejeli ta francoski duhovni val, ga bolj ali manj po svoje predelali in svojstveno politično predstavili. S tem pa je tudi v veliki meri sploh neta njegova »revolucionarna« neposrednost in ostrina. Poleg tega si je individualistični liberalizem žele poizkusiti pot v politične oblike izven Francije in je bil kmalu obglavljen: leta 1882, ko je Bismark čital v nemškem državnem zboru Viljemovo poslanico o načelni uvedbi državnega socialnega skrbstva in socialne politike: Ta dan je bil rojen tip predvojnega in deloma še povojne poliliberale »socialne države, ki je v novodobni politični zgodovini Evrope nadomestila individualistično liberalno državo.

Ne le francoski izvor, temveč tudi poznejša politična zgodovina individualističnega liberalizma govore predvsem o relativno francoskem značaju in pomenu duhovne, socialne in politične zamisli, ki je izšla iz francoske revolucije. Francija edina je — izjemno svojih dveh napoleoniad — živela svojo polpreteklo zgodovino treh republik pod resničnim duhovnim okriljem in v poslednem politično-pravnem okviru individualističnega liberalizma, ki je izšel iz revolucije pred 150 leti.

150 let je iz današnjih časovnih meril političnih stvarnosti dosti dolgo razdobje. Kako, da je Francija mogla tako dolgo vzdržati v liberalni enostranosti, ki je po svoji notranji nujnosti razkrajala skupnostno narodno življenje ter sožitje v njem, in podžigala samoljubna stremiljenja? To se da razlagati samo iz posebnih okoliščin francoske življenjske stvarnosti: francoska republika je prevzela trdno dediščino dovršenega narodnega in državnega edinstva, ki ga je v stoletjih neporušno zgradila monarhija; francoski gospodarski viri so bogati, vsestranski in primerno uravnoteženi; francoski duh je izredno prožen in gibčen.

Vključ tem odločilnim »rezervam« iz tisočletne veličastne zgodovine se je tudi v Franciji tekom tega stoletdesetletnega razdobja nabrala vrsta zgodovinsko-neugodnih posledic duha velike revolucije. In ti neugodni sadovi stoletdesetletnih let so prav v naših dneh v svojo nabrano težo pritiskali na bodočo obzorja Francije: padanje rojstev; razvezanost socialnih nasprotij, ki so v polpreteklih dneh skoraj ohromili francosko gospodarsko življenje, okostenelost socialnih in gospodarskih javnih opravil, ker manjka živnega prirodnega stika med državno upravo in socialnimi plastmi naroda. Ne moremo pa tudi pozabiti, da je še danes vsa službena Francija z državnim šolskim sestavom vred dosledno na črti brezverske šole.

Francija je v zadnjem času pokazala mnogo vidnih znakov, ki bi mogli označevati možnost postopnega globljega duhovno-političnega preobrata. Že dolgo časa opazujemo živahno trenje na vseh področjih med »živci« in »zakonom« deželo. Izgleda, da je »živci« dežela že toliko prebujena, da utegne v doglednem času dati »zakonom« Franciji podobo, ki bo bližja njenemu prirodnemu obrazu, kot današnja. Geslo, ki ga je izrekel Lacordaire: »Med slabim in močnim je svoboda, ki uslužuje, in zakon, ki osvobaja, je v nekaj besedah zajelo obsodbo osrednjega družabnega nauka velike revolucije pred 150 leti. Geslo tega velikega katoliškega moža tudi vedno bolj prodira v pisane pravne vire pozitivne francoske zakonodaje. Obsodbo razvezanega samoljubnega liberalizma s splošnega nacionalno-političnega vidika pa je brez sramu in brez strahu izrekel v samem francoskem parlamentu dne 18. marca 1939 predsednik Daladier, ko je dejal: »Ne oklevam vključ protestom izjaviti, da mora demokracija zaradi nevarnosti nehati biti režim nasprotij. Danes mora poveljevati narod. Čas atenske republike je za nami.«

Izgleda torej, da se silni obnovitveni napori sodobne Francije, ki smo jim priča in ki znova prepričevalno govore o zgodovinski veličini francoskega narodnega duha, vrše zven duhovnega, pravnega in političnega okvira individualističnega liberalizma in proti njemu.

In to novo Francijo smo ob njenem državnem prazniku iskreno pozdravili. Želimo, da bi oni naš izobraževalski krog, posebno srbski, ki je že od nekdaj s posebno gorečnostjo hobil oblikovati svoj duhovni obraz v francosko kulturno žarišča, obenem s Francijo spoznal, kako se Francija znova obrača k svojim pravim narodnim izročilom, da bi se nagnili nad veličino naših lastnih krščanskih in slovanskih tradicij tudi mi. Le tako bo delo notranje državne ureditve in ustalitve dobro opravljeno. Kozmopolitske zablode francoske revolucije pa prepustimo zgodovini.

C. Z.

Dunajska vremenska napoved: Menjajoče oblačno, hladnejše vreme, mogoče nevihte in hladni vetrovi.

General Ironside v Varšavi

Generalni inšpektor angleških imperialnih čet bo s Poljsko sklenil vojaško zvezo

Pripravljajo tudi vojaško zvezo med Francijo in Turčijo

London, 17. julija. B. Britanski general sir Edmund Ironside, ki je bil pred kratkim guverner Gibraltara, je prispel danes v Varšavo v spremstvu večjega števila britanskih generalistabnih častnikov in poljskega atašea. V poljski prestolnici bodo britanski častniki ostali pet dni. Poljski politični krogi so zelo zadovoljni zaradi obiska britanskih visokih častnikov in jim pripisujejo tudi velik politično-vojaški značaj.

Varšava, 17. julija. AA. Reuter: Generalni inšpektor angleških prekomorskih čet general Ironside bo obiskal jutri maršala Rydza-Smigly in zunanjega ministra Becka, v sredo pa bo imel priliko razgovarjati se z vojaškimi strokovnjaki. V četrtek bo prisostvoval vojaškim vajam. General Ironside se bo vrnil v London v petek zvečer.

Pariz, 17. julija. AA. Havas. Londonski dopisnik »Journala« komentira potovanje generalnega inšpektorja angleške vojske generala Ironsidea v Varšavo ter posvetovanja med angleškim in poljskim generalnim štabom in pravi med drugim:

Zdi se, da imajo ti razgovori namen potrditi resnično vojaško zvezo med Anglijo in Poljsko in pripraviti načrt za sodelovanje poljske in angleške vojske za primer morebitnega spopada v Evropi. Zdi se tudi, da je sodelovanje v letalstvu znatno napredovalo, ker v poljskih krogih že pravijo, da bo proučeno vprašanje

enotnega poveljstva letalskih sil Poljske in Velike Britanije. Eden od ciljev Ironsidejevega obiska v Varšavi bo torej brez dvoma ta, da se končno veljavno prouči angleško-poljsko letalsko sodelovanje. Poleg tega se predvideva, da bo ob koncu razgovorov v Varšavi izdelan načrt, s katerim bi se omogočilo poljskim častnikom prebiti nekaj časa v angleški vojski zaradi vojaškega pouka, čemur bi ustrezal tudi pouk angleških častnikov v poljski vojski.

»Petit Journal« pravi: Poslanstvo generala Ironsidea v Varšavo je popolnoma jasno. Razgovori, ki jih bo imel sir Edmund Ironside v Varšavi z najvišjimi predstavniki poljske vojske, a predvsem z maršalom Rydza-Smiglym, imajo za cilj pripraviti praktično uresničenje podpore, ki jo je Velika Britanija obljubila Poljski. Angleško-francosko-poljska zveza postaja dejstvo.

Tudi francosko-turška vojaška zveza

»Echo de Paris« poroča po svojem londonskem dopisniku, da angleško-poljska vojaška posvetovanja ne bodo osamljena ter da se bodo te dni začeli podobni razgovori med francoskimi in turškimi strokovnjaki. Francosko zastopstvo v Ankari bo imelo nalogo izpopolniti francosko-turški sporazum s konvencijo, ki bo imela praktičen značaj. Tako se — pravi dalje list — sistem jamstev konsolidira in postaja čedalje bolj določen. Fronta odpora ne bo, kakor je bila

Zveza narodov, blok s čisto moralnimi obveznostmi in brez sankcij.

Tudi »Figaro« piše o cilju francoskega odposlanstva v Ankari in pravi, da bo te dni v Ankari določen način in čim tesnejše sodelovanje med francosko in turško vojsko za primer vojne. Več častnikov bo proučilo predvsem vprašanje utrjevanja Dardanel. Možno je, pravi list, da bo del obrambnih črt, ki so poglobljene v evropski Turčiji, reorganiziran. Potrebno orožje bo dobavljeno iz francoskih arsenalov in tovarn.

Vrhovni poveljnik francoske armade obišče Poljsko

Pariz, 17. julija. AA. Stefani poroča: V pariških merodajnih krogih ne potrjujejo vesti, ki so jo objavili nekateri poljski časopisi o skorajšnjem potovanju generala Gamelina na Poljsko zaradi konference s poljskimi vojaškimi vodilnimi osebnostmi in z zastopniki poljske industrije.

Zadnji poskus v Moskvi

Angleški in francoski poslanik še enkrat k Molotovu Tri točke, ki delajo nepremostljive ovire

London, 17. julija. AA. DNB poroča iz Moskve: Zvedelo se je, da sta angleški in francoski veleposlanik v Moskvi zaprosila za nov sestanek z Molotovim. Zdi se, da bo ta sestanek danes popoldne. V političnih krogih mu pripisujejo posebno važnost, ker se pričakuje, da bosta angleški in francoski veleposlanik stavila zadnje predloge, izdelane v Parizu in Londonu.

Moskva, 17. julija. AA. Reuter: Angleško-ruska pogajanja so se nadaljevala danes v Kremliju popoldne ob 18.

Tri ovire - Po mnenju Ednovega glasila

London, 17. julija. TG. List bivšega zunanjega ministra Edena »Yorkshire Post« objavlja daljša poročila o pogajanjih v Moskvi ter našteva tri točke, glede katerih do sedaj ni bilo mogoče priti do sporazuma med Anglijo in Sovjetsko Rusijo. Te tri točke so sledeče:

1. Sovjetska vlada zahteva od Anglije in Francije takojšnjo vojaško pomoč tudi v primeru posrednega napada na kakšno baltičsko ali drugo zaimčeno državo. Pod pojmom »posredni napad« pa razume sovjetska vlada tudi že vsako notranjepolitično spremembo, ki bi nasprotovala sedanjemu režimu v dotični državi. (Vsak fašistični prevrat v katerikoli izmed baltičskih držav bi po sovjetskem mnenju že spadal v okvir posrednega napada in bi naložil Angliji in Franciji dolžnost, da takoj vojaško pomaga Rusiji, ako bi slednja ta prevrat smatrala

za nevarnost proti sebi.) Angleški list pravi, da Anglija takšne obveznosti ne more sprejeti.

2. Sovjetska vlada zahteva nadalje, da tudi Poljska in Turčija podpišeta vojaške zveze s Sovjetsko Rusijo, nakar bi Rusija podpisala poročstva za neodvisnost Švice in Nizozemske. Ta težava bo odstranjena na ta način, da bo Anglija enostavno odstopila od svoje zahteve, naj Rusija jamči za Švico in Nizozemsko, v pričakovanju, da tudi Rusi store isto glede Poljske in Turčije.

Sovjeti spet vdrl v Mandžurijo

Sovjetska letala bombardirala Fulargi 300 km sev. od Harbina

Tokio, 17. julija. AA. (Reuter.) Agencija Domej sporoča, da je osem sovjetsko-mongolskih bombnikov snoči preletelo mongolsko-mandžursko mejo ter metalo bombe na mesto Hersvai, ki je oddaljeno približno 40 milj od meje. Težko ranjeni so bili štirje Mandžurci.

Tu je povzročila veliko vznemirjenje vest, ki je prispela od poveljništva japonske kvantunske armade, da so sovjetska in mongolska letala napadla važno železniško križišče Fulargi, ki leži okoli 300 milj severno od Harbina. V japonskih krogih naglašajo, da se s tem prenašajo sedanje obmejne borbe v notranjost Mandžurije. Ta napad je bil verjetno izveden z namenom, da ovira zalaganje japonsko-mandžurskih čet na severno-zapadni meji. Japonska vlada je vložila zaradi tega napada oster protest v Moskvi in Urgi ter zagrozila z najresnejšimi represalijami, ako bi se enaki napadi ponovili.

Tukajšnji krogi pripisujejo sovjetsko-ruskemu letalskemu napadu na postajo v Fularki mnogo večji pomen kakor vsem prejšnjim napadom. Enakega mnenja je tudi mandžurska vlada. Ta napad je mnogo resnejši, ker je bil izveden na kraj, ki se nahaja globoko v notranjosti države ter za-

radi očitnega namena napadalec ovirati železniški promet.

Tokio, 17. julija. AA. (Reuter.) Pri sovjetsko-mongolskem napadu na železniški voz Fulargi so sovjetsko-mongolska letala vrgla 8 bomb na železniške naprave. Poročajo, da so razen tega sovjetsko-mongolske čete izvale nov obmejni spopad v pokrajini Nomonhana.

Poročajo, da mandžurska vlada pripisuje sovjetsko-mongolskemu napadu na Fularki mnogo večji pomen kakor pa vsem prejšnjim spopadom, to pa zaradi tega, ker je bila zdaj napadena točka, ki leži globoko v notranjosti pokrajine, drugje pa zaradi očitne napadalčeve namere, da ovira železniški promet.

Sovjetsko-japonski prepir na Sahalinu

Moskva, 17. julija. AA. (Havas.) Japonski veleposlanik Togo je obiskal včeraj sovjetskega pomočnika komisarja za zunanje zadeve Lozovskega ter energično protestiral proti sodbi sodišča v Aleksandrovsku, ki je potrdilo kazen v znesku 374.000 rubljev, na katero je bila obsojena japonska petrolejska družba na Sahalinu zaradi kršitve delovne pogodbe. Istočasno je japonski veleposlanik protestiral proti namenu sovjetskih oblasti zapleniti imovino omenjene družbe, ako kazen do 19. julija ne bo plačana. Japonski poslanik je sporočil Lozovskemu, da bo njegova vlada prisiljena zavzeti odločnejše stališče v zaščito interesov svojih državljanov. Dodal je, da je japonska petrolejska družba vložila pritožbo pri predsedniku vrhovnega sovjeta, v kateri zahteva, naj se ukine izvršitev sode, o čemer naj se obvesti sovjetsko poslanstvo pred 18. julijem. Toda Lozovski ni hotel sprejeti tega roka. Na drugi strani se zdi, da so pogajanja, ki se vodijo v Moskvi med predstavnikom japonske rudarske družbe na Sahalinu in sovjetskim rudarskim sindikatom za sklenitev nove delovne pogodbe napredovala.

Pariz, 17. julija. AA. Havas poroča iz Berlina: V najkrajšem času bo podpisana trgovinska pogodba med Japonsko in Nemčijo. Listine ne bodo podpisane v Berlinu. Kakor poročajo, se bo po tej novi pogodbi japonski izvoz v Nemčijo občno povečal.

Angleški vojni minister Hore-Belisha (v sredi) pri paradi 14. julija v Parizu. Na levi vrhovni poveljnik angleške kopenske vojske lord Gort

Politični zapiski

V pričakovanju

Belgrajska »Narodna tribuna« piše: »Z ozirom na živahno delavnost uglednih politikov na Bledu se vztrajno trdi, da je sporazum gotova stvar in da čakajo samo na dovršitev dela tehničnih strokovnjakov, da bo mogoče sporazum podpisati. Po naših informacijah, pravi »Narodna tribuna« — bo sporazum brez dvoma podpisan v teku tega leta. Od Bleda do Kupinca ni daleč, na poti pa je več mirnih mest, kjer se je mogoče nemoteno razgovarjati o vseh političnih vprašanjih. Mogoče bomo v kratkem mogli sporočiti še bolj podrobne stvari o teh razgovorih.«

Hrvati so vztrajali na svoji črti

Ob priliki velikih proslav v čast dr. Vladimira Mačka, ki je doživel 60 let, piše »Obzor«, da je politična smer dr. Mačka ostala ves čas neizmenjena. To je treba naglašati posebno v dne, ko tako v Zagrebu, kakor v Belgradu in Ljubljani pričakujejo skorajšnjega razluta razgovorov, ki so se začeli travna meseca tega leta. Nepremakljivi cilj dr. Mačka je taka državna skupnost južnih Slovanov, v kateri bodo hrvatski, srbski in slovenski narod živeli drug ob drugem, varujoč skupne koristi na podlagi svoje narodne individualnosti in dejanske ravnopravnosti. Naj tej podlagi se dr. Maček razgovarja in na nobeni drugi. Nedeljske slavnosti pa so pokazale, da je ves hrvatski narod nemajhno na strani dr. Mačka in da se moremo zaupno nanj naslanjati v borbi, da se zruši hegemonistični sestav in da se ustvari novi odnosi med hrvatskim, hrvatskim in slovenskim narodom na podlagi stvarne enakopravnosti treh državno-političnih komponent Jugoslavije.

Belgrajski polmesečnik »Napred«, ki ga izdaja belgrajski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, meni, da se sporazum ne bo dolgo odlašal in pritrjuje »Obzoru«, da se Hrvati ne morejo zadovoljiti s samoupravami, naj so tudi široke, ako je s tem mišljena samo upravna decentralizacija. Sporazum je namreč narodnopolitični problem in ne samo upravne značaja. — Kolikor mi poznamo stvari, je »Napred« edini srbski list, ki se v tem oziru popolnoma strinja s Hrvati.

Budakova opozicija

Kakor znano, ima dr. Maček oziroma njegova stranka opozicijo v takozvanih pravaših, ki jih vodi dr. Mile Budak. Opozilo se je, da je sarajevski nadškof dr. Sarić dr. Budaka, ko je obiskal Sarajevo, dvakrat sprejel in se dolgo z njim razgovarjal. »Katoliški tjeednik«, ki ga izdaja sarajevska nadškofija, tudi z velikimi simpatijami spremlja delovanje dr. Budaka in prinaša opise njegovih sestankov po Bosni in Hercegovini. Prinaša pa tudi izveščke člankov »Hrvatskega naroda«, ki ga Budak izdaja. Kakor znano, očita Budak dr. Mačku, da je preveč popustljiv in da njegova držanje ne odgovarja programu Hrvatske seljačke stranke.

Zedinjenje radikalov

Belgrajska »Nezavisna tribuna« prinaša sledečo notico: Te dni je bil član glavnega odbora bivše radikalne stranke in bivši prometni minister Ante Radojević politično zelo delaven. Potem, ko je imel neke politične sestanke na Bledu, se je vrnil v Knjaževac poročat Aci Stanojeviću. V političnih krogih pravijo, da je Ante Radojević istega mnenja, kakor Vlada Marković, da naj bi se prištali Ace Stanojevića ali takozvani staroradikalci združili v Jugoslovansko radikalno zvezo, ker je njihovo pravo mesto samo v njej. Ker pa prištali Ace Stanojevića zaenkrat še niso tega mnenja, je g. Radojević sklenil, da bo čakal nadaljnje razvoja dogodkov.

Naša notranja kolonizacija

V Novem Sadu je bila prva seja nove uprave Zveze agrarnih zadrug. Za predsednika je bil izbran g. Ivan Kapor iz Subotice. Na seji se je ugovarjalo, da je zemljišče, ki ga je država dodelila za agrarne interese, veliko premajhno za toliko družin. Zato je Privilegirana agrarna banka odobrila kredit za dokup zemlje v iznosu 50 milijonov din. Od tega je Zveza nakazala pomoč 320 prostovoljcem, kolonistom in agrarnim interesentom v znesku 13 milijonov dinarjev. Na ta način se je dokupilo okoli 1700 jutrov zemlje. To delo se bo nadaljevalo do izčrpanja dodeljenega kredita.

V čast Evgenu Savojskemu

»Deutsche Volksblatt« poroča, da je te dni odposlanstvo nemške akademije mladine v Jugoslaviji, na čelu ji Landesstudentenführer Vili Badl romalo na Vizirac (med Srpskimi Karlovcami in Petrovaradinom), kjer se nahaja spomenik princa Evgenu Savojskemu. Odslej bo nemška akademska mladina v Jugoslaviji vsako leto šla na Vizirac, kjer je položila lovorov venec. — Spomenik princu Evgenu je bil postavljen pod bivšo monarhijo v spomin na zmago princa Evgena Savojskega nad Turki leta 1716.

Še o Stojadinoviću

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, nadaljuje svoje članke ob priliki strogolajenja dr. Stojadinovića. »Hrvatski dnevnik« meni, »da je izključitev dr. Milana Stojadinovića iz JRZ zaenkrat imela za posledico samo to, da je likvidirano notranje vprašanje v vladni stranki sami. Ta stvar pa ne bi imela večjega pomena, ako se ne bi iz osebnega vprašanja prešlo na vprašanje stvarne politike. Stojadinović sam po sebi nima in ni nikoli imel politične važnosti, ker dejansko ni imel za seboj ljudstva. Če kdo ni več na oblasti, se zanj ne briga več niti oni, ki jih je imel za svoje najboljšje prijatelje. V srbskem narodu samem Stojadinović ni imel nikoli za seboj več, nego kakšen Ljotić ali Hodžerac. Da dobi osebnost likvidacija dr. Stojadinovića tudi politično vrednost, je potrebno, »da se likvidira tudi tista politika, kateri je dr. Stojadinović dal svoje ime in svoj pečat. To odgovarja tudi volji in želji srbskega naroda samega, ki čaka likvidacije politike, ki se je 20 let vodila proti Hrvatim. Ta likvidacija pa je mogoča samo na ta način, da hrvatski narod uživa isto svobodo in v vsakem pogledu, kakor jo uživa ali bi jo moral uživati srbski. Na ta način organizirana državna skupnost bi postavila hrvatski kakor srbski narod na lastne noge, tako da bo lahko premagala vse težave in vse grožnje, ki bi se pojavile, da politični bodisi hrvatski, bodisi srbski narod oziroma država. Za hegemonistične poskuse ni več časa. Hrvatski narod ni več voljan, da bi jih prenašal.« K tem izjavam pripominjamo samo, da po grešamo v njih pravilnega pojmovanja sporazuma, ki nam pravi, da je sporazum stvar, ki se nujno in bistveno tiče tudi Slovencev.

Važne uredbe o sodiščih in sodnikih

Belgrad, 17. julija. m. Na predlog pravosodnega ministra je v amisu pooblastila v finančnem zakonu za proračunsko leto 1939-1940 ministarstvo svet predpisal uredbo z zakonsko močjo o spremembi in dopolnili k § 8 zakona o rednih sodiščih. Po tej spremembi se na okrajnih sodiščih v sedežu okrožnega sodišča v primeru, če število prebivalstva v sedežu tega sodišča na dan popisa prebivalstva 1931 ne presega 15.000, področje okrožnega sodišča pa ne obsega več kakor tri okrajna sodišča, ne bodo več v bodoče postavljali sodniki okrajnih sodišč, temveč samo starešina okrožnih sodišč.

Na ta način bo v začetku vsakega leta predsednik okrožnega sodišča dodelil toliko sodnikov na delo, kolikor jih bo potrebno. Na okrajnih sodiščih, kjer se v bodoče ne bodo več postavljali sodniki, znanprej tudi več ne bo posebnih pisarn teh sodišč, temveč bodo pisarne kot poseben oddelk na okrožnem sodišču. Sodniki, katere bo ob uveljavitvi ta uredba zalekla na okrajnih sodiščih, ostanejo še nadalje na teh mestih, dokler se njihova mesta ne bodo izpraznila po rednem potu.

Uredba, ki zasleduje cilj, da se ustvari trajni pogoji za sistematično in racionalno varčevanje v državnem gospodarstvu, je objavljena v današnjih »Službenih novinah« in je z današnjim dnevom stopila v veljavo.

Na predlog pravosodnega ministra je ministarstvo svet nadalje predpisal še uredbe: 1. uredba z zakonsko močjo o postavljanju sodnikov rednih sodišč, 2. uredba o odgovornosti sodnikov rednih sodišč, 3. uredba z zakonsko močjo o zidanju in upravljanju sodnijskih poslopij in o uređitvi zemljiških knjig.

Uredba o postavljanju sodnikov rednih sodišč dobi obvezno moč 1. oktobra 1939. Po tej uredbi je za sodnika rednega sodišča lahko postavljen državljani kraljevine Jugoslavije, diplomirani pravnik, ki je položil sodniški ali odvetniški izpit, star 26 let ter poleg splošnih zakonskih pogojev za državno službo izpolnjuje tudi pogoje, ki so predpisani v tej uredbi. Žene ne morejo biti sodniki. § 3 določa, da je za sodnika okrajnega sodišča lahko postavljen sodnik, ki je prebil po položnem sodniškem ali odvetniškem izpitu najmanj leto dni v službi na sodišču ali pa je deloval dve leti kot odvetnik.

Za sodnika okrožnega sodišča ali trgovskega sodišča je lahko postavljen tisti, ki je po položnem sodniškem ali odvetniškem izpitu prebil na sodišču tri leta, od tega najmanj dve leti kot sodnik, ali pa tisti, ki je služboval kot odvetnik pet let.

Za starešino okrajnega sodišča je lahko postavljen tisti, ki je po položnem sodniškem ali odvetniškem izpitu prebil pet let, od tega najmanj tri leta kot sodnik, ali tisti, ki je služboval osem let kot odvetnik.

Za sodnika in starešino okrožnega sodišča ali za sodnika okrožnega in trgovskega sodišča ali za sodnika apelacijskega sodišča ne more biti postavljen nihče, če prej ni prebil izven sedeža apelacijskega sodišča najmanj pet let kot sodnik.

§ 4. določa, da je za predsednika okrožnega ali trgovskega sodišča ali za sodnika in podpredsednika apelacijskega sodišča lahko postavljen: 1. tisti, ki je služboval najmanj 12 let kot sodnik okrožnega sodišča ali kot sodnik ali starešina okrajnega sodišča ali kot tajnik višjega sodišča ali kot državni tožilec ali namestnik državn. tožila, od tega pa najmanj leto dni pri okrožnem ali trgovskem sodišču, ali kot izredni profesor prava na univerzi, ali pa če je služboval najmanj 15 let kot odvetnik; 2. tajni inšpektor ali načelnik pravosodnega ministrstva, če ima najmanj 12 let službe v zvanju, ki ga omenja točka 1, odnosno v navedenih zvanjih pravosodnega ministrstva, če je od tega najmanj 6 let prebil na rednem sodišču, kot tajnik na višjem sodišču ali kot državni tožilec ali njegov namestnik, in od tega eno leto kot sodnik okrožnega ali trgovskega sodišča; 3. sodni inšpektor pravosodnega ministrstva, višji državni tožilec in namestnik drž. tožila.

§ 5. določa, da je za sodnika kasacijskega sodišča ali za predsednika apelacijskega sodišča lahko postavljen tisti, ki služi: 1. najmanj pet let kot sodnik ali kot podpredsednik apelacijskega sodišča, predsednik okrožnega ali trgovskega sodišča, namestnik vrhovnega državnega tožila, višji državni tožilec ali njegov namestnik, sodni inšpektor pravosodnega ministrstva ali pa redni profesor prava na univerzi; 2. najmanj 18 let kot sodnik okrožnega sodišča ali trgovskega sodišča, tajnik višjega sodišča ali kot sodnik ali starešina okrajnega sodišča, državni tožilec ali njegov namestnik, od tega najmanj eno leto pri okrožnem ali trgov-

skem sodišču, ali če je služboval kot odvetnik najmanj 20 let; 3. najmanj 18 let kot inšpektor ali načelnik pravosodnega ministrstva, odnosno v zvanjih, omenjenih v točki 2., a od tega najmanj 8 let kot sodnik rednega sodišča, kot tajnik višjega sodišča ali kot državni tožilec ali njegov namestnik, od tega eno leto kot sodnik okrožnega ali trgovskega sodišča.

Za predsednika apelacijskega sodišča je lahko postavljen sodnik kasacijskega sodišča, za sodnika kasacijskega sodišča je lahko postavljen tudi predsednik apelacijskega sodišča in vrhovni državni tožilec.

§ 6. določa, da je za predsednika kasacijskega sodišča postavljen lahko sodnik kasacijskega sodišča, predsednik apelacijskega sodišča in vrhovni državni tožilec.

Za predsednika kasacijskega sodišča je lahko postavljen sodnik ali podpredsednik kasacijskega sodišča ali predsednik apelacijskega sodišča.

Ne morejo pa biti izbrani in tudi ne postavljeni za sodnike tisti, ki so bili obsojeni na izgubo častnih pravic, pa čeprav so jih pozneje ponovno dobili, ali na izgubo državljanstva ali druge javne službe, kot tudi ne oni, ki so bili z razsodo disciplinskega sodišča opušteni ali upokojeni.

Uredba v nadaljnjih paragrafi določa pogoje za polaganje sodnijskih izpitov. Pravico do pola-

ganja teh izpitov ima vsak, ki poleg drugih pogojev za državno službo dokaže, da je po končani pravni fakulteti in po položenih diplomskih izpiti služil tri leta kot sodni pripravnik pri rednem sodišču ali pa da je služil kot sodnik pri rednem sodišču tri leta v administrativni službi ali v stalni službi pri odvetniku kot odvetniški pripravnik, dve in eno leto kot odvetniški pripravnik na vajah pri rednem sodišču, ali da je dve leti služil pri državnem pravobranilstvu in eno leto pri rednem sodišču, ali če je bil dve leti vseučiliški profesor na pravni fakulteti in je služil eno leto kot sodni pripravnik pri rednem sodišču. Sodniška pripravna služba na sodišču se bo izvajala tako, da se bo kandidat izveščal v vseh civilnopravnih in kazensko-pravnih sodniških poslih, kot tudi, da se bo seznanil z vodstvom poslovanja sodne pisarne pa tudi sodnoknjižnega urada. Izpiti se polagajo na apelacijskem sodišču pred posebnim odborom. Predsednik tega odbora je predsednik apelacijskega sodišča. Izpiti je pismen in ustnen.

Za izpolnitev izpraznjenih mest sodnikov ali pa za starešino okrajnega sodišča ali sodnika okrožnega sodišča ali trgovskega sodišča bo pristojno apelacijsko sodišče razpisalo natečaj najkasneje v roku petnajstih dni po izpraznitvi. Natečaj se mora objaviti v »Službenih novinah«. Natančnejša pojasnila o natečaju bo še predpisal pravosodni minister z uredbi.

Drugi del uredbe prihodnjilj

K prekrasnemu prazniku dolenjske mladine

Kaj nam piše kmet iz novomeške okolice

Iz novomeške okolice, 17. julija.

Včerajšnja nedelja je bila prekrasen praznik dolenjske mladine. S ponosom smo gledali to zdravje, ki se je v sprevodu razlivalo po novomeških ulicah. Take prireditve Novo mesto doslej še ni doživelo. Gledali smo, kako se je mladina marljivo in vztrajno pripravljala po naših domovih za ta svoj praznik, pa smo slutili, da bo prireditve lepa. Hoteli smo biti priče dela in uspehov naše mladine, obenem pa tudi dati priznanje in ji viliti novega poguma. Zato so se okoliški občani v tisočih udeležili prireditve.

Take množice je zmogla zbrati v Novem mestu samo naša stvar. Veseli smo bili, ko smo videli, da si je tudi Novo mesto za ta praznik naše mladine nadelo prazniško lice. Ulice so bile lepo okrašene, zmogoslavni pohod mladine skozi mesto so na vsem potu pozdravljale viharajoče zastave. Tudi hišni posestniki so povečini razobesili državne zastave. To je v redu. Saj se je vendar zbral tukaj v središču Dolenjske cvet našega naroda; prišli so gospodarji in gospodinje iz vseh občin Dolenjske, važnost dneva je podčrtalo več zastopnikov kraljevske vlade s svojo navzočnostjo.

Ko sem na Glavnem trgu gledal sprevod naše mladine, mi je kljub viharnemu navdušenju tri-soglavje množice vendar mala, sama po sebi brez-pomembna stvar ganila slavnostno razpoloženje. V sprevodu sem imel štiri otroke; ko so korakali mimo mene, sem ponosno gledal za njimi, dokler sem jim mogel slediti z očmi. Pa se mi je zopet

oglasila vest, ko je oko obviselo na nekaterih hišah na Glavnem trgu, ki so bile brez zastav in mrko zagnjene. Res, ni jih bilo mnogo, nekaj jih je pa le bilo. Pa čigave so te hiše, kaj mislite? To so brez izjeme hiše ljudi, ki žive izključno od nas katoličanov: hiše trgovcev, obrtnikov, odvetnikov, gostilničarjev. Pri enem teh trgovcev, ki se je mrko postavil proti slovenski mladini in slovenskemu ljudstvu, sem šele pred par dnevi kupil za več stotakov obleke za otroke, ki so pravkar korakali pred menoj v sprevodu. Vest mi je zavpila: Ali tako plačuje ta človek deželo, ki ga redi, ki mu s svojimi žulji omogoča lahkotno življenje. Če se že miselno ne strinja z nami, kako je mogoče, da bi vsaj iz vjdnosti pozdravil slovensko ljudstvo. Kajti mi smo slovenski narod. In v duši se mi je rodilo bridko spoznanje: Sovražji, sovražji slovensko ljudstvo. Prebridko spoznanje, da ljudje, ki jih mi redimo, kažejo celo od takih prilikah takšno nekulturno oddvojenost od nas, slovenskega naroda.

Hotel sem videti, koliko je takih ljudi in kateri so, pa sem krenil po novomeških ulicah. Dognal sem čudovite stvari, ki so me silno zbolele. To so sami obiki znanci, ki jim mesec za mesecem v tej ali oni obliki delajo usluge vsi tisoč, ki so danes zbrani v Novem mestu. In kako jim vračajo te usluge? Na čuden, čuden način! Kateri so ti ljudje? (Ako treba, bomo prihodnjilj navedli njih imena.) Ni jih preveč, ali žalostno je, da jih je toliko in takšnih, ki jih mi podpiramo. — Kmet iz novomeške okolice.

180 milijard za orožje

Anglija mora seči po notranjih posojilih da bo krila potrebe državne obrambe

London, 17. julija. V spodnji zbornici je finančni minister sir John Simon predložil novi proračun, ki določa za oboroževanje vsote, ki si jih nikdo ni mogel zamisliti.

Letos bo morala Anglija razpisati za oboroževanje posojilo v višini 350 do 500 milijonov funtov. Letno pa znašajo vloge angleških vlagalcev približno 400 milijonov funtov, kar pomeni, da bo morala vlada za najetje posojila kreditne možnosti angleških državljanov znatno raztegniti. Vse vladne odredbe v smeri razširitve angleškega kredita pa bodo pomenile to, da bo angleška vlada morala poseči za ukrepi, ki bodo na nek način organizirali prve korake angleškega gospodarstva v smeri inflacije.

Angleški finančni trg je že postal zelo nemiren in nestalen. Vse nove umetne odredbe bodo na tečaj funta zelo nemirno vplivale. Finančni minister meni, da bo iz državnega zaklada lahko krali samo 150 milijonov funtov, 350 milijonov funtov pa bo moral dobiti iz notranjih posojil. Notranje posojilo bodo razpisali prav kmalu, ker se že boje, da poslej finančni trg za kaj takega ne bi bil več ugoden. To prvo posojilo bodo najbrž vpisovale predvsem javne ustanove, da bi tako potegnile za seboj zasebnike v čim širši meri.

Letošnji proračun bo znašal skupaj 1427 milijonov funtov, dočim je lanski znašal le 1069 milijonov funtov. Od tega bo šlo 730 milijonov za oboroževanje (180 milijard din). Iz proračunskih sredstev pa bodo lahko nabrali za oboroževanje samo 248 milijonov funtov, drugo pa bodo morali kriti z notranjimi posojili. (1 funt je okroglo 250 din.)

60-letnica dr. Mačka

V Zagrebu in po vsem Hrvatskem so slovesno proslavili 60 letnico svojega voditelja

V nedeljo so v Zagrebu zelo slovesno proslavili 60 letnico dr. Mačka. Dr. Maček bo 20. julija star 60 let. Obenem pa so posvetili tudi dom. Gospodarske sloge. Na proslavo je prišlo več deset tisoč kmetov iz najbližjih krajev okoli Zagreba, od vseh strani Hrvatske pa so prišli zastopniki številnih društev, organizacij in ustanov.

Slovesnost je bila v zagrebškem Maksimiru, kjer sta bili na slavnostnem prostoru postavljeni dve veliki tribuni; na eni so bili zbrani skoraj vsi dr. Mačkovi poslanci, na drugi pa konzuli ali zastopniki vseh konzulatov v Zagrebu. Na njihovi tribuni je bilo tudi več dopisnikov tujih listov.

Točno ob 10. se je pripeljal na slavnostni prostor zagrebški nadškof in hrvaški metropolit dr. Stepinac, nato pa za njim sam dr. Maček v spremstvu inž. Košutića. Ogromna množica je dr. Mačka navdušeno pozdravljala. Takoj nato pa se je začela slovesna služba božja, ki jo je opravil nadškof dr. Stepinac z veliko asistenco.

Nato je imel govor poslanec Milutin Majer, ki je orisal vso hrvaško zgodovino od začetkov pa do danes in pri tem posebno dolgo poveljeval zgodovino hrvaške vladavine ob Jadranskem morju. Ob tej obali je še danes polno spomenikov z vklesanimi napismi, ki pričajo, da je to hrvaška zemlja, nad katero so vladali vladarji hrvaške krvi. Omenil je še delo bana Jelačića, ki je osvobodil hrvaškega kmeta, obširno razčlenil delo dr. Starčevića in ob koncu zelo obširno govoril o delu bratov Radičev. Zaključil je svoj govor s čestitkami dr. Mačku za njegovo šestdesetletnico.

Govor dr. Mačka

V svojem govoru je dr. Maček med drugim rekel:

Zahvaljujem se za prelepe besede, s katerimi si se spominjal naše svete hrvaške preteklosti, ki naj nam bo zmeraj bodrilo za delo za lepšo bodo-

nost hrvaške domovine, naših otrok in naših vnukov.

Danes živimo v dobi, ko vladajo ideje nad silo, dasi se svet do zob oborožuje. Toda tudi tisti, ki se tako strašno oborožujejo, čutijo v svoji podzvesti, da je ideja močnejša od sile. To nas je učil tudi naš veliki voditelj Stjepan Radić, ki je postavil temelje hrvatski politiki ne samo na načelih hrvaškega nacionalizma, ampak tudi na starih socialne pravičnosti za ves narod, posebno pa za kmečko ljudstvo. Padel je v borbi za svete ideale in božja volja je hotela, da sem po njegovi smrti prevzel krmilo hrvaške ljudske politike v svoje roke. Ljudstvo mi je dalo zaupanje in jaz slovesno obljubljam, da bom ohranil to veliko zaupanje in ga opravičil. Prosim samo ljubega Boga za milost, da bi končal veliko delo, ki ga je začel Stjepan Radić. Slava mu!

Po govoru dr. Mačka se je vršila slovesnost v Zagrebu, in v novem domu Gospodarske sloge. V domu so že čakali dr. Mačka nadškof dr. Stepinac, vsi narodni poslanci in konzularni zbor, zastopniki vodstva SDS. Ob 11. je nadškof dr. Stepinac posvetil novi dom, za tem pa je govoril o vlogi duhovništva in Cerkve pri delu za ljudstvo.

Po nadškofovem govoru so si vsi navzoči ogledali novi dom. Nato je bil pred novim domom mimohod mimo tribune, iz drugega nadstropja novega poslopija pa so gledali sprevod člani konzularnega zbora in tuji častniki. Na tribuni pa so bili dr. Maček z nadškofom dr. Stepićem, inž. Košutićem, Vilderjem, dr. Budisavljevićem in drugimi. Sprevod je korakal mimo tribune od pol 12. do 14. popoldne. Ves čas med sprevodom so vsi silno navdušeno pozdravljali dr. Mačka.

Dr. Maček je ves dan prejemal številne čestitke iz vseh krajev po Hrvatski pa, kjer ima b. HSS pristaje, pa so priredili povsod posebne slovesnosti za proslavo dr. Mačkovega praznika.

Belgrajske novice

Belgrad, 17. julija. m. Z odlokom pravosodnega ministra je imenovan za javnega notarja v Trebnje mna Dolenjskem dr. Jelko Ravnikar, notarski kandidat iz Gornje Radgone.

Belgrad, 17. julija. m. Z odlokom pravosodnega ministra sta postavljeni: za pisarja 8. skup. pri upravnem sodišču v Sarajevu Rasta Plesković, za zvanjenico 3. skup. v Celju Cecilija Turnšek. V 8. skup. je napredoval Zivojin Antić na konzulatu v Celoveu.

Belgrad, 17. julija. AA. Danes je bilo od 18. do 20. seja ekonomsko-finančnega odbora ministrov pod predsedstvom trgovskega ministra Jevrema Tomića, zastopnika finančnega ministra. Na seji je bilo rešenih več tekočih vprašanj.

Ljubljana, 17. julija. m. Kraja Stari Log in hiše št. 40-69 kraja Leskovec (občina Črešnjevce) se dne 1. avgusta 1939 izločita iz okolišča pošte Slovenske Bistrica in priključita okolišu pošte Pragersko.

Belgrad, 17. julija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja, z ukazom kr. namestnikov in na predlog prosvetnega ministra je bil ministrstvu prosvete postavljen za načelnika oddelka za ljudsko prosveto s pravicami uradnika 8/2 dr. Krstić Branišlav, administrativni inšpektor ministrstva prosvete v isti skupini.

Belgrad, 17. julija. AA. Včeraj in danes so se mudili v Belgradu znani častnik Bonnio Brocchieri, urednik lista »Corriere della Sera«. Priletel je z letalom, ki ga pilotira sam, a Kitajske. Brocchieri je nedavno preletel progo Rim-Jugoslavija — Turčija — Mezopotamija — Indija — Siam — Notranja Kitajska do severne Kitajske meje. Z istim letalom se je vrnil preko Belučištana, Perzije, Sirije in Turčije. Iz Belgrada je nadaljeval pot preko Srednje Evrope v Italijo. Doslej je ta italijanski častnik s svojim letalom preletel čez 30.000 km.

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Darujte za kongres

Vse darove za kongres pošljite po poštah. — Naslov čekovnega računa je: Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana. Št. ček. računa 11.711.

Ne pozabite, da bo kongres že prihodnji teden. Z številnimi darovi omogočite njegovo izvedbo.

Bog plačaj!

Nad 4000 oseb bo nastopilo v »Igrah o kraljestvu božjem«

Slišalo se je že ponovno, da bo v naši igri sodelovalo 2000 do 3000 oseb. Zaradi točnosti objavljamo, da bo v igri dejansko igralo preko 4000 oseb. In sicer bo štel zbor verikov 1000, zbor posvetnih 1000, zbor nove krščanske mladine preko 1500, zbor angelov 120 in zbor pomagateljev okoli 350 oseb. Dalje nastopa v igri 11 solistov, 18 glasnikov, pomožni govorni zbor, pomožni pevski zbor, okrog 150 vršilcev tehničnega dela in kompletna godba »Slogec«. Ze po številu sodelujočih bo igra ena največjih, kar jih je bilo kdaj pri nas uprizarjenih. Izmed tehničnih pripomočkov omenjamo n. primer zvočne naprave, ki bodo omogočile, da bo vsak gledalec dobro slišal še tako oddaljenega igralca. Velikostnost prireditve bo v znatni meri dvignil velik ognjemet (topiči, petarde, vodopadi, rakete itd.)

Gg. predsedniki krajevnih odborov JRZ v Ljubljani! Prosim vas, da v smislu mojega pisma zanesljivo pošljete danes na Stadion čim več naših mož, ki bodo pomagali pri reditstvu ob »Igrah o božjem kraljestvu«. Sestanek v Stadionu (sredi arene) je točno ob pol osmih zvečer. Vhod v Vodovodne ceste. — I. Peršuh.

Fantje! Jutri, v sredo, 19. julija bo zvečer ob sedmih na Stadionu vaja za »Igro o božjem kraljestvu«. Ta vaja je namenjena izključno fantom. Tem potom vabim fante člane FO, fantovskih kongregacij, krščanskih stanovskih in strokovnih organizacij, MJRZ iz Ljubljane in Ljubljani sosednih župnij, da pridejo jutri zanesljivo na Stadion. Fantje v kroju lahko ostanejo doma, ker oni nastopajo v drugi skupini. — Odgovorne

Značilen pojav

V poslanski zbornici severnoameriške države Minnesota je nekateri poslanec John G. Alexander imel te dni govor o mednarodnem položaju, v katerem se je zavzel za mir in pri tej priliki izjavil:

»Zdi se mi, da za rešitev vprašanja ohranitve miru obstaja samo ena možnost in da je danes na svetu ena sama oseba, ki bi mogla sprejeti vodstvo mirovnega dela. Po svojih odličnih sposobnostih in svojem visokem moralnem npravnem slovesu, po brezmejnem spoštovanju, ki ga ima svet do te osebe in do njenega vzvišenega položaja, bi lahko postala vodja do mira. Na to osebo naslavljam svoj poziv: to je papež Pij XII.

Očitno je, da nas more rešiti brezizhodne zmede, ki jo je kriv materializem razuzdane nacionalizma na eni in vrtoglavega marksističnega brezboštva na drugi strani, samo povratek k načelom naravnega prava Tomaža Akvinskoga, Suarezja in Vitoria, ki so že pred mnogimi stoletji postavili tablo človeški hin človečanskih pravic na osnovi Kristusovega nauka. Le papež, čigar nauk se nikoli ne izpreminja, je tista avtoriteta, ki tem načelom lahko učinkovito pripomore do veljave. Jaz nisem katolik in sem zato mnenja, da je to moje naziranje veliko bolj nepristransko, oziroma se bo veliko bolj nepristransko zdelo, kakor če bi ga izrekel kakšen moj katoliški tovariš.

Spoštovani gospodje poslanci, zakaj ne bi se vsi mi — protestanti, katoliki, Judi in brezkonfesionalci — ne postavili prostovoljno pod vodstvo papeža, da obvarujemo sebe in ves svet pred strahovito vojsko, v kateri bo predana popolnemu uničenju vsa naša omika in civilizacija. Kdo drugi, kakor Pij XII. bi mogel oznaniti križarsko vojsko medsebojne človečanske sprave, pravice in ljubezni, da se reši mir, ki je edino sredstvo, da ohranimo dobrine in vrednote naše dvatisočletne kulture!

Jaz mislim, da je dozor čas, ko bi mogli vsi, ki so dobre volje, naj bodo posvetnega ali duhovskega stanu, ministri, poslanci in voditelji, ali pa delavci na znanstvenem in kulturnem polju, zaprositi po katoliških škofih papeža, naj nujno pozove državnike vseh narodov na mirovni posvet, da se odvrne od sveta splošni požar.

voditelje v organizacijah prosim, da tudi s svoje strani poskrbijo, da se bodo fantje jutrišnje vaje, ki je za uspeh igre posebno važna, zanesljivo in v velikem številu udeležili. Zbor fantov je v sredi arene. — Vrhovni režiser.

Zbor angelov ima vajo v četrtek, 20. julija ob sedmih zvečer pri uršulinkah. Gospodične, ki v tem zboru sodelujejo, naj pridejo polnoštevno, ker gre za dokončno razporeditev posameznih igralok. — V. Kos.

Zbor nove krščanske mladine ta teden nima skupne vaje. Naslednja skupna vaja bo šele v nedeljo, 23. julija ob devetih zjutraj na Stadionu. Voditeljice in voditelji skupin prosim, da ta teden pridno sami s svojimi skupinami vežbajo. Zlasti naj pazijo, da bo vsa mladina znala besedilo brezhibno na pamet. Vežbajte pesmi! — Vrhovni režiser.

Farne skupine za zbor vernih in posvetnih pozivam: 1. da mi nemudoma pošljete seznane vseh sodelujočih. Tiskovino ste prejeli od pomožnega režiserja g. Petančiča. Če kje tiskovine niste dobili, sestavite seznam sami. Iz seznama mora biti razvidno ime in priimek, poklic, starost in stanovanje slehernega sodelujočega, dalje naslov skupine in točen naslov farnega režiserja. 2. da te zadnje dni po župnijah sami pridno vadite. 3. da se v nedeljo, 23. julija ob devetih dopoldne udeležite vsaj po zastopnikih velike vaje na Stadionu. — Vrhovni režiser.

Kresovi bodo zagoreli dne 28. julija zvečer...

Na pristen slovenski način bomo začeli kongres. Zagoreli bodo kresovi. Prižgali jih bomo po vseh naših gričih v petek, 28. julija zvečer, ko bo v farni cerkvi odzvonilo avemarijo. Vsa naša zemlja bo zagorela v svetem ponosu in navdušenju, da jo je doletela čast tako velikega kongresa. — Ne bo je slovenske župnije, kjer ne bi v petek, 28. julija zažgali kresa.

Dekleta KA na kongres!

Ker bodo ob času kongresa v Ljubljani zbrane članice vseh lastnih organizacij KA iz obeh škofij, bomo priredile z odobrenjem narodnega odbora KA skupno zborovanje, ki je obvezno za vsako članico. Vstop imajo tudi vpeljani gostje, t. j. ona dekleta, ki bi rade delale v KA in nameravajo v kratkem pristopiti. Zborovanje bo v soboto 29. julija ob 4 popoldne v dvorani Delavske zbornice. Predavala bo članica iz lavantinske škofije o potrebi versko-nravnega prepoveda, članica ljubljanske škofije pa o predmetu: KA v službi Kristusa Kralja. Zborovanje se bo končalo pravočasno, da boste mogli na Stadion k igri. — Zglasite se glede prenočišča in prehrane takoj v svojem župnem uradu!

Kongres in naši izseljenci!

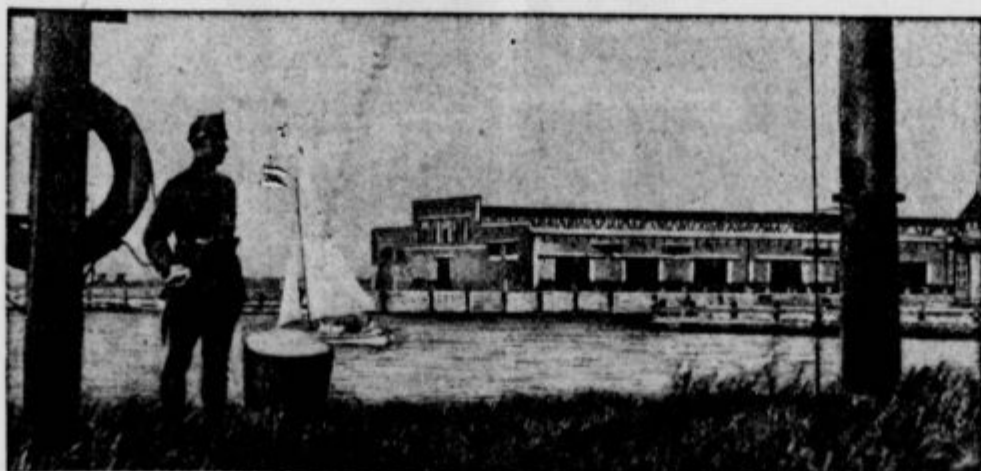
Iz Gladbecka v Nemčiji smo prejeli pismo, ki ga je pisala slovenska izseljenka ga. Ana Kostanjevec. Piše nam, s kakšnim veseljem so izseljenci v Nemčiji pozdravili naš kongres. Veliko bi se jih kongresa udeležilo, pa jim denarne razmere tega ne dopuščajo.

Iz Clevelanda v Ameriki smo dobili pismo slovenskega izseljenca R. G. Piše nam, da so se ameriški rojaki močno veselili našega kongresa.

Ciano se vrača v Parizu veseli, ker ni bila sklenjena nobena politična pogodba

Rim, 17. julija. AA. Stefani: Italijanski zunanji minister grof Ciano se nocoj vrača v Italijo. Ob tej priliki »Giornale d'Italia« objavlja članek, v katerem pravi, da so politični in moralni uspehi Cianoovega obiska v Španiji nenavadno veliki. List smatra, da imajo ti uspehi dvojni pomen, prvič glede italijansko-španskih odnosov, drugič pa glede odnosa med Španijo do držav oči Rim-Berlin. Na koncu pravi: Nemška in italijanska politika se nista nič spremenili in slonita na svojih znanih temeljih. Nobeni dogodki ne bodo mogli spremeniti smeri italijansko-nemške politike.

Pariz, 17. julija. b. Izid med generalom Franciom in grofom Cianoom se sprejeli v Parizu z največjim zadovoljstvom, ker pri teh pogajanjih ni bilo sklenjene nobene pogodbe. Kaže, da je Cianoovo potovanje v Španijo razočaralo same italijanske kroge, ki so se nadejali mnoga večjih uspehov.

Pogled na poljsko vojaško skladišče Westerplatte v Gdanskem pristanišču, ki ga hoče gdanska vlada odstraniti

Veseli jih in ponosni so, da je Ljubljana izbrana za mesto mednarodnega kongresa. Nekoliko jih žalosti misel, da na kongresu osebno ne bodo navzoči, vendar nas zagotavljajo, da bodo z vsem srcem zraven.

Goriški Slovenci

pripravljajo sodelovanje. Zanimanje za kongres na Goriškem je zelo veliko. Potovalna družba »Applanic« je za to priložnost izdala posebno propagandna vabila, ki vsebujejo med drugim tudi ves spored kongresa. Italijanska vlada je za to priložnost dovolila vsem, ki se izkažejo s kongresno legitimacijo, prost vizum.

Kongresna pisarna sporoča

Seja glavnega pripravljalnega odbora bo danes popoldne ob 5 v običajnih prostorih.

Zadnji čas je, da vsi župni uradi pošljejo prijave o udeležbi ljudi iz svoje župnije. Kongresni odbor mora vedeti točno število udeležencev, da bo lahko najavil železniški direktorji, koliko posebnih in ojačenih vlakov naj za udeležence pripravi. Prijave o udeležbi iz vaše župnije odpošljite takoj!

Povsod smo že razposlali kongresno knjižico in znak! Kjer je še niste prejeli, pišite takoj na glavno kongresno pisarno, da vam jo bomo poslali. Vse, kar ne mislite prodati, takoj vrnite, da jih bomo poslali drugam! Knjižico in znak mora imeti vsak udeleženec kongresa, da bo imel pravico do znižane voznine po železnici. — Prav tako bo imel vsak edino s knjižico in znakom dostop na Stadion in h kongresnim prireditvam.

Prijave mladine še vedno prihajajo! To je znamenje, da otroci močno žele priti na kongres. Kjer otrok še niste prijavi, storite to takoj. Otroci bodo imeli vendar svoj dan na kongresu! Zato mora biti njihova udeležba mogočna in veličastna.

Prodajalec jestvin, pišca in spominkov bo dodeljeval prostore kongresna pisarna v Gospodarski zvezi, Tyrševa cesta 29 (prilijče-veža), vsak dan od 18.30—20. Prodajni prostori bodo na parceli ob južni strani Stadiona.

Ker bodo na kongres prišli tudi inozemci, naj imajo prodajalci čim dostojnejše okrašene prodajne prostore. Prodajalci naj imajo bele predpasnike, prodajalke črne halje in bele oglavnice.

Možnost prodaje bo v soboto 29. in v nedeljo 30. julija. Ker bo veliko število posetnikov kon-

5 japonskih zahtev Angliji

Angleško-japonski spor je bolj dnevnega značaja

Tokio, 17. julija. TG. Pogajanja med Japonko in Anglijo za ureditev sporov po kitajskih pristaniščih, se je začel s sestankom med zunanjim ministrom Arito in angleškim poslanikom Craigieom, ki mu ni prisostvoval nihče drugi. Oba državnika sta bila med štirimi očmi. O vsebini prvih razgovorov ni nič znanega. Pač pa objavljajo poučeni japonski in angleški diplomatični krogi nekatere domneve, ki prikazujejo, kako da lež bi japonska vlada rada raztegnila obseg pogajanj. Te domneve kažejo, da japonsko-angleški spor stvarno ni politične narave, marveč da ima bolj gospodarsko ozadje. Po teh domnevah je Arita postavil angleškemu diplomatu sledeče zahteve:

1. Anglija naj iz svojih naselbin v Tjencinu in v Amoju izpusti vse kitajske teroriste, ki jih zahteva japonska policija v zvezi z umorom nekih kitajskih veljakov, ki so v imenu Japonske organizirali nove državne banke po osvojenem kitajskem ozemlju.

2. Anglija mora sodelovati z japonsko denarno politiko na severnem Kitajskem (in ne sme dopuščati, da bi v njenih naselbinah veljala še stara Čankajškova valuta, ker s tem podpira Čankajška in onemogočuje, da bi se novi denar na osvojenem ozemlju uveljavil spriče dejstva, da predstavljajo tuje naselbine najbolj važno denarno tržišče).

3. Anglija mora Japoncem izročiti vse srebro, ki se nahaja v zakladnicah kitajskih bank, ki se nahajajo v angleškem naselju (kar se pravi po vseh bankah, kajti izven inozemskih naselbin se bančna podjetja niso nadaljevala, izvzemši novih, ki jih zdaj ustanavljajo Japonci, da bi z njimi podprli svoje politično delo na osvojenem ozemlju).

4. Anglija mora privoliti, da dobi »provizorična (to je Japonski vdana) kitajska vladarica na severnem Kitajskem vsa pravice nadziranja nad poslovanjem vseh denarnih zavodov, tudi tistih, ki se nahajajo v angleških naselbinah! (Japonska hoče s tem preprečiti, da bi banke v angleških naselbinah obratovala še nadalje s Čankajškovo valuto.)

5. Anglija mora pristati na to, da dobi »provizorična kitajska vladarica« pravico, da kaznuje vse Japoncem in provizorični vladi neprijateljske osebe, čeprav stanujejo po angleških naselbinah.

Prihodnji sestanek med Aritom in Craigiejem bo jutri — v torek. Na tem sestanku se bo izka-

SCHICHTOV
RADION
varuje
perilo!

Tudi brez mencanja in drgnjenja, če ga kuhate v raztopini Radiona, bo perilo bleščeče belo. Na ta način varujete tkanine, perilo bo bolj trpežno in Vas bo vedno znova razveseljevalo s svojo žudovito belino.

RADION BELINA!

gresa v Ljubljani že v soboto, nčevali bodo predvidoma v neposredni bližini Stadiona, bo možnost prodaje tudi v noči v soboto 29. julija. Obrtna dovoljenja, koncesije, odnosno prenose točilne pravice si morajo prodajalci preskrbeti pravočasno sami. Cena za tekoči meter prostora bo 50 din, plačljivo vnaprej.

Chamberlain o pogajanjih z Japonci

London, 17. julija. AA. Reuter: Predsednik vlade Chamberlain, ki je danes odgovarjal v spodnjem domu na razna vprašanja, je med drugim dal izjavo tudi o angleškem stališču do položaja na Daljnem vzhodu. Dotaknil se je trditve, da japonska vlada zahteva popolno spremembo angleške politike na Daljnem vzhodu kot pogoj za začetek pogajanj v Tokiu in je dejal, da angleška vlada ni prejela od Japonske nobene takšne zahteve. Po mnenju angleškega veleposlanika v Tokiu bi bilo to treba razumeti kot željo Japoncev, da Velika Britanija pokaže več razumevanja do japonskih težav in do japonskega stališča. Angleška vlada pa je istega mnenja kot angleški veleposlanik v Tokiu, namreč, da bi to prejudiciralo uspeh pogajanj. Za tem je Chamberlain dejal, da se je položaj v Tjencinu zboljšal ter da pošiljke hrane prihajajo v zadostnih količinah. Glede soljenja polkovnika Speareja pa je ministrijski predsednik naglasil, da je angleški veleposlanik v Tokiu vložil najodločnejši protest pri japonski vladi ter zahteval, da Japonci spuste polkovnika Speareja na svobodo. Bivši zunanji minister Anthony Eden je zastavil vprašanje, ali angleška vlada morda ni zahtevala, da se angleško-japonska pogajanja v Tokiu razširijo in se ne nanašajo samo na tjencinske dogodke. Chamberlain je odgovoril, da se ni tako izrazil.

Turčija zahteva Dodekanez nazaj

Carigrad, 17. julija. b. Znani turški list »Jen Sabak« prinaša članek pod naslovom: »Turške aspiracije na Dodekanez«. List pravi, da je Italija svojočasno izzvala grško-turški spor, da se polasti Dodekaneza. Sedaj bo morala Italija vrniti otoke prejšnjima lastnikoma, namreč Turčiji in Grčiji, ki ne moreta trpeti navzočnosti tuje države na kraju, ki je življenjskega pomena za prometne zveze obeh držav.

Vohunska omrežja v Franciji in Angliji se trgajo

London, 17. julija. b. Današnji »Daily Express« poroča, da se pripravljajo skupen nastop Francije, Anglije in Zedinjenih držav proti narodnosocialističnemu vohunstvu in propagandi. Tozadevni načrt je že izdelan ter se bodo vse tri velesile medsebojno obveščale o svojih odkritjih in trajno dostavljale druga drugi seznane sumljivih oseb, ki delajo za narodni socializem. Medtem je že prišel v London francoski kurir, ki je prinesel prvi seznam vseh sumljivih vohunov.

London, 17. julija. b. »Daily Herald« poroča, da je odpotovalo iz Londona 7 znanih inozemskih plemičev, ki so imeli v londonski družbi odlične zveze. Njihov tajni odhod iz Anglije je v zvezi s tajnimi poročili, ki jih je prejel tako imenovani »drugi ura« v zvezi s preganjanjem inozemskih vohunov v Franciji. Franciska tajna policija je naprosila londonsko policijo, naj opazuje in zasliši večjo množino osumljencev, ki bivajo v Londonu. Med njimi je tudi ena ženska, ki je imela zelo odlične zveze z Nemci v Londonu.

Pariz, 17. julija. AA. Havas: Okrog 100 francoskih bombnikov bo obiskalo Anglijo in na ta način vrnilo obisk angleškemu letalstvu. Letala bodo odletela v sredo.

Pariz, 17. julija. AA. Havas: Oblasti so izdale ukaz, da se izžene dopisnik lista »Giornale d'Italia« Luggi Poma. Ta ukrep je prišel kot odgovor na izgon dopisnika pariškega »Journala« Jeana Devauxa iz Rima.

1 Francisco Suarez S. J. (1548—1617), največji sholastični filozof novega veka. Napisal veliko delo naravnega prava, iz katerega je zajemal Grotius, za njim pa Rousseau, seveda v izkvarjeni racionalistični obliki. Človeške pravice, proglašene pred 150 leti od francoske revolucije in pri katerih je v največji meri sodeloval abbe Sieyès, so izpačen posnetek iz Suarezovega dela.

2 Francisco de Vitoria, dominikanec (1438—1546), Suarezov predhodnik, je prvi utemeljitelj sodobne narodopravne vede. Njegova tozadevna dela je izdal L. 1917 Nys. Najboljše ga obravnava Brown Scott v »Vitoria and his Law of Nations. 1934«.

Gospodarstvo

Lepa gospodarska prosvetna prireditve naših Korošcev

Maribor, 17. julija.

V Sentanelu, kakor pravijo domačini, se je preteklo soboto in nedeljo vršila lepa gospodarsko-prosvetna prireditve, ki so jo združili z otvoritvijo Višinske sadne in gozdne drevesnice Okrajnega kmetijskega odbora v Dravogradu. Pokroviteljstvo nad prireditvijo, kakršno znajo pripraviti le naši Korošci, v katerih še vedno živi pristna slovenska duša in pristno slovensko mišljenje in čustvanje, je prevzel ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen, ki se sicer prireditve sam ni mogel udeležiti, pač pa je k njej poslal svojega zastopnika.

S soboto proti večeru se je pred novo višinsko drevesnico pri kapelici nad šentanelsko župnijsko cerkvico vršil sprejem zastopnika g. bana, h kateremu so se zbrali domačini Sentanelci, zastopniki raznih njihovih gospodarskih in prosvetnih organizacij, zastopnik cerkve, šole in drugi. Zastopnika g. bana je najprej pozdravil domači gospod župnik Rataj, za njim predsednik okrajnega kmetijskega odbora g. Peruš, šolski upravitelj Grafenauer, zastopnik prosvetnega društva in okr. kmetijski referent g. Martelanc. Za pozdrave so je zastopnik g. bana prisrčno zahvalil. Sledil je ogled sadne in gozdne drevesnice, ki jo je s pomočjo kr. banske uprave uredil Okrajni kmetijski odbor v Dravogradu. Je to najvišja sadna drevesnica v Sloveniji, saj leži 715 m nad morjem. Drevesnica obsega 10.500 m² in je v njej mogoče letno zasadi 3000 divjakov, 1000 orehov in kostanjev ter veliko število gozdnih sadik. Drevesnica ima tudi svoj vodovod, tako da je omogočeno udobno in smoteno namakanje nasadov. S svojo kapaciteto in višinsko lego bo mogla ta nova drevesnica v polni meri izvrševati svojo nalogo in naša višinska posestva na Koroškem zalagati s potrebnimi sadnimi sadikami. To je toliko bolj pomembno, ker doslej take višinske sadne drevesnice še nismo imeli in so zato tudi sadijari višinskih posestev morali kupovati sadike v nižinskih drevesnicah, zaradi česar se sadjarstvo v višjih legah ni moglo tako razvijati, kakor bi bilo potrebno.

Krasen je bil predvečer šentanelske prireditve. Na zemljišču drevesnice, ki je bilo vso lepo okrašeno in pripravljeno za prireditve naslednjega glavnega dne, je bil pripravljen kres, ki so ga ob nastopu noči zažgali. Kmalu za njim so začeli kresovi po vseh okoliških višinah, na Uršji gori, pod Peco, in svetili daleč tja notri v Podjuno in Rož. Okoli glavnega kresa so se v velikem številu zbrali šentanelčani in kmalu je zadonela prelepa pesem naših fantov in deklet. Pokanje možnarjev in rakete so daleč na okoli oznanjale, da se slovenski Korošci zbirajo in pripravljajo na pomembno gospodarsko in prosvetno slavo.

V ranih nedeljskih jutranjih urah se je v Sentanelu pričelo živahno vrvenje. Zgodaj so začeli prihajati domačini, za njimi pa kmalu gostje iz bližnjih in daljnjih krajev, da je drevesnica zalagala kakor mavričje. Velike množice so se jele zbirati k blagoslovitvi drevesnice, cerkvenemu opravilu in zborovanju.

Točno ob desetih je stopil pred oltar dravogradskega prost, mil. g. Matija Munda ter ob asistenci najprej izvršil blagoslovitvene obrede nove drevesnice, nato pa daroval sv. mašo, med katero so naši Korošci, ki slovijo kot izborni pevci, prepevali pod vodstvom domačina prof. Kramoljca

naše ljudske nabožne pesmi. Med sv. mašo je imel gospod prost globoko zamišljen cerkven govor, ki ga je navezal na nedeljske evangeljske besede o drevesu, ki so ob priliki blagoslovitve in otvoritve nove drevesnice nudile dovolj misli za pridigo. Cerkevni del celotne prireditve je bil brez dvoma najlepši, tako po svoji vsebini kakor po naravnih okoliščinah, v katerih se je prireditve vršila. Krasen sončni dan je na hribočku, ki nudi očesu krasen razgled na Podjuno in Rož in v ozadju na v pod modro nebo se spenjajoče skale Matjaževce Peece, ustvarjal med navzočimi slovesno ubrano razpoloženje.

Po maši se je vršilo prosvetno gospodarsko zborovanje, ki ga je vodil predsednik Okrajnega kmetijskega odbora v Dravogradu gospod Peruš. Po uvodnih pozdravih je prvi spregovoril zastopnik g. bana, šef kmetijskega odsaka banske uprave g. inž. Lambert Muri, ki je prinesel pozdrave g. bana, katerega je dolžnost zadržala, da se ni mogel udeležiti tega slavlja naših obmejnih šentanelcev, med katerimi je nekdanj pastirski naš Meško in med njimi pisal svoje »Tihe večere«. Za njim je govoril koroški rojak, senator in predsednik Slovenske straže v Mariboru g. dr. Fran Schaubach, ki so ga navzoči prav tako veselo pozdravili v svoji sredi kakor zastopnika g. bana, ki je tudi koroški rojak. Za obema glavnima govornikoma so se zvrstili ostali govorniki, menda prav vsi koroški rojaki, kar je vsemu zborovanju dalo še poseben značaj. Zakaj bi vedno tuji govorili domačinom, ko pa je vendar potrebno, da vprav domačini svojim gostom kaj povedo. Vsem govornikom so poslušalci živahno vzklicali, zlasti ko se je voditelj zborovanja spomnil našega mladega kralja Petra II. Slovenjgraška godba je pri tej priliki zaigrala državno himno, obmejni Slovenci pa so navdušeno vzklicali svojemu državnemu poglavarju. Ob koncu zborovanja so vsi z navdušenjem peli himno »Hej Slovenci« in dajali duška svoji narodni in državni zavesti, ki so jo naši Korošci že tolikokrat izkazali, zlasti šentanelci, saj je njihova občina že pred vojno slovela kot ena najbolj narodno zavestnih. Znani so bili boji te občine in njenega župana z velikovškim okrajnim glavarjem za slovenski uradni jezik na občini in za slovensko šolo.

Popoldne ob pol dveh so člani Prosvetnega društva v Sentanelu na prostem v drevesnici uprizorili koroško narodno igro »Miklovo Zalo« z uspehom, kakršnega morejo doseči pri tej igri le Korošci, ki z dušo in srcem še sedaj živijo s svojo Miklovo Zalo.

Po igri se je do večernih ur razvila prijetna, pristno domača in slovenska narodna veselica, ki je bila polna domačega petja in koroške šegavosti, h kateri je mnogo pripomogel vnet sodelavec pri organizaciji te prireditve, daleč znani g. Kumprej, po domače Pluder, stara slovenska koroška korenina, ki nosi s seboj lep kos slovenske koroške zgodovine zadnjih 40. 50. let.

Vsa prireditve je za naše obmejne kraje in razmere izrednega gospodarskega, prosvetnega in narodnostnega pomena. Zato je šentanelanom in njihovemu šolskemu upravitelju g. Grafenauerju, ki je bil duša vse prireditve, k takemu slavlju čestitati. Šentanelanom in vsem, ki so prihiteli med nje, bo prireditve ostala v najlepšem spominu in zato tudi ne bo ostala brez bogatih sadov.

podlagi kontingentov, odobrenih od ministrstva industrije in trgovine. Baje pa gredo prizadevanja ministrstva za tem, da nam Zedinjene države dovolijo kompenzacijski uvoz zadostnih množin surovega bombaža. Za enkrat pa to vprašanje še ni rešeno, zaradi česar se industrija, ki je navezana na uvoz bombaža, nahaja še vedno v negotovosti glede svoje bodočnosti.

Isplačila vlog Jadransko-podunavske banke. Jadransko-podunavska banka objavlja svoj novi izplačilni načrt, na podlagi katerega izplačuje svoje vloge od 1. julija t. l. naprej. Po tem izplačilnem načrtu izplačuje na svoje stare vloge, tako na vloge v knjižicah, v tekočih računih kakor tudi na ostale svoje stare dolgovce, ki so 31. decembra 1935 znašali od 15.000 do 20.000 din, 20% in obresti za prvo polletje 1939. Na vloge in ostale stare terjatve v višini nad 20.000 pa do 60.000 din izplačuje 10% in obresti prvega polletja, na vse ostale vloge in terjatve pa le obresti. Izplačila vršila centrala v Belgradu in podružnica v Kotoru.

Dražba posestva slovenskih emigrantov v Bistrenici. Večje število slovenskih emigrantov iz Istre se je po prevratu naselilo v Južni Srbiji, znana je zlasti njihova kolonija v Bistrenici. Pri organizaciji te kolonije je sodelovalo tudi več svoj čas vodilnih osebnosti našega naroda v Julijski krajini. Slovenski emigranti-kolonisti so ustanovili svojo zadrugo »Bistreniško agrarno združenje emigrantov iz Julijske krajine«, ki je bila lastnica večjega zemljiškega kompleksa, katerega so imeli potem v najemu in ga obdelovali njeni člani-kolonisti. Ta zadruga je uživala kredit pri Državni hipotekarni banki. Svojih obveznosti namram Državni hipotekarni banki pa zadruga ni mogla izvrševati, zaradi česar bo banka prodala posestvo zadruge na javni dražbi. Dražba je razpisana za 16. avgust. Terjatve Državne hipotekarne banke znaša din 548.795,90 ter obresti od leta 1929 naprej. Zadruga, kot izgleda, sploh ni nikoli plačevala obresti. Posestvo, ki pride na dražbo, je cenjeno na 958.080 din, najmanjša ponudba znaša 638.720 din. Posestvo bo prišlo na dražbo najprej skupaj v celoti, eventualno v 58 skupinah. Zaradi prodaje posestva bo najbrž ogrožena eksistenca članov zadruge.

Živinski sejmi

Svinjski sejem v Ptuj dne 12. julija t. l. Dogon: 36 svinj in 166 prascev. Prodanih: 63 glav. Cene: pršutarji od 7,25 do 7,75 din, debele svinje 8 din in svinje za pleme 6,50 do 7 din za kg žive teže. Mladi pujski 6 do 12 tednov stari od 100 din do 190 din za glavo.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v ptujskem okraju dne 10. julija t. l. Voli I. vrste 5 din, II. vrste 4 din, III. vrste 3 din, telice I. vrste 4,50, II. vrste 3,50, III. vrste 3 din, krave I. vrste 3 din, II. vrste 2,50, III. vrste 2 din, teleta I. vrste 5 din, II. vrste 4 din, prašiči špeharji 8 din, pršutarji 6,50 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 9 din, zadnji del 11 din, II. vrste prednji del 7 din, zadnji del 9 din, svinjina 15 din, svinjska mast 18 din, čisti med 16 do 18 din, goveje surove kože 9 din, telečje surove kože 11 din za 1 kg. — Pšenica 150 din, ječmen 120 din, rž 150 din, oves 165 din, koruza 135 din, fižol 175 din, krompir 75 din, seno 50 din, slama 25 din, pšenična moka 300 din, koruzna moka 165 din, ajdova moka 300 din za 100 kg. — Drva 75 din za 1 kub. meter, jarka 0,50 za 1 komad, mleko 1,25 din za liter, surovo maslo 16 do 18 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3,5 do 5 din za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 6 do 8 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Celje dne 7. julija t. l. Voli I. vrste 5 do 5,50, voli II. vrste 4,50 do 5, III. vrste 4 din, telice II. vrste 4 do 5 din, telice III. vrste 3,50 do 4 din, krave II. vrste 3 do 4 din, III. vrste 2,50 do 3 din, teleta I. vrste 6 din, II. vrste 5 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 12 din, zadnji del 10 din, goveje meso II. vrste 8 din, svinjina 16 din, slanina 16 din, svinjska mast 18 din, čisti med 18 do 20 din za 1 kg. — Pšenica 200 do 220 din, fižol 300 do 400 din, nov krompir 200 din, seno 60 din, slama 25 do 30 din, zabolka I. vrste 600 din, II. vrste 500 din, pšenična moka 270 do 325 din, koruzna moka 225 din, ajdova moka 400 do 500 din za 100 kg. — Drva 62 din za 1 kub. m, jarka 0,65 komad, mleko 1,50 do 2 din za liter, surovo maslo 30 din za 1 kg.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bač, bač, pariteta Indija 117—118. — Otrobi: bač, jata vreče 108—110, ban. jata vreče 108—110, srem. jata vreče 103—105. — Tend. mirna. Promet srednji.

Priprave za celjsko razstavo

Celje, 16. junija.

V dneh od 29. julija do 6. avgusta bo priredila Celjska razstava r. z. z. o. z. v Celju veliko razstavo, na kateri bodo pokazali obrtniki, trgovci in industriji svoje blago. V Celju smo imeli obrtno razstavo 1. 1922, 1935 in 1937. Vse te razstave so bile za Celje važnega gospodarskega pomena, kajti pokazale so svetu, kako bogato je razvito v našem

Borze

Dne 17. julija.

Denar

Angleški funt 258.—

Nemški čeki 14.30

V zasebnem kliringu so nemški čeki ostali nespremenjeni na 14.30. Za sredo avgusta so notirali v Zagrebu 14.225 denar.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 4.800.888, na zagrebški borzi pa 7.800.000 din. Promet v efektih na belgrajski borzi je znašal 580.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaj:

London 1 funt	206.10—209.30
Pariz 100 frankov	116.37—188.67
Newyork 100 dolarjev	4384.25—4444.25
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Milan-Trst 100 lir	231.85—234.95
Praga 100 kron	150.50—152.00
Amsterdam 100 gold	2341.00—2370.00
Berlin 100 mark	1771.12—1788.88
Bruselj 100 belg	747.50—759.50

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14.20—14.40

Zagreb — Zasebni kliring:

Grški boni 30.75 blago

Belgrad — Zasebni kliring:

Grški boni 30.65—31.35

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256.40—259.60
Pariz 100 frankov	144.83—147.13
Newyork 100 dolarjev	5458.57—5518.57
Zeneva 100 frankov	1237.17—1247.17
Amsterdam 100 belg	2912.52—2950.52
Bruselj 100 belg	929.97—941.97

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 99.50—100.50, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 465—469, begl. obv. 86.50—87.50, dalm. agrarji 84.50—85.50, 4% sev. agrarji 52—53, 8% Bler. pos. 101—102, 7% Bler. pos. 94—95, 7% pos. DHB 100—101, 7% stab. pos. 99.50—100.50. — Delnice: Narodna banka 7400—7500, Trboveljska 172—176.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99.50—101.50, agrarji 61.50—63, vojna škoda promptna 465—469, 6% šum. obv. 81.50—82.50, begl. obv. 86.50—87.50, dalm. agrarji 84—85, 4% sev. agr. 60.50 blago, 8% Bler. pos. 101.50 denar, 7% Bler. pos. 94.50 denar, 7% stab. pos. 100.50 denar. — Delnice: Narodna banka 7300 denar, PAB 210 denar, Trboveljska 173.50—179.50, Gutmann 49 blago, Sladk. tov. Osijek 80 denar, Gsl. liv. 130—164, Jadr. plova 320—350.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 100.25—100.75, agrarji 62.25—62.75, vojna škoda promptna 466—467 (466.50), begl. obv. 87—87.50 (87.25), dalm. agrarji 84.25—84.75 (84.50), 4% sev. agr. 59.50—60.50, 8% Bler. pos. 100 denar, 7% Bler. pos. 93.75—94.25, 7% pos. DHB 100.50 denar, 6% šum. obv. 82—82.50 (81.75). — Delnice: Narodna banka 7400—7500, PAB 213—214.

Albrecht Schönhals, Karin Hardt in Hans Söhnker
v novem filmu iz katerega se zrcali borba zdravstva
— za dobrobit človeštva.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri **Kino Union** tel. 23-21

Danes zadnjikrat!

Zdravnik iz strasti

Pogoji za izvoz svežega sadja v Nemčijo

»Prizad« je objavil pogoje za udeležbo pri izvozu svežega sadja v Nemčijo in izvoznih premijah.

Tudi letos bo »Prizad« reguliral izvoz sadja v Nemčijo na podlagi dogovorjenih kontingentov. Pri tem izvozu imajo pravico sodelovati vsi izvozniki, ki so za to pooblašteni in so registrirani pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v smislu uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov namenjenih za izvoz in se bodo točno držali predpisov »Prizada«. Svoje predpise bo »Prizad« pošiljal interesentom v dveh izvodih, od katerih bo moral izvoznik enega vrniti z izjavo, da jih smatra zase obvezne. Dokler »Prizad« ne bo prejel potrjenega izvoda okrožnice, ne bo izdal za izvoz potrebnih listin.

V svrhu pospeševanja izvoza v Nemčijo bo »Prizad« izplačeval izvozne premije na podlagi verificiranih predpisanih potrdil nemških carinaric o uvozu blaga na nemško carinsko področje. Potrdila bo treba predložiti najkasneje v petih mesecih od dneva uvoza v Nemčijo.

Za izvoz v Nemčijo veljajo sledeči splošni predpisi:

1. Noben izvoznik ne bo smel prodajati blaga ceneje, kot pa bo določil »Prizad« in sicer proti takojšnjemu plačilu v gotovini.
2. Blago, prodano po cenah, ki bodo v gotovem roku veljale, bo moralo biti v tem roku tudi uvoženo v Nemčijo.
3. Izvoznik ne bo smel kupcu odobravati nikakih popustov v ceni. O eventualnih reklamacijah in sporih mora izvoznik takoj obvestiti »Prizad«.
4. Izvoznik mora takoj sporočiti »Prizadu« imena svojih zastopnikov v Nemčiji in višino njihove provizije. Samo tako prijavljeno provizijo bo mogel staviti zastopnikov na razpolago.
5. V roku 24 ur bo moral izvoznik vsako prodajo sadja prijaviti »Prizadu« z navedbo datuma, kupca, cene in kraja izvršitve.

Poleg teh določb vsebujejo pogoji »Prizada« še točne predpise glede načina, kako bo »Prizad« nadziral izvoznike, ako poslujejo po teh pogojih. Izvozniki so dolžni, da »Prizadu« takoj predlagajo vse listine o sklenjenih kupčijah, tako morajo predložiti kopijo računov, potrdila nemških carinskih oblasti o uvozu itd. »Prizad« si pridržuje tudi pravico do inkasa faktur izvoznikov, a na ta način kontrolira, če prodajo res po določenih cenah. Kdor se teh pogojev ne bi držal, izgubi pravico do izvoza v Nemčijo.

Nov državni rudnik bauksita v Hercegovini. Državni rudnik premoga pri Mostarju je izvršil na svojem področju raziskovalna dela za bauksitom. Rezultati so ugodni in, kot poroča »Industrijski kurir«, bodo državna rudarska podjetja odprla nov rudnik bauksita. S tem bo sicer razširjen delokrog naše državne rudarske produkcije.

Preskrba naše industrije s surovinami

Zaradi pomanjkanja deviz ter v zvezi z omejitvami uvoza, ki jih je kot posledico tega pomanjkanja predpisalo finančno ministrstvo, so bile mnoge naše industrije postavljene pred vprašanje, da li bodo zaradi pomanjkanja potrebnih surovin, čijih uvoz je omejen, sploh mogle obratovati. Centrala industrijskih korporacij se je obrnila na finančno ministrstvo s posebno spomenico, ki je vsebovala tudi konkretne predloge glede ureditve tega vprašanja. Do sedaj je centrala industrijskih korporacij prejela od ministrstva odgovor, da ministrstvo vprašanje preskrbe industrije s surovinami skrbno proučuje ter da je dobilo, vsaj v kolikor gre za preskrbo z bombažem, ugodno rešitev. Ostala vprašanja, ki jih vsebuje spomenica centralne industrijskih korporacij, bodo v kratkem preštudirana in rešena v uvoznem in izvoznem odboru pri Narodni banki, ki sta dobila večji delokrog kot posvetovalna organa deviznega odbora.

Vendar zagotovitev ministrstva, da je glede preskrbe z bombažem najdena ugodna rešitev, do sedaj še ni dobila potrdila v praksi. V uvoznem odboru pri Narodni banki gre vse po starem. Devizna dovoljenja daje odbor individualno na

Siam slavi svoj narodni praznik. V Bangkoku, ki je glavno mesto Sijama, so obhajali narodni praznik s parado, kjer so tudi lepo okrašeni sloni nastopili.

„SLOVENEČ“
na 10 straneh je največji,
najboljši in najbolj razširjeni
slovenski dnevnik!

Dolenjska mladina se je postavila

Trije ministri na novomeškem taboru - Pomembno priznanje slovenski mladini

Ob popoldanskem nastopu je v imenu ministra za telesno vzgojo spregovoril minister dr. Miljuš (na levi). Za njim sede senator dr. Kulovec, poslanec Veble, minister za gozdove in rudnike Pantič, predsednik VDK Pogačnikova in gradbeni minister dr. Krek. Na desni stoji predsednik ZFO dr. Zitko

Novo mesto, 17. julija.

Po krivici očitamo Dolenjcem, da so bolj počasni in manj razgibani kakor Gorenjci in Štajerci. Vse razlike, ki jih opazimo na prvi pogled, so v glavnem utemeljene v svojstvenosti dolenjske pokrajine, ki je bila že od nekdaj za oblasti le pastorka. In prav dolenjska pokrajina bi zaslužila neprimerno večjo skrb, saj ni nikjer tako malo prometnih zvez, nikjer tako na široko raztresenih majhnih naselij, kakor na Dolenjskem. Vse to tudi vpliva na Dolenjca. Ne more pa to uničiti zavednosti dolenjskega ljudstva, ne zmanjšati njegove požrtvovalnosti, kadar gre za to, da manifestira za svoje vzore.

Požrtvovalni Dolenjci

Tako je tudi tabor dolenjske mladine v Novem mestu preteklo nedeljo jasno izpričal, da vsa dolenjska mladina stoji v istem taboru kakor večina slovenske mladine. Dokazal je tudi, da je požrtvovalnost, pridnost in vztrajnost mladine na Dolenjskem še večja kakor drugod. Saj je padel čas tabora prav v najtežje kmečko delo, v čas glavne žetve. Vsa Dolenjska pa živi le od kmečkega dela. Prav tako ni bilo lahko navaditi stotine telovadcev in članic težkih vaj. Saj so bili zato dani le zimski večeri, ko še ni bilo dela na polju. Tudi ni bilo lahko zbrati se iz širne Dolenjske ob slabih prometnih zvezah v Novem mestu, še manj lahko pa je bilo prenašati žgočo vročino, ki je ta dan skoraj hotela prepeči Novo mesto.

Na predvečer praznika mladine

Pa niti utrujenost, niti vročina nista mogla zmanjšati navdušenja dolenjske mladine, ki je začela svoj tabor že v soboto s slovesno blagoslovitvijo velikega novomeškega stadiona, pri katerem je sodelovala v pridnem kuluku vsa novomeška okolica. Komaj je opravil blagoslovitveni obred župnik g. Bergant, že je nastopila mladina s poskusno vajo za nedeljski nastop. Zvečer pa so v znak veselja nad praznikom mladine zagoreli v novomeški okolici na gričih kresovi. — V Prosvetnem domu je lepa akademija pokazala vso pestrost in obsežno mnogostranost mladinskega dela v fantovskih odsekih in dekliških krožkih.

Sprejem gostov

Pravi praznik pa se je začel šele v nedeljo zjutraj, ko so jutranji vlaki pripeljali v Novo mesto od blizu in daleč številne udeležence tabora. Ljubljanski okrepitveni jutranji vlak pa je pripeljal iz Ljubljane in Gorenjske še nad 1000 drugih gostov. Pred občinsko hišo, ki je bila vsa okrašena z zelenjem, je bila postavljena lepo okrašena tribuna s sliko kralja Petra II. Novo mesto samo je bilo v zastavah ter je z največjim razpoloženjem sprejemalo goste. Okrog pol 9. so prišli v Novo mesto ban dr. Natlačen in minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantič, z gradbenim ministrom dr. Krekom pa se je pripeljal minister brez listnice dr. Miljuš. Pred tribuno za goste so pozdravila odličnice najprej dekleta in jim izročila lepe šopke. V imenu Novega mesta pa je ministrom zaželel dobrodoščilo župan dr. Polenšek. Za lepi sprejem se je zahvalil minister Pantič, nakar so gg. ministri obšli častno četo fantov, postavljeno pred občinskim domom. Na tribuni so se poleg omenjenih odličnih gostov zbrali še dolenjski rojak in senator dr. Kulovec, inful. prošt K. Cerin, predsednik okrož. sodišča g. Barle, drž. pravdnik g. Prijatelj in številni župani novomeškega okraja, poslanci Gabrovšek, dr. Golia, dr. Koce, Mašič, Rigler, Strein in dr. Veble, nadalje pomočnik ravnatelja drž. žel. Hojs, banski insp. inž. Rueh, okr. načelnik Vidmar, poveljnik mesta kapetan Krstič, univ. prof. Turk, člana banskega sveta Likar in Rataj, kanonik Kek in ravnatelj kmetijske šole na Grmu Absec ter številni drugi odličniki in zastopniki uradov in organizacij.

Lep sprevod

Takoj za tem se je začel slavnostni sprevod, na čigar čelu so jahali konjeniki, med katerimi je prvi nosil mogočno državno zastavo. Na obeh stra-

neh Glavnega trga je bila stisnjena velika množica ljudstva, ki je ves čas navdušeno vzklikala. Za konjeniki so korakale strumne čete fantov v krojih, za njimi dekleta v krojih, nato pa ženski in moški naraščaj z zastavami. Sledile so številne in lepe narodne noše, katerim so se priključile mogočne kolone članov v civilu. Veličasten sprevod je zaključila dolga vrsta kolesarjev. Sprevod je krenil naravnost na Stadion, kjer se je začela po prihodu številnih telovadcev, članov ZFO in ZDK ter ostalega občinstva, sveta maša. V sprevodu je šlo vsega okoli 3000 ljudi, gledalcev pa je bilo več 8000.

Na častni tribuni za oltarjem so zavzeli mesto visoki gostje, k oltarju pa je pristopil novomeški prošt Cerin in imel najprej globoko zasnovan govor, v katerem je poudarjal, da po naročilu ljubljanskega škofa dr. Rožmana pozdravlja dolenjsko mladino in jo vabi na kongres Kristusa Kralja v Ljubljano.

Maša na novomeškem stadionu med povzdigovanjem

Mogočen tabor

Po maši se je začel prosvetni tabor. Najprej je pozdravil odlične goste in vse ostale predstavnike novomeške podzveze ZFO g. Bajuk. Z velikim navdušenjem je množica sprejela njegov predlog, da se pošlesta udanostni bizo avki kralju Petru in knezu namestniku Pavlu ter pozdravne brzojavke predsedniku vlade Cvetkoviču, predsedniku senata dr. Korošču, ministru Čejkoviču in škofu dr. Rožmanu. Med zborovanjem je prisel na tabor tudi zastopnik vojnega ministra major Viktor Mesarovič, ki ga je množica sprejela z navdušenim vzklikanjem hrabri jugoslovanski vojski.

Tabori — miroljubna mobilizacija slovenskega naroda

Spregovoril je zatem urednik »Slovenec« **g. Lojze Ilija, ki je v svojem govoru poudaril, da tabori, ki kažejo pripravljenost našega ljudstva, dokazujejo pravo miroljubno mobilizacijo naroda. S tem poudarjamo, da Slovenci nikomur ničesar ne čemo, da pa tudi svojega ne damo. Ta naš glas naj doni po vsej naši zemlji, posvečeni z znojem in kostmi naših prednikov. Dokazujemo pa tudi, da nismo tu od danes in da se nismo po naključju ustavili v Novem mestu. Imamo priče, svoje velike prednike, ki so nam zapustili dokaz svoje besede. Naš narod je na tej zemlji premagal Turka, prestal kugo in sušo ter povodnji in tanašnje zborovanje nam je nov porok, da smo pripravljeni. Zavedamo pa se hkrati, da živimo skupno s Hrvati in Srbi in da ta skupnost ni šele od leta 1918, pač pa da se je misel za naše združenje javljala že v vsej dobi našega narodnega prebujanja. Najlepši dokaz za to je, da je leta 1806 knez Karadjordje poslal v železarno na Dvor pri Zuzemberku posebnega odposlanca, ki je tu naročil za njegovo vojsko 60 topov in pušk. Zal je tedaj avstrijska vlada, ki se je bala složnih jugoslovanskih narodov, preprečila izvršitev naročila. Danes**

več ne mislimo na razprtje med brati, pač pa mislimo ob vsaki priliki na državo. Mislimo državo, ki je vedno bolj krepka, in vsi vemo, da je v tej državi in samo v tej državi zagotovljen naš obstoj. Kadarkoli nam misli zaplovejo čez visoke gore in široke planjave Jugoslavije, nam vedno stopa pred oči slika našega vladarja kralja Petra II., ki naj živi!

Z mogočnim vzklikanjem je sprejela množica te besede, godba pa je zaigrala državno himno. Popoldanski spored tabora je bil s tem končan.

Po taboru so na povabilo bana g. dr. Natlačena gg. ministri obiskali banovinsko kmetijsko

Le sodar zna narediti sod

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosta belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

šolo na Grmu, kjer je goste vodil ravnatelj inž. Absec.

Popoldanski nastop

Popoldne se je ob 3 začel telovadni nastop. Ze zdavnaj pred 3 so se začele zgrinjati velike množice ljudstva proti stadionu. Ko so se pripeljali častni gostje, jih je ves stadion navdušeno pozdravil. Prireditvi je prisostvovalo 10.000 gledalcev. Najprej so nastopili člani z rajalnim pohodom in prostimi vajami. Lepo je bilo videti s stadionovih brežin premikajoče se vrste. Za njimi so nastopile mladenke, ki so z ljubkimi vajami

Slovenska mladina — vzgled vsej Jugoslaviji

»Danes smo bili vsi priča moči in sposobnosti slovenske mladine, ki je pokazala, kaj vse zmore žrtvovati za svoje ideale. Prav bi bilo, da bi prišla semkaj na tak mladinski tabor mladina iz vse Jugoslavije, da bi videla požrtvovalnost in delavnost slovenske mladine in se od nje učila. Mladina, tvoje delo sloni na zvestobi do Boga in na zvestobi do domovine! Zato je Slovenija lahko ponosna na svojo mladino, domovina in država pa na takšno Slovenijo. Ponosni smo na mladino, ki bo branila Jugoslavijo in zvesto služila kralju!«

Te besede priznanja slovenski mladini je sprejela vsa množica z nepopisnim navdušenjem ter vzklikli kralju Petru II., državi in kraljevske-mu domu.

Pred mikrofonom je stopil še predsednik ZFO dr. Zitko in v lepem in klenem govoru podčrtal smernice naše mladinske organizacije. Svoj govor je zaključil z vzklikom kralju, knezu namestniku in državi. Ves stadion je pozval govornikove vzkli-ke, godba pa je zaigrala državno himno.

Sledile so ljubke proste vaje gojenk z robčki, nakar so želi priznanje in veliko občudovanje mednarodni telovadci ZFO, ki so pokazali same vrhunske vaje na konju in krojih. Za zaključek so sledile učinkovite proste vaje mladcev z zastavami. Prav vsako vajo je občinstvo viharno nagradilo. Nazadnje je bil mimohod pred častno tribuno, pri čemer je ves stadion burno vzklikal.

Tako je bil končan popoldanski nastop, ki ga je pri fantovskih vajah vodil načelnik novomeške podzveze br. Pavlič, pri dekliških vajah pa načelnica ZDK gđ. Pugljeva.

S prisrčnimi pozdravi se je poslovil še ves stadion od visokih odličnikov, ki so s sijajnimi vtisi odšli z lepe prireditve v dolenjski prestolnici.

Lepo gasilsko slavlje v Laškem

Gasilska četa v Laškem je preteklo nedeljo slovesno proslavila svojo 70-letnico. Mesto Laško se je za to redko priliko obleklo v slavnostno obleko. Z vseh hiš so plapolale državne zastave, postavljeni so bili lepi slavaloki, Gasilski dom pa je bil zelo okusno okrašen s cvetjem in zelenjem. Ze v soboto popoldne ob petih so se gasilci zbrali na domačem pokopališču in položili venec pod križ v spomin pokojnim ustanoviteljem in članom gasilskega društva. Žalne obrede je ob navzočnosti številnega občinstva opravil laški nadžupnik in dekan msgr. dr. Krulje. Zvečer proti 9 je bila po mestu baklada z laško mestno godbo na čelu. Ob tej priliki je bila krasno razsvetljena cerkev sv. Mihaela, most čez Savinjo je bil tudi ves v lučkah. Na starem gradu se je blestel v lučkah ognjen napis »70«. Rakete in raznih barvah so ob pokanju švigale proti nebu in osvetljevale velik evharistični križ na Humu. Po sprevodu je bila spominska slavnostna seja, katere so se udeležili vrhovni inšpektor celokupnega jugosl. gasilstva dr. Pinter, okrajni podnačelnik Sinkovec, predsednik Vseslovenske gasilske zveze in predsednik Gasilske zajednice za dravsko banovino dr. Kodre, gasilski insp. inž. Dolenc, župni staršina in drugi. Navzoči so bili tudi zastopniki šolske oblasti in posameznih društev. Slavnostne seje se je udeležilo tudi zastopstvo najstarejše gasilske čete na Hrvaškem iz Varaždina, kjer so prejšnjo nedeljo obhajali 75-letni gasilski jubilej. Na seji je tajnik Verstovšek podal zgodovino društva od ustanovitve do danes. Nato sta govorila še gg. dr. Kodre in dr. Pinter.

Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije je ob jubileju odlikovala z zvezdo III. stopnje Rudolfa Klepeja; Gasilska zajednica za dravsko banovino

pa najstarejšega gasilca Mihaela Kranjca, prav tako Josipa Kranjca, Jakoba Ferčnika, Viljama Vidalija in Franca Peterlnika. Za dolgoletno (30) službovanje je dobil zlato kolajno Matko in Anton Topole, za 15-letno službovanje pa kolajno Viljem Vidali in Vaupotič.

Služba božja in slavnostno zborovanje

V nedeljo okrog 9 se je pripeljal v Laško minister Fr. Snoj v gasilskem kroju. Po pozdravu je minister pregledal gasilske čete na Lavi, nakar se je razvil sprevod skozi mesto k slovesni službi božji v nadžupnijski cerkvi. Po cerkvenem opravilu so gasilci odkorakali na zborovalni prostor pred Gasilski dom. Gostje so se zbrali na tribuni. Pred zborovanjem je g. dekan msgr. dr. Krulje blagoslovil nov gasilski avtomobil in spregovoril nekaj lepih besed vsem zbranim gasilcem. Gasilsko zborovanje je vodil župni staršina g. Guček iz Trbovlje. Vsi gasilci in množica ljudi, ki se je zbrala na zborovalnem prostoru, so zaklicili trikrat »Živjote! Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu-namestniku Pavlu in vsej kraljevski hiši, nakar je vojaška godba iz Celja zaigrala državno himno.

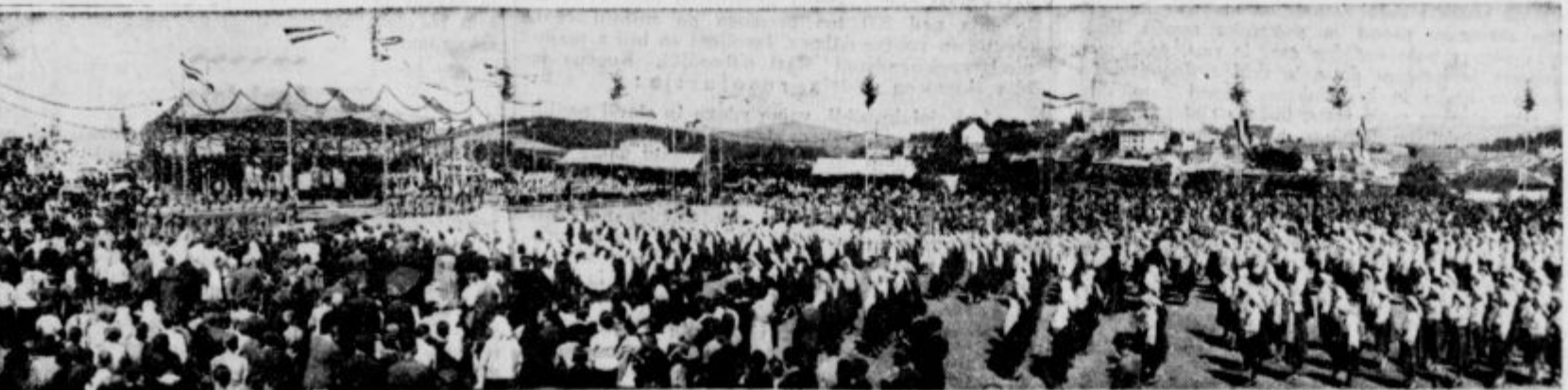
Govor ministra Snoja

Na zborovanju je najprej govoril minister g. Snoj, ki je izjavil:

Tovariši gasilci! Spoštovani gostje! Vesel sem bil, ko sem prejel povabilo, naj prevzamem pokroviteljstvo nad današnjo prireditvijo. Še bolj vesel sem danes, ko mi je dana prilika, da prireditelju Gasilski četi v Laškem lahko osebno in kot starešina Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije tudi v imenu vsega jugoslovanskega gasilstva čestitam k lepemu jubileju.

Sedemdeset let dela, gasilskega dela, truda in žrtve — to že nekaj pomeni! Zato je prav, da je Gasilska zajednica v Ljubljani Gasilsko četo v Laškem odlikovala s tem, da danes tu v Laškem prireja svoj delni zvezin zlet. Moja dolžnost in namen pa je, da vam ob današnji priliki spregovorim nekaj načelnih besed. Naša slovenska gasilska armada, ki šteje preko 30.000 mož, se je razgibala. Letos imajo naše prireditve poseben značaj in pomen! Boli pestre in bolj razgibane so kakor druga leta, nastopa tudi več članstva kakor sicer. Nastopi sami pa so samozvestni, resni, disciplinirani — vojaške disciplinirani. Uvedli smo tudi novost: na popoldanskem programu ni več samo veselice, ampak je popoldanski spored vedno izpopolnjen z resnim gasilskim nastopom, z raznimi vajami, ki dosedaj niso bile običajne, ki pa se in morajo biti važen del naše gasilske vzgoje. In zakaj vse to, te priprave in razgibanost v gasilskih vrstah?

Nadaljevanje na naslednji strani spodaj.

Novomeški stadion med popoldanskim zborovanjem. Vse udeležence je posebno presenetila lepa lega stadiona na desnem bregu Krke. S stadiona in vseh tribun se je vsem udeležencem odpiral lep razgled na središče Novega mesta

Droline novice

Koledar

Torek, 18. julija: Friderik (Miroslav), mučenec; Kamil L.
Sreda, 19. julija: Vincencij Pavelski; Avrea (Zlata), devica, mučenica.

Osebnosti

V župni cerkvi sv. Martina na Teharjih pri Celju se je poročil g. Alojz Golež iz Ponikve ob juž. žel. z gđ. Jožico Krolčičevo iz Straže pri Teharjih. Bilo srečno!

— Poročila sta se v nedeljo, dne 16. t. m. na Rakovniku gospodična Angelica Kajdiš iz Zirovnice in g. Stanko Ipavec iz Kranja. Iskreno čestitamo!

— Ministrstvo za zdravstvo in socialno politiko je poslalo v svrhu izpopolnitve v znanstveni stroki kot štipendista države Italije za tri mesece v institut Forlanini v Rimu zdravnik specialista za fiziologijo dr. Boruta Vrščaj iz Topolšice.

Na potovanju in doma ne pridete v zadrego, če ste založeni s **Slamičevimi konzervami.**

— Koroški borci, posebej celjski legionarji! Krajevna organizacija LKB Gornji grad priredi v nedeljo, 30. julija 1939 v lepe, letoviškem kraju Ljubno ob Savinji proslavo 20 letnice spomina na boje ob naši severni meji in to po naslednjem programu: ob 9.45 sprejem na mostu na Ljubnem, ob 10. služba božja v župni cerkvi za padle in umrle tovariše, po službi božji velik manifestacijski zbor severnih borec na Forštu, po zboru odkritje spominske plošče na hiši, kjer je bil leta 1919 glavni stan Celjske legije. Opoldne obedi v raznih gostilnah. Ob 14. velika narodna veselica na Forštu. Sodeluje domača godba z godci v gorenjskih narodnih nošah. Čisti dobiček proslave je namenjen najrevnejšim članom. Zveza v Ljubno je tako iz Celja kakor iz Ljubljane zelo ugodna. Borci, ki bodo potovali preko Celja v Ljubno imajo takoj zjutraj priključek na savinjski vlak do postaje Smartno ob Paki, od koder vozi avtobus skozi Ljubno ob 9.45. Razen tega bo brzokonec vozil iz Celja poseben avtobus, ki ga organizira tovariška organizacija v Celju in se bo o tem še poročalo v časopisu. Udeleženci iz Ljubljane pa imajo direktno avtobus, ki odpelje iz Tavčarjeve ulice ob 5 in pride na Ljubno ob 7.38 ter se vrne avtobus iz Ljubnega ob 18.56. Kdor si želi zagotoviti obed, ki bo veljal okrog 10 din, nato to prijavi naši organizaciji Gornji grad najkasneje do 26. julija. Severni borci in posebej celjski legionarji, pridite polnoštevilno na to proslavo!

— Pri zaprtju, mošnjah, v prebavi vzemite zjutra, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grešnice.

DR. HLAVATY

ZDRAVNIK SPECIALIST
ZOPET REDNO ORDINIRA

— Razjasnitev vloga na Sapi. Preteklo sotočje smo poročali, da je bil razjasnjen vlog pri Antonu Kračmanu na Sapi pri Smarju pri Ljubljani. K temu poročilu smo iz Smarja prejeli še naslednje pojasnilo: Ko je bil dne 22. junija t. l. tukajšnji orožnik postali prijavitelj vlog pri Kračmanu, so naši orožniki nemudoma začeli s preiskavo in ugotovili, da je vlog zagrešil dobro znani vlomilec Frane Podbevšek z Glinske v družbi nekega tovariša. Ker sta vlomilec pobegnila neznanom, je orožniška postaja takoj razposlala brzojavke na vse strani, tudi policiji v Ljubljani in Zagrebu. Šele nato je ljubljanska policija začela sodelovanje pri zasledovanju. Ker so naši orožniki ugotovili, da je vlog zagrešil Podbevšek s svojim tovarišem, in nato takoj razposlali tiralice za Podbevškom, na podlagi katerih ga je ljubljanska policija tudi prišla, gre v prvi vrsti nam, našim orožnikom zaslug, da je bil vlog pojasnjen. Na pobudo naših orožnikov je ljubljanska policija prišla tudi Franceta Kračmana iz Sapa, ki se je mudil v Ljubljani. Ta je namreč vlomilec povedal, kje imajo pri Kračmanu spravljene denar. Naši orožniki so aretirali tudi Antona Ahlina iz Mal. Mlačeva, ki je baje tudi v zvezi z omenjenim vlomom.

Kaj pravite?

Te dni sem se mudil v Ljubljani in obdaval v neki znani restavraciji. Račun je bil isto v redu — do kisle vode. Med kosilom sem spil šest desetink štajerskega vina, ki je veljalo 7.30 dinarjev, kar ni drago. Draga pa je bila kisle voda. Spil sem jo tudi šest desetink in račun je znašal šest dinarjev, torej 1 dinar desetinka kisle vode. Zelenka kisle vode, ki drži približno 14 desetink, proda tedaj restavracija za 14 dinarjev, njega pa velja največ štiri dinarje, za toliko jo lahko dobi vsak, če vzame cel zaboj kisle vode in sereada potem steklenice vrne. Da morajo gostilničarji in restavracijski nekaj zaslužiti tudi pri kislji vodi, je čisto v redu, ampak kar deset dinarjev pri steklenici, je pa vsekakor preveč. Kaj pravite, g. urednik?

Zato ker se slovensko gasilstvo pripravlja na gasilski kongres čez mesec dni v Ljubljani! Naš gasilski kongres so narekovali razmere, posebni vzroki in posebne naloge. Na našem kongresu, ki bo kongres vsega jugoslovanskega gasilstva, bo dana prilika za skupno manifestacijo slovenskega, hrvaškega in srbskega gasilstva in bratstva. Na kongresu bo dana prilika, da si naša organizacija osvoji pozicijo, ki ji po številu članstva, po pomenu in namenu organizacije gre. Na kongresu s svojim nastopom pokažemo, koliko nas je, kaj znamo in kaj premoremo! Pokažimo svojo moč in svojo disciplino! Dokažimo, da nismo samo po številu močni, po številu najmočnejša organizacija v državi, ampak da smo tudi najbolj disciplinirani in izurjeni.

Gasilski kongres pa je posebno važen za nas slovenske gasilce. Važen je zato, ker se prireja pri nas v naši slovenski prestolnici — v Ljubljani. Na nas slovenskih gasilcih leži vsa teža dela, pa tudi vsa teža odgovornosti. Zato pa je prva in naravna sveta dolžnost vsakega slovenskega gasilca, da posveti vse svoje moči vlogo za kongres! Za nas slovenske gasilce pa naj pomeni kongres tudi mejnik v našem gasilskem delu.

Naše vrste štejejo preko 30.000 moč, čez mesec dni pa bo na Stadionu nastopilo nad 1000 naraščalnikov — vsem tem je potrebno poleg tehnične šole tudi

— Rezervni oficirji se obveščajo, da bo prirejeno od 5. do 8. septembra t. l. skupno potovanje v svrhu prisostvovanja vojaškimi svečanostim na kraljev rojstni dan na Banjeli v Beogradu, in poklonitve neznemu jugoslovanskemu junaku na Avali ter blagopokojnemu kralju Aleksandru I. na Oplenec dne 7. septembra t. l. Preskrbljeno bo brezplačno potovanje in prenočišče. Udeležba le v uniformi. Obvezne prijave članov sprejemajo do 31. julija t. l. pododbori v Ljubljani, Celju in Ptuj.

— Rezervne oficirje obveščamo, da si lahko nabavijo lastno uniformo z mesečnimi odplačili. Vse informacije dobe člani pri upravnih svojega pododborja, med poslovnimi urami ustno ali pa pismeno. (Znamko za odgovor priložiti!)

— Gospodinj! Za vroče dni si kupite poletno srajko, ki jo dobite v prvostni kvaliteti po reklamiranih cenah od 32 din naprej pri F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

— Bakterije, ki jih vsebuje jogurt, preprečujejo delovanje vseh škodljivih gnilobnih bakterij v prebavilih. Pijte jogurt Gorenjske mlekarke zadruge Naklo.

— Pod zaščito Solea-kreme, voda in veter Vaše kože ne morejo ogroziti, ampak lahko le pospešujejo njeno lepoto in zdravje. Solea krema za boljše prehrano kože.

— Nesreča na Polniku pri Litiji. Posestnik Košir Anton je peljal dne 16. t. m. popoldne s travnika dobro naložen voz sena. Voz je držala njegova 17 letna hčerka Rozalija. Na ovinku pa se je voz prevrnil in pokopal pod seboj Rozalijo. Ko so voz dvignili in potegnili izpod voza dekleta, so videli, da ima zlomljeno nogo in več drugih poškodb. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

— Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

— Potres. V Prežganju in Stangi pri Litiji so žutili 18. t. m. ob 5 zjutraj močan potresni sunek, ki je trajal skoro eno minuto.

— Zdrženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev. Oblastni odbor v Ljubljani, je izdalo in založilo predavanje inž. Rogliča Stanislava, svetnika državnih železnic »Izpolnjevanje našega železniškega prometa« v brošuri. Brošura se dobi pri omenjenem Oblastnem odboru, Ljubljana, Masarykova cesta 14/L, telefon 23-50. Cena 8 din.

— Ne zamudite 4 dnevnega potovanja v Italijo, z avtom po Vipavski dolini (v tehnični izvedbi Tujakopmetne zveze) od 8. do 11. avgusta. Potujete lahko do Gorice-Trsta za 160 din, do Padove-Beneta za 300 din, do Antone-Loreta za 600 din. Spota obisk vseh znamenitih krajev in ogled vseh zanimivosti. Ker morate vsem obveznostim zadostiti najpozneje do 31. julija, zahtevajte takoj brezplačna navodila pri upravi »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Zalosten konec prometne nesreče na Bledu. Včeraj zjutraj je v Ljubljani umrl madžarski odvetnik iz Budimpešte, ki ga je zadnji četrtlet povozil dirkalni avtomobil nekega Zagrebčana na Bledu. Pri avtomobilski nesreči pred hotelom »Toplice« na Bledu je avtomobilist v pretirani vožnji povozil odvetnika in ga podrl na tla ter mu pri tem polomil ude in prizadel hude poškodbe na glavi. Ponesrečenca so takoj pripeljali v ljubljanski sanatorij, toda vsa zdravniška pomoč je bila zastonj. Obupana žena je bila z otroki ves čas ob bolniku in ponoči so se njuno klicali posebnega zdravnika iz Budimpešte, ki bo pa že prišel prepozno. Vdova bo truplo prepeljala v Budimpešto, brž ko bodo opravljene vse formalnosti za prevoz.

— Zaradi vlomov obsojen na 4 leta robije. Kakor smo že poročali, je mali senat v Ljubljani pretekli petek sodil drznega vlomilca Henrika Zeriala, ki se je pred leti priženil na neko posestvo v Rovtah v logaškem okraju. S svojo ženo je najprej prevzel gostilno v Krtni pri Domžalah. Gostilno pa je opustil in se naselil na domačiji svoje žene. Ni mnogo delal. Hodil je okrog Pred malim senatom je tajil vse vologe, ki mu jih je obtožnica kratko naprtila. Njega je izdal in močno obremenjeval soobtoženi evak Jože Košir, ki mu je pomagal nositi in skrivati nakradeno blago. Najhujiši vlog je bil v občinski blaginji v Begunjah pri Cerknici, od koder je odnesel 2.774 gotovine, odnesel pa je tudi občinskemu tajniku Cimpermanu zlato uro. Tega vloga je bil najprej osumljen tajnik sam. Vlomilcem je bilo tudi v Kmetolsko hranilnico v Starem trgu pri Ložu. Plen je bil velik, nad 22.000 din gotovine. Po dva dni trajajoči razpravi je senat izrekel sodbo, s katero je bil Henrik Zerial obsojen zaradi treh velikih vlomov na 4 leta robije in v izgubo častnih državljanskih pravic za 5 let, njegov pomagatelj Jože Košir pa na 2 meseca zapora. Po prestani kazni bo izgnan v Italijo, ker je italijanski državljan.

Žrtev Drave

Ruše pri Mariboru, 17. julija.

V nedeljo, 16. julija, je bil silno vroč dan. Vse je hitelo na kopanje. Tako se je šel v Dravo kopat tudi pomočnik pri čevljarstvu mojstru g. Zormanu Janku v Rušah Pezdrl Franc, star 20 let, doma z Brezovice pri Ljubljani. Nekako okoli pol 4 popoldne je zaslišal delavec drž. železnice v Mariboru nad Dogenikovo hišo, kjer je bil na obisku, klice na pomoč. Hitel je na lice mesta ter se videl, kako je Drava pred njegovimi očmi porušila Pezdrlja. Takoj je odtrgal tam se na-

šole za srce, za duha! Naša slovenska gasilska organizacija je tudi narodna organizacija! Kot taka ima tudi svoje posebne naloge in dolžnosti. Stati mora vedno v prvih vrstah v borbi za naše narodne pravice — za našo slovensko posest in slovensko zemljo. Buditi mora vero v našo narodno moč in rast, gojiti mora zaupanje in ljubezen do naše države, Jugoslavije in zvestobo kralju in kraljevskemu domu, Zato, dragi tovariši, strmino svoje vrste, bodimo složni in enotni!

Za ministrom Snajem, ki so ga navzoči gasilci in drugi navdušeno pozdravili, so govorili še: predsednik Gasilske zajednice za dravsko banovino, predsednik pripravljalnega odbora za kongres v Ljubljani Japelj, zastopnik Gasilske čete iz Varazdina g. Dulanski, v imenu Gasilske zajednice za donavsko banovino pa g. Stankovič.

Po govorih so dekleta obešila na vse gasilske zastave spominske vence. Nato pa se je pod vodstvom gasilskega inš. inž. Dolence razvil gasilski defile pred g. ministrom. Popoldne so bile velike gasilske vaje, pri katerih so naši gasilci pokazali, da so na tehnični višini.

Gasilski četi v Laškem k njenemu rednemu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi, kakor vedno doslej, tudi naprej opravljala svoje požrtvovalno delo v korist bližnjega.

hajajoči žoln ter zagrabil kol, s katerim lovijo po Dravi plavalca drva in se podal na kraj, kjer je voda pogoltnila kopalec. Po trudopolnem polurnem iskanju se mu je posrečilo utopljena najti ter ga izvleči iz vode. Bil pa je že mrtev ter je bila vsaka pomoč brezuspešna. Orožništvo je takoj telefonično obvestilo o nesreči sorodnike utopjenca na Brezovici pri Ljubljani. Truplo pa so prepeljali na pokopališče v Rušah, kjer bo v torek pogreb.

Drava zahteva tudi v Ptuj žrtve.

V nedeljo je zahtevala Drava nenavadno veliko žrtev med kopaleci. Iz Ptujja poročajo, da je utonil pri kopanju 18 letni čevljarški učenec Karel Korošec, ki je bil zaposlen pri mojstru Ratinovniku. Korošec je bil dober plavalec, najbrž pa ga je prijel krč. Potapljal se je tudi nek drugi vajenec, ki pa ga je pravočasno rešil trgoveški pomočnik Kranjc.

Otvoritev učiteljskega tečaja o alkoholu

Ljubljana, 17. julija.

Liga proti alkoholizmu v Ljubljani bo priredila od danes do 23. t. m. poseben poletniški strokovni tečaj za učitelje in učiteljice s prav bogatim programom predavanj o alkoholizmu. Tečaj obiskuje 64 učiteljev in učiteljic. Danes ob 9 popoldne je bila otvoritev tečaja v risalnici drž. učiteljskega obiskovalnega inštituta. Predsednik Lige proti alkoholizmu, dir. drž. higienskega zavoda dr. Ivo Pirc, je otvoril tečaj s kratkim, iskrenim nagovorom. V prvi vrsti je pozdravil gosp. kanonika Snajo kot zastopnika ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana in škof. ordinariata, načelnika socialno-političnega oddelka banske uprave g. Kosija, prosvetnega inšpektorja g. prof. Marka Bajuka, sodnika g. Juvanca kot zastopnika predsednika apelacijskega sodišča, načelnika socialno-političnega oddelka mestnega poglavarstva g. H. Svetela, mestnega fizika g. dr. Rusa, primarija splošne bolnišnice dr. Mariniča, prof. dr. Levičnika kot zastopnika Družbe sv. Vincencija Pavelkega, upok. šol. nad. g. Struklja kot zastopnika Slovesne družbe, gosp. Eržena kot zastopnika OUZD, g. Uratnika kot zastopnika DZ, univ. profesorja Makleveca, univ. prof. dr. Škerija, go. Golobova kot zastopnico Slovenske kršč.-soc. zveze in druge. V svojem govoru je g. predsednik Lige dr. Pirc omenjal namen in cilje tega tečaja, želel, da bi tečaj dosegel primerne uspehe. Tečaj je potreben in zanj je vladalo med učitelstvom veliko zanimanje. Priglasilo se je nad 100 učiteljev in učiteljic. Zaradi omejenega prostora je bilo potrebno zmanjšati število udeležencev tečaja. Tečaj je s podporo omogočila banska uprava. Tečaj nima namena organizirati boj proti alkoholu, ki je važna panoga v našem gospodarstvu, pač pa boj proti alkoholizmu. Prav učitelstvo je kot tako poklicano, da na deželi vodi borbo proti alkoholizmu. Liga želi pridobiti na deželi med učitelstvom sodelavcev za boj proti alkoholizmu.

Kanonik g. Snaj je v imenu škofa dr. G. Rožmana in škof. ordinariata toplo pozdravil ta učiteljski tečaj, želeč mu najboljših uspehov. Omenil je, da je prav škofijski ordinariat že leta 1935 sprejel s posebnim veseljem poročilo, da je na slovenskih ljudskih šolah nad 100.000 mladih junakov-vzdržnikov alkohola, to je 58% mladine na ljubljanskih šolah. Ako je že takrat učiteljsko zbralo tako armado vzdržnikov, da je obvaruje pred škodljivimi posledicami alkohola, upa, da bo ta tečaj obrodil še lepše uspehe. Učitelstvo bo moglo to delo še uspešneje opravljati, ker vodi mladino ne samo na ljudskih, marveč tudi na strokovno-nadaljevalnih šolah in bo nato privedlo mladino v prosvetna društva kot popolne vzdržnike. G. kanonik se je nato zahvalil v škofovem in škof. ordinariatu imenu za Ligno delo, ki bo v srečo slovenskega naroda.

Po ekornimi otvoritvi sta sledili nato dve predavanji. Dr. S. Gogala je predaval o pomenu in nalogah učitelstva pri treznostnem delu in g. V. Jagodic o razširjenosti alkoholizma med slovensko mladino. Obe predavanji sta podali prav poučne in značilne podatke o škodljivosti te rakane na našem narodnem telesu. Program predavanj, ki bodo vsak dan dopolnjeni, je prav pester in vsebuje najaktualnejša vprašanja alkoholizma. Za vsako popoldne med tečajem so določene tudi ekskurzije in ogledi raznih socialno-političnih in drugih ustanov.

Občni zbor Zdrženja Invalidov

V nedeljo popoldne je imelo prvi občni zbor reorganizirano združenje invalidov v Ljubljani. Občnega zbora v Delavski zbornici se je udeležilo nad 600 članov. Zborovanje je začel predsednik Zdrženja Vekoslav Mlekuš, ki je pozdravil zastopnika banske uprave g. Zorna, zastopnika mestne občine ravnatelja g. Jančigaja in druge zastopnike ter udeležence. V daljšem govoru je pojasnil pomen nove invalidske uredbe in vso dolgo borbo za njeno uveljavljenje. V tajniškem poročilu je Janko Moser poročal, da ima krajevni odbor 1188 članov in članic. K temu številu je treba dodati še 244 članov in članic bivšega krajevnega odbora Vrhnika, ki se je priključil ljubljanskemu okr. odboru. Sledilo je podrobno poročilo o delovanju društva, ki se je zlasti zavzemalo za svoje člane in skušalo dobiti zaposelitev in podpore. Blaginjsko poročilo je imel Fr. Preša. Iz njega posnemamo, da je društvo imelo v preteklem poslovnem letu 42.000 din dohodkov in 37.000 izdatkov. Društvo je razdelilo podpore 84 članom v skupni vrednosti 8300 din. Prav tako je priredilo božičnico 140 članom ter jim je razdelilo daril v skupni vrednosti 4500 din. Predsednik se je s posebno zahvalo spomnil velikodušnih dobrotnikov, med katerimi je banska uprava darovala 4000 din, mestna občina ljubljanska 2000 din, predsednik senata dr. Anton Korošec 1000 din. Ustregla je društvu tudi TPD, ki je dala nad 200 ton premoga po znižani ceni. Sledile so volitve odbora. Izvoljeni so bili z majhnimi spremembami stari odborniki. Končno je bila sklenjena sledeča resolucija:

1. Vojni invalidi, vojne vdove in starši padlih sinov, zbrani na občnem zboru Krajevnega odbora Zdrženja vojnih invalidov v Ljubljani naglašamo nujno potrebo izdaje vseh pravilnikov k uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah. Z uveljavljenjem vseh v uredbi predvidenih pravilnikov bi prišle vojne žrtve do svojih pravic, pridobitih s ta uredbo. Nadalje naglašamo nujnost čim hitrejšega postopka z uveljavljanjem invalidske zakonodaje.

2. 1400 vojnih žrtav, včlanjenih v Krajevem odboru Z. V. J. v Ljubljani zahteva brezpogojno enotnost invalidske organizacije za Slovenijo. Le enotna invalidska organizacija more biti v korist slovenskim vojnim žrtvam. Veako cepljenje bi bilo v škodo in bi uničilo našo trdnost, tekem 20 let preizkušeno na znotraj in na zunaj.

Ljubljana, 18. julija

Radio Ljubljana

Torek, 18. julija: 12 Narodne pesmi od blizu in daleč (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Niz narodnih pesmi. Sodeluje g. Tone Petrovič, bariton in Radijski orkester — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Ciril in Metod (dr. Ferdo Šišić) Beograd — 20 Smetana: Prodana nevesta, uvertura (plošče) — 20.10 Kakšna naj bo naša narodna obramba (prof. dr. Bajc) — 20.30 Iz opernega zaklada. Sodeluje gđ. Sonja Ivančič in Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citraški trio »Vesnac«.

Drugi programi

Torek 18. julija: Beograd-Zagreb: 20 Tamburice — 20.40 Vok. konc. — Praga: 21 Filhar. konc. — Bratislava: 21.45 Beethovnova IV. simfonija. — Solija: 19.15 Nar. gl. — 20 Komorna gl. — 21 Ruske romance — Varšava: 18.30 Ork. in solisti. — 21 Opera. — Budimpešta: 19.25 Sonatni koncert 21 Igra. — 22 Vojaska godba — 23 Cig. orkester. — Trst-Milan: 17.15 Pianino — 21 Opera. — Rim-Bari: 21 Opereta. — Dunaj: 20.15 Beethovnov koncert. — Berlin: 20.15 Ples. večer. — Hamburg-Lipsko: 20.15 Joh. Straussov večer. — Vratislava: 20.15 Koračnice in kmečki plesi. — Frankfurt: 20.15 Opera gl. — Strasbourg: 20.30 Vojaska godba.

Predavanja

»Zatamnitev pri zračnih napadih« je naslov predavanja, ki ga bo imel pod okriljem Komiteja tehničnega dela gospod ing. Matanovič Drago v sredo, dne 19. julija t. l. ob 8 zvečer v dvorani Zdrženja jugosl. inženjerov in arhitektov v Ljubljani, Kongresni trg I-II levo (Kazino). V tisku predavanj o pasivni obrambi prebivalstva proti letalskim napadom je gornje predavanje že četrto te vrste. K predavanju vsi toplo vabljeni. Vstop prost.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Garus, Moete-Zaloška cesta.

Po državi

* Brat danskega kralja prime Harold je odpotoval iz Dubrovnika, kjer se je mudil pet dni. Odpotoval je z avtomobilom v Boko Kotorsko, odkoder bo čez Crno goro in Južno Srbijo nadaljeval potovanje v Bolgarijo.

* Tri hude avtomobilske nesreče so se v zadnjih 16 urah pripetile v okolici Dubrovnika. — 15. t. m. ob 9 zvečer je brz vlak ki je vozil iz Sarajeva v Hercegovino, blizu Igala zavozil v osebn. avto, v katerem so se vozile soproga sarajevskega trgovca Mara Prnjatovič s hčerko in soproga načelnika sarajevske banske uprave Božičkovičeva s hčerko. Prnjatovičeva je bila na mestu mrtva, njena hči je smrtnonevarno ranjena, ker ima zlomljeno lobanjo, Božičkovičevi je zdrobilo desno ramo in ima poleg tega še hujše poškodbe na glavi, njena hčerka in šofer pa sta pri nesreči odnesla le lažje poškodbe. — Naslednjega dne okrog 3 zjutraj je ruski emigrant Karol Semenenko vozil iz Gruza v Caviat veselo družbo, ki se je poprej zabavala v nekem nočnem lokalu v Gruzi. Avto je vozil z veliko brzino ter se je na razpotju v Lapadu zaletel v zidano ograjo neke hiše, nato pa udaril še v električni stolp. Pri trku so vsi potniki zleteli iz voza. Razen šoferja in Marcela Niketič pa se ni nikomur nič hudega zgodilo. Šofer Semenenko pa ima zdrobljen prsni koš in razbito glavo ter je njegovo stanje brezupno. Od potnikov pa je Marcela Niketič dobila notranje poškodbe hujšega značaja. Tretja avtomobilska nesreča pa se je pripetila opoldne na Pločah pri Dubrovniku. Policist Bečir se je z motornim kolesom zaletel v nek avtobus. Trk je bil tako močan, da se je avtobus prevrnil v jarek poleg ceste. Bečirju je zlomilo nogo tako nesrečno, da mu jo bodo morali odrezati, njegovega spremljevalcu, ki je sedel v priklopi, pa se ni nič hudega zgodilo. Prav tako so ostali potniki nepoškodovani in šofer prevrnjenega avtobusa.

* Slab ribolov na Jadrani. Po statističnih podatkih pomorske uprave v Splitu je bil poletni ribolov junija meseca zelo slab. V vsem Primorju so ujeli samo 505.000 kg poletnih rib. Od tega odpade na sardele 447.000 kg. V nekaterih ribiških področjih je bil poletni ribolov tako slab, da slabšega sploh ne pomnijo. Ribolov je zelo oviral veter in deževje, ponekod pa so ribiči tudi ovirali delat. V nekaterih primorskih mestih so bili ribiči zaradi slabega ribolova prisiljeni lotiti se drugega posla.

* Ko se je hotel skrivaj ukrepati na ladjo, je utonil 188 letni raznašalec časopisov Miloš Marčeta v Dubrovniku. Fant je hotel ponoči skrivaj splezati na tovrstno ladjo »Zgled«, pri tem pa je padel v morje in utonil. Šele čez nekaj ur je straža na ladjah opazila njegovo truplo.

* Pri belem dnevu je bil izvršen drzen vlom v hišo kmetice Mate Miler v Prnjavoru pri Belovarju. Izginilo je 65.000 din. Orožniki so prijeli znanega vlomilca Steva Hrambašiča, ki je bil nedavno izpuščen iz kaznilnice v Lepoglavi. Hrambašič se je po pričevanju ljudi tistega dne daljša časa emulak okrog Matine hiše, pozneje je v okolici na več krajih menjal kovance za papirnati denar.

* S sekiro ubil merjasca. V gozdovih vlastelstva v Trakošanu pri Ivancu je precej merjascev. Te dni je ena od teh zverin napadla dva delavca, ki sta podirala drevesa v gozdu. Eden od njih se je merjasca prestrašil in zbežal, drugi pa je navadil nanj s sekiro in ga z enim samim udarcem po glavi usmrtil. Ubili merjasce je tehtal 80 kilogramov.

Anekdota

Anton Dvofak se je poleg glasbe zanimal tudi za tehniko, posebno za železnice. Po cele ure je opazoval promet na postajah in si ogledal vse novosti. Poznal je vse lokomotive. Nekdo se je njegov božični zet peljal iz Prage na Dunaj. Ko se je vrnil, ga je Dvofak vprašal, s katero lokomotivo je potoval. Na to vprašanje mladi mož seveda ni vedel odgovoriti. Dvofak je bil zelo nejevoljen. Ko je moral zet kmalu nato spet na potovanje, ga je prosila njegova nevesta, naj ga pazi na številke lokomotiv, da oče ne bo spet nejevoljen, ker se je zadnjič izrazil, da »vse potovanje ni imelo nobenega pomena«. Ko se je ženin vrnil, ga je Dvofak takoj vprašal po lokomotivi in ženini ponosno odvrnil: »Številka 217.« — »Kako?« je ogorčeno zaklical Dvofak, »št. 217! — to vendar ni lokomotiva, to je tender!«

LJUBLJANA

1. Župnija Marijinega Oznanjenja pohiti danes zvečer v svetlice karmeličank na Selo, da se pripravi na kongres Kristusa Kralja in izprosi potrebnih milosti. Ob 8 zvečer bo kratki govor: »Marijino notranje življenje in naš čas, nato pete lavretanske litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Vsi župljani so prav pristrženo vabljeni, da se te skupne pobožnosti čim bolj številno udeležijo.

1. Ameriški rojaki si ogledujejo lepote Slovenije. G. Leo Zakrajšek, lastnik potovalne pisarne v New Yorku, ki je pripeljal drugo skupino ameriških rojakov na letošnje počitnice v domovino, je organiziral potovanje naših rojakov po Sloveniji. V ponedeljek je z njim odšlo na pot sedem ameriških rojakov in rojakov in bodo najprej obiskali Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Bled, Bohinj, slap Savice, Vintgar, Kranjsko goro, Vršič in Jenče. Odšli bodo tudi na Jezersko sedlo. Obiskali pa bodo najbrž tudi Logarsko dolino. Potovanje bo trajalo skoraj ves teden.

Ne pozabi, da bo kongres Kristusa Kralja že konec julija. — Le žrtve bodo kongresu pomogle do uspeha!

1. Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani vabi učenke vseh naših šol in članice Marijinih kongregacij na našem zavodu k pevski vaji v torek 18. t. m. ob 9 dopoldne za sv. mašo, ki bo 29. t. m. ob pol 7 v naši cerkvi. Pele se bodo naše pesmi v esperantu.

1. Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, 20. t. m. izlet k Novi Štiti pri Ribnici (slikarji o. Blaž, Metzinger, Wolf, Grohar). Odhod s Kongresnega trga ob dveh popoldne. Zgledati se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrka ob 11. Avtobus 35 din.

1. V spomin in počastitev pokojne gospe Julke Albertove sta darovala gospod Avgust in gospa Angela Agnola, Tyrševa c. 10, — 200 din za najsiriomašneje Šolne Elizabetne konference v Ljubljani, za kar se jima le-ta najtopleje zahvaljuje.

— Pri korpuulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne dijetle. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1. Z mladino v vodo! Ako hočete svojim otrokom okrepiti zdravje, izrabite za nje poletne mesece, da se nauče plavanja in z gibanjem v vodi in na soncu utrdijo za šolsko leto. Plavalna šola je pravkar zaključila prvi letošnji počitniški tečaj za mladino, ki ga je obiskovalo 150 otrok in prične z nadaljnjimi: s tečajem za novince in s tečajem za one, ki se že izpopolnjujejo v plavanju. Vpisnina za tečaj je 10 din, vsakokratna vstopnina 1 din, siromašne se oprosti na prošnjo plačevalca. V tečaj se sprejemajo dečki in deklice, ako priinesejo pismeno dovoljenje staršev. Šola posluje

Iz Julijske Krajine

Smrt kosi. Dne 16. t. m. je v Moščenicah pri Opatiji izdihnil svojo plemenito dušo g. Fr. Svava, bivši župnik v Vrtojbi pri Gorici. Rajnega gospoda ee vsi spominjajo kot moža značajnega in jeklenege. Udeleževal se je tudi kot pisatelj in na združnem polju. Njegove zasluge poplačaj Bog!

Srebrna maša. V Števerjanu so nad vse slovesno obhajali dne 16. t. m. srebrno mašo svojega dušnega pastirja g. Cirila Sedeja. Farani in prijatelji so se kosali, da ta praznik povzdignejo, ker eo zasluge g. župnika za Boga in ljudstvo res velike. Bog nam ga ohrani še dosti let!

»Figaro« papežev je umrl

Kakor poročajo iz Rima, je ondi te dni umrl brivec papeža Pija XII., Luigi Evangelisti. Ta pridni »Figaro« je bil pred volitvami papeža in po njih tista oseba, ki so jo časniki najbolj izpraševali. Že več let ima namreč to pravico, da eluzi prelato vatikanskega mesta. Se tisto jutro pred zadnjimi volitvami, je postregel kardinal — tajniku Pacelliju.

Ze vnaprej je vedel, da bo to njegov visoki »odjemalec«, ki je Luigi Evangelisti vedel o njem na tisoče zgodbic in samih pohvalnih besed — boščič papež. In ko je bil kardinalni tajnik zares izvoljen za papeža, so časniki kar oblegali mali brivski salon v Borgo Pio. Tedaj je Luigi Evangelisti žel sadove! Na dolgo in široko je opisaval vrline novega papeža.

Zdaj pa je Evangelisti umrl, ko mu je bilo komaj 58 let; podlegel je hudi operaciji. Njegov sin bo dalje vodil salon v vatikanskem mestu.

pod nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo, tečaje nadzorujejo profesorji telovadbe, vse otroke pregledajo zdravniki plavalne šole. Tečaji so dnevno od 9 dopoldne dalje. Vpišite še danes svoje otroke, škoda je vsakega dne, ki ga zamudite.

1. Smrtna žrtev ljubosumnosti in vročernosti. V nedeljo popoldne se je odigrala na Glinah tragedija, ki je zahtevala življenje 33 letne uradnice Dore B. Uradnica se je seznanila pred letom in pol s trgovcem s sadjem in zelenjavo Djordjem Beankovičem iz Kaštela pri Splitu. Ker pa je bil trgovec poročen in ločen, ga je uradnica odklanjala, nakar je ta postajal zadnje čase vedno bolj ljubosumen. Tako je prišel v nedeljo popoldne na njeno stanovanje, kjer sta bila v sosedni sobi tudi sestra in mati uradnice. Po krajšem razgovoru mu je uradnica vrnila pisma ter hotela oditi k sestri in materi v sosedno sobo. Trgovec pa je v tem trenutku potegnil revolver ter ustrelil uradnico, ki mu je tedaj kazala hrbet. Zadel a prsi se je skozi odprta vrata zgrudila na posteljo, na kateri je ležala njena mati. Trgovec je zatem odšel ter skušal oddati revolver v bližnji gostilni. Nato pa je pohajal še po drugih gostilnah, dokler ga ni prišla policija. Kljub temu, da so takoj poklicali reševalce, je vendar uradnica izlgnila že med prevozom ter so jo reševalci prepeljali v prosekuro splošno bolnišnico. Trgovec se je na policiji zagovarjal s silno razburjenostjo in vinjenostjo. Po vsem videzu pa gre za naklepen umor iz maščevanja. Trgovca je policija izročila sodišču.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloge: **Julij Klein, Ljubljana Wolfova 4**

Kranj

Obrtniška tombola v Kranju. Letos prirede kranjski obrtniki dne 6. avgusta veliko obrtniško tombolo. Vrednost samih obrtniških izdelkov bo presežala nad 100.000 din in bo nad 30 bogatih tombol. Lični lepaki povsod kažejo, kako praktične izdelke eo naši obrtniki pripravili, da zadovolje igralce. Obrtniki so vzeli z veliko poštvalnostjo brez izjem delo v roke in eo se nad vse častno odzvali z željo, da bi ee že enkrat zbrala sredstva za Obrtni dom, ki je tako potreben. In v ta namen se prireja tombola, zato lahko pričakujejo velikega

MARIBOR

Festival slovenskih narodnih iger v Mariboru

Maribor, 17. jul.

Te dni je bila v mestni posvetovalnici v Mariboru zanimiva anketa, na katero eo poslala vse mariborska društva in vse narodne organizacije svoje zastopnike. Vodil jo je predsednik Mariborskega tedna dr. Lipold, govorilo pa se je na njej o velikem festivalu slovenskih narodnih iger in običajev, ki naj bi bil v Mariboru za časa Mariborskega tedna.

Misel, da bi se priredil tak festival, ki bi bil pri nas v Sloveniji sploh prvi, v Mariboru, sta sprožila »Društvo prijateljev Slovenskih gorice« in društvo »Bela Krajina« v Ljubljani. Namen prireditve je, da se s prikazanjem narodnih običajev vzbudi zanimanje za domače narodopisne vrednote in za domačo kulturo sploh. Prireditve bo iz narodnih ozirov posebno važna za prebivalstvo ob severni meji naše države in med katerim bo taka prireditve a spoznavanjem starih, domačih slovenskih običajev utrdila narodno zavest. Prireditve naj bi bila obenem v vzpodbudo, da ee naši domači narodni običaji ohranijo, gojijo in propagirajo. Festival bo prva slovenska folklorna prireditve

m **Pogreb Miha Novaka.** Včeraj dopoldne so odpeljali v avtofuorgono iz Maribora truplo mladega ponesrečenega jadrca Miha Novaka v njegovo rojstno mesto Višnje goro. Slovo Mariborčanov je bilo presunljivo. Ogromne množice eo se zbrale na pokopališču na Pobrežju pred mrtvašnico, v kateri je ležal pokojni jadrni letalec na mrtvaškem odru. Med pogrebi je bil zastopnik naše vojske poveljnik mesta general Čeda Stanojlovič. Vod vojakov je izkazal pokojniku zadnjo čast. Pogreba so se udeležile vse jadrne skupine mariborskega Aerokluba z oblastnim odborom na čelu. Mrtvaški obred je opravil bogoslovni profesor dr. Meško. Od mlade žrtve sinjega športa so se poslovili številni tovariši z lepimi govori. Ves čas pogreba je krožilo nad pogrebi letalo mariborskega Aerokluba, s katerega so vrgli tovariši pokojniku venec v slovo.

m **Prosvetna zveza** poroča, da je uvedla od 18. t. m. do 1. septembra nedeljeno uradovanje od 7 do 12.

Ne pozabite!

Za uspešno nego nog samo originalni

SANOPED

zanimanja, posebno še, ko hočajo ree nekaj vrednega in praktičnega nuditi. Vsi izdelki bodo razstavljeni od 23. t. m. dalje, tablice ee pa dobe po vsej Gorenjski kakor tudi v Ljubljani. Želimo, da se našim obrtnikom ta akcija veestransko posreči.

Objave VIII. Mariborskega tedna

Narodopisna razstava bo nova posebnost letošnjega VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta. Pokazala bo naš narodnostni položaj in bo zato velike važnosti in nedvomno veestransko zanimiva.

Skavtizem predstavlja pri Slovencih tako močno razvito gibanje, da zasluži veestransko pozornost. Plemeniti načela organizacije, po katerih vzgaja mladeniče in mladenke v značajne može in žene a krepko voljo ter vztrajnostjo v življenju, ei je nadela naiogo, da pokaže rezultate svojega dela pri nas tudi na letošnjem VIII. Mariborskem tednu. Slovenski in tudi ostali skavti ei je bodo nedvomno ogledali in izkoristili v ta namen 50% popust na državnih železnica od 1. do 17. avgusta.

Veselični park na razstavišču VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta, ki je bil že doselej najbolj privlačna stran prireditve, bo znatno večji in popolnejši, kakor je bil prejšnja leta. Razen tega bodo do otvoritve tedna končana tudi tlakovalna dela v Prešernovi ulici, po kateri se vrši glavni promet prireditve. To bo dalo tednu novo, vse bolj privlačno lice.

Mariborski sport se je po vojni močno razvil in Maribor predstavlja pomembno sportsko središče ne le Slovenije, temveč tudi sploh Jugoslavije. Ob priliki letošnjega VIII. Mariborskega tedna bo nekaj sportnih prireditve, ki bodo to v polni meri potrdile. Zanimanje zanje je že vnaprej veliko in trdno smo prepričani, da ne bodo nikogar razočarale.

Slovensko gledališče v Mariboru bo poslalov letos v jeseni 20 letnico svojega rednega obstoja, svoje začetke, razvoj in uspehe bo pa pokazalo že na veliki jubilejni gledališki razstavi ob priliki VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta.

v večjem obsegu ter je zato potrebno, da se organizira na najširši podlagi in s sodelovanjem vseh naših kulturnih in narodnih ustanov. To ee je na omenjeni anketi tudi posebno poudarjalo. Obenem pa se je že začetil v širši oblihi tudi program cele prireditve 5. in 6. avgusta. Lokalno organizacijo festivala prevzame Mariborski teden, obenem pa tudi vsa propagando v Sloveniji in izven nje. Poklicane bodo vse slovenske občine k sodelovanju. Pri festivalu bo nastopilo nad 200 ljudi in eicer bodo nastopile slovenjgoriške, panonske, dravskopoljske, koroške in belokranjske narodopisne ekupine z narodnimi igrami in plesi. Tako bodo Belokranjci izvajali 6 točk, nastopili bodo kolektarji iz Slovenskih goric, Kurent z Dravskega polja, videli bomo panonsko kolo itd.

Na anketi je bil izvoljen pripravljalni odbor, kateremu predseduje župan dr. Juvan, podpredsednika sta zastopnica Društva prijateljev Slovenskih goric soproga g. podbana gospa Majcen ter predsednik društva Bela Krajina dr. Milan Bano, tajnika prof. Jirak in ravnatelj Loec, v odboru pa so predstavniki važnejših organizacij.

m **Obmejni promet** v prvem polletju. Junija meseca je pripotovalo v našo državo čez Maribor 15.568 tujcev, odpotovalo pa 15.706, tako da ee vsega skupaj prekorachilo državno mejo 31.274 oseb. V celem prvem polletju letošnjega leta pa je prekorachilo državno mejo čez Maribor 124.555 ljudi.

m **»Društvo gojiteljev malih živali«** v krizi. V Društvo gojiteljev malih živali v Mariboru je nastala kriza. Opozicija je prišla z zahtevo po spremembi v vodstvu. Sklican je bil izredni občni zbor, ki pa je bil tako buren, da ga je policija razpustila. Tudi volitve je policija razveljavila.

m **Arehova nedelja** je bila predvčerajšnjim. Slovita podružnica sv. Archa na Pohorju poleg Ruske kočee je slavila svojega patrona. Zbralo se je ogromno ljudi od blizu in daleč, veliko je bilo med njimi tudi Mariborčanov.

m **Sprejem v vojaške šole.** Razpisan je sprejem gojencev v vojno-obrtno šolo vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu in vojno-obrtno šolo zavoda »Obiličev« v Kruševcu. Vsi pogoji za sprejem v šolo se dobe na mestnem vojaškem uradu.

m **Telefon v Studencih.** Na pogodbeni poti v Studencih pri Mariboru se je s 15. t. m. odprla javna telefonska govorilnica, kar bodo gotovo vsi Studenci z veseljem pozdravili.

m **Še ena pridobitev bolnišnice.** Pred nekaj dnevi smo poročali o važnih pridobitvah v mariborski bolnišnici, izpustili pa smo pri tem novo pridobitev oddelka za očesne bolezni. Je to nova, najmodernejša operacijska miza, ki je veljala 40.000 din.

m **Ugotovljeno ime utopljenca.** Nedelja je bila usodna. Tri smrtne nesreče so se pripetile v Mariboru pri kopanju. Na Pobrežju je odnesla Drava 14 letno dijakinjo Miroslavo Sever, v Studencih je utonil pri plavanju v Dravi starejši nepoznan možki, v Betnavskem ribniku pa je našel smrt vojak Ibrahim Naciunović. Ime utopljenca, ki je izginil v Dravi v Studencih, so ugotovili šee včeraj. Je to 51 letni železniški prometenik Andrej Blažič iz Kalohove ulice 34 v Betnavskem ribniku, pa še niso našli. Iskali so ga v nedeljo do 1 ponoči in tudi včeraj ves dan, vendar zaman.

m **Nevarne opeldine.** V kemični tovarni Reich na Težnem je 21 letna delavka Marija Rencman eegrela posodo bencola. Naenkrat eo se bencolski plini vneli ter je nastala eksplozija. Plameni eo delavko zaieli ter je gorela kot živa baklja. Tovarišice, so jo obile z vodo ter pogasile ogenj, ki jo je obžgal po vsem telesu, tako da je dobila smrtonovarne opekline. Reševalci so jo peljali v bolnišnico.

m **V 14 dnevih dva vloga** v isto trgovino. Neznani vlomilec ima na piki trgovca Antona Štoka v Kamnici. Njegova trgovina leži na samem ob cesti za gostilno Lavrentič. Pred dobrim tednom je bil izvršen v trgovino vlom ter odnečeno razno blago v vrednosti 2000 din. V noči od nedelje na ponedeljek pa je vlomilec svoj obisk spet ponovil. Vdri je v trgovino skozi dvorna dvorista vrata, ki jih je spretno odklenil. Iz trgovine je odnesel raznega blaga in špecerije v

vrednosti 2500 din. Kakor so pokazali sledovi, ki jih je vlomilec pustil, gre pri obeh vlogih za enega in istega zlikovca.

m **Svetilko** in kilometrski števec je nekdo ukradel z motorja mcarkega mojstra Valentina Serdinskega. Motor je imel čez noč shranjen v zaklenjeni drvarnici v Kosarjevi ulici 7. Tat je povzročil Serdinski škodo 500 din škodo.

m **S fračo je ubil koklo.** Tkalki Mariji Vabič, ki stanuje v Ehrlichovi tekstilni tovarni, je ubil sosedov nepridiprav s fračo koklo, ki je vodila 13 piščančkov.

m **Prepoden vlomilec.** V Mejni ulici je poskušal nekdo vlomiti v stanovanje Franca Perklčica. Navrtal je na vežnih vratih 12 luknjic okrog ključavnice, pri nadaljnjem vrtanju pa so ga domači pregnali.

Celje

c **Katoliško prosvetno društvo** v St. Pavlu pri Prebolu do dobilo nov prapor. Blagoslovitev bo 6. avgusta. Botroval bo novemu praporu podpredsednik narodne skupščine g. Alojzij Mihelič.

c **Velika gasilska slavnost** v Prožinu. Prosto-voljna gasilska četa v Prožinu je v nedeljo imela velik dan. V kratkem času, vsaj obstoja šee leto in pol, ei je s prihranki in darovi kupila novo motorno brigadno. Ze v soboto zvečer eo fantje zakurili velik kres, ki je opozoril ljudi daleč na okoli, da naj pridejo v nedeljo v Prožin in se vesele s Prožinčani. V nedeljo dopoldne je bila pri Sv. Lovrencu slovesna sveta maša, pri kateri je g. župnik govoril gasilec o pomenu organizacije, katere delo in namen je — ljubezen do bližnjega. Posebno mnogo ljudi se je zbralo v Prožinu od 2 p.poldne, kjer je bila slovesna blagoslovitev nove motorne brigadne iz Celja sta se pripeljala podpredsednik narodne skupščine narodni poslanec g. Alojzij Mihelič in župni etarešina in podetarešina Gasilske Zajednice g. Konrad Gologranec. Po blagoslovitvi je spregovoril g. poslanec Mihelič in izrekel gasilec čestitke. Župni etarešina g. Konrad Gologranec je imel nato krasen in vzpodbuden govor, da naj se gasilci ee z večjim veseljem oklepajo svoje organizacije, da bodo tudi oni lahko čez leta obhajali jubilej, in ee ob tem jubileju veselili svojega dula za svojo občino in za narod.

c **V celjski bolnišnici** je umrla 10-letna hči posestnika Kralj Slavica. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje!

c **Z voza je padel** v Hudinji pri Vitanju 36-letni posestnik Kušer Konrad in ei zlomil desno nogo v členku.

c **Usoden padec s kozolca.** V Levcu pri Celju je padla 13-letna hči posestnika Zupanc Vera in dobila nevarne poškodbe na glavi in vsem telesu. c **Se o vlomilcu Avžnerju.** V soboto smo poročali, da je Avžner priznal že 15 vlomov v teharski občini in celjski okolici. Pono. no moramo pribiti, da ga je aretirai stražnik Gajšek Alojz, ki je zasajil vlomilca, ko je spal na nekem kozolcu na Babnem. Sreča je bila, da je Avžner spal in ni slišal stražnika, ki se je priplazil do njega in ga preenetil, da ni mogel uiti ali celo uporabiti orožje, ki ga je nosil nabitega s sabo.

V odgovor g. K. Doberšku

V »Večerniku« z dne 14. julija 1939 je g. Karol Doberšek pod naslovom »Pismo uredniku« napadel mene osebo kot župana in banskega svetnika, kakor tudi celokupni občinski odbor, češ, da nikakor nismo storili svoje dolžnosti in da smo mi zakrivali, da je bil prenešen sedež okrajnega načelstva, kakor tudi davčne uprave v Dravograd.

Ugotoviti moram, da je bila naša občina s preselitvijo sedeža okrajnega načelstva ter davčne uprave v Dravograd jako udarjena, tako v gospodarskem, kakor s stalščia njenega ugleda. Občinski odbor je podvzel vse, da do te premestitve ne bi prišlo. Izvedli smo nešteto intervencij, tako pri banski upravi kakor tudi pri ministrstvu za finance. Ker naše intervencije niso uspеле, je smatral občinski odbor potrebno, da skupno z me-noj odstopi, kar se je tudi zgodilo na seji due 9. julija 1939.

Kakor sem poučen, so ta naš korak odobrili vsi, nikakor pa ta korak ni pogodu g. Karlu Doberšku, kateri skuša s svojim člankom v »Večerniku« delati razdor v popolnoma enotnem mišljenju vseh prevaljskih občanov.

Ugotoviti moram, da bi se g. Doberšek moral že iz ljubezni do Prevalji, ki so mu toliko pomagale, prav tako pridružiti naši akciji, ne pa s pisanjem skušati ustvarjati razdor.

Ugotoviti pa je nadalje potrebno, da je bil sedež okraja iz Prevalj premeščen v Dravograd v času, ko je bil g. Doberšek narodni poslanec. Njegova dolžnost bi takrat bila, da bi bil v znak protesta odstopil, ali se drugače pobiral, da bi bila premestitev sedeža razveljavljena. G. Doberšek torej nima prav nobene pravice delati očitke občinskemu odboru ne glede na to, da so neutemeljeni. G. Karol Doberšek pa tudi pozablja, da je pred leti, ko je bil prestavljen v Pilštajn, prošil prav tiste občinske odbornike, katere sedaj v »Večerniku« napada, da bi se zanj zavzeli, da bi ostal še dalje na Prevaljah, kar so ti odborniki tudi možato in z uspehom storili.

Naše ljudstvo bo takšno ravnanje g. Doberška znalo pravilno presoditi in vrednotiti.

Na napad g. Doberška zaradi naših ljudi ne bi odgovarjal, ker je g. Doberšek v našem okraju dobro poznan in je tudi njegov izpad proti meni in proti občinskemu odboru nevažen, toda storiti sem to moral resnici na ljubo.

Jurij Kugovnik,

bivši član ban. sveta in predsed. občine Prevalje.

Ponesrečeno francosko podmornico »Feniks« skušajo dvigniti

Iz Saigona poročajo z dne 12. julija: Združenim močem francoskih in ameriških reševalnih moštvev se je zdaj posrečilo natančno dognati lego francoske podmornice »Feniks«. Reševalna dala eo zdaj toliko napredovala, da eo potapljači privezali vrvi na podmornico. Podmornica leži v poševni legi 30 stopinj na divje razklanem, skalnatem dnu kitajskega morja, v globini 90 metrov. Ker ni zadostnega števila pontonov, eo morali opustiti misel, da bi podmornico najprej dvignili in jo potem izvlekli iz morja. Skušali bodo pa to podmornico z ameriško ladjo »Pigeon« in francosko reševalno ladjo »Valeureux« počasi odpeljati z morskega dna na plitvo.

Poljski zemljevid z zahtevami Poljske od Nemčije. Na zemljevidu so označene meje z besedilom, ki pove, kaj je nekoč bilo last Poljske, da se zdaj v nemških rokah.

KULTURNI OBZORNIK

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

Je imela 12. t. m. svojo IV. glavno skupščino in posebno glavno skupščino pod predsedstvom glavnega tajnika prof. g. K. Reka. Na IV. glavni skupščini je Akademija med drugim obravnavala tudi knjižni program za tekoče poslovno leto. Sklenjeno je bilo, da bo Akademija v filozofsko-filološko-historičnem razredu izdala štiri knjige, in sicer Euhologium sinaiticum, faksimilirano edicijo staro-cerkveno-slovanskega molitvenega zbornika, ki se nahaja na gori Sinai; uvodno študijo in cirilski prepis glagolskega teksta je priredil predsednik Akademije profesor Rajko Nahtigal; dalje knjigo Viri za zgodovino Slovencev, I. Srednjeveški urbarji, I. del: Urbarji salebske nadškofije na Slovenskem, priredil redni član Akademije prof. M. K. S., knjigo Gradivo za kulturno zgodovino Slovencev, I. Korendence Kopitar-Cojz, I. del, priredil redni član prof. dr. Fr. Kidrič, in knjigo prof. Fr. Vebra, Vprašanje stvarnosti, Pravni razred bo letos začel z izdajo pravnih spomenikov slovenskega naroda in objavil prvo knjigo te serije: Gorske bukve iz peresa rednega člana prof. M. Dolenc, razen tega pa izdal prvi zvezek pravno-znanstvenih razprav, pri katerem sodelujejo redni člani in drugi znanstveniki, ki njihovi prispevki bodo sprejeti. Podobno se bo letos tudi matematično-prirodoslovni razred moral zadovoljiti z izdajo prvega zvezka strokovnih razprav. Samo umetniški razred v tekočem poslovnem letu ne bo mogel stopiti v javnost, ker sredstva za to ne zadoščajo več.

Posebna glavna skupščina je razpravljala o sklepnem računu za poslovno dobo do 31. marca letos, o poročilu nadzornega odbora in o predlogu državnega proračuna za bodočo proračunsko leto 1940-41, kar vse je skupščina soglasno odobrila. V proračunskem predlogu za leto 1940-41 in njegovem ekspozeju so navedene tudi publikacije, ki jih namerava Akademija izdati v bodočem poslovnem letu. Tu naj bodo zlasti omenjena sledeča dela: v filozofsko-filološko-historičnem razredu drugi del Euhologium in Korendence Kopitar-Cojz ter I. knjiga Razprav tega razreda; v pravnem razredu drugi del Pravnih spomenikov slovenskega naroda in drugi zvezek pravno-znanstvenih razprav, v matematično-prirodoslovnem razredu ena matematična, ena kemijska razprava in Zbornik pet prirodoslovnih razprav z ilustracijami. Razen tega pa predvideva I. razred pripravljala dela za veliki historični in etimološki slovar, nabiranje dialektološkega in etnografskega materiala in pripravljala dela za lingvistični atlas slovenskega jezika. Pravni razred začne pripravljati moderno pravno in sodno-medicinsko terminologijo in nabirati gradivo pravne folklorne ter popisovanje urbarijev v Sloveniji. Matematično-prirodoslovni razred predvideva prirodoslovna raziskavanja v terenu v Sloveniji, umetniški razred pa organizacijo posameznih odsekov in nabiranje folklornega materiala, zlasti narodnih pesmi z napeti.

Iz vsega tega se vidi, da je Akademija v čvrstem razmahu in dobro pripravljena, da se takoj v začetku kar najčistnejše predstavlja znanstvenemu svetu. Obžalovati je le, da glavni tajnik ni imel mnogo poročati o denarnih podporah, ki bi jih namenil slovenski narod svojemu najvišjemu znanstvenemu zavodu. Pozdraviti je dragoceno dopolnitev akademijske biblioteke, ki jo je omogočil redni član Aleš Uščenčnik s svojo daritvijo popolnih letnikov slovenskih revij, subvencijo dravske Danovine in mesta Ljubljana in prav tako podporo senata, za katero se ima Akademija zahvaliti pred vsem predsedniku senata, g. dr. Antonu Korošcu.

Toda ostala slovenska mesta, slovenski denarni zavodi in imoviti gospodarstveniki stojijo še vedno desinteresirano ob strani. Tu je pač umestno, poudarjati, da more država znanstvene akademije le podpirati, da pa je vzdrževanje in procvit akademij povsod in od nekaj izključno le častna zadeva naroda, ki mora svoji akademiji dajati materialna sredstva za njeno udejstvovanje in s tem dokazati, da je obstoj njegove akademije postulat njegove visoke kulture. Saj je pred vsem tudi narod deležen slovesa, ki ga uživa njegova najvišja znanstvena ustanova zlasti v tujem znanstvenem svetu. Tako sta Srbska Kraljevska Akademija v Beogradu in Jugoslovanska Akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu fundirani z bogatimi ustanovami, daritvami in volili srbskih odnosno hrvaških mecenov. Država jima daje razmeroma majhno pomoč.

Naša Akademija v tekočem poslovnem letu ne samo, da je od države dobila samo neznaten kredit 21.000 din za tisk in honorar publikacij štirih razredov, kar komaj zadošča za izdajo ene knjige, temveč se je noben slovenski denarni zavod, noben imovit Slovenec ni spomnil z daritvijo ali volilom. Kljub temu bo Akademija s svojimi skromnimi sredstvi že v prvem letu dokazala, da se krepko afirmira. Pojde pa to samo z žrtvovanjem pretežnega dela njene imovine. Če se niti v prihodnjem letu gmotno stanje ne bo znatno izboljšalo in če zlasti slovenski narod sam svoji Akademiji ne bo priskočil na pomoč s primernimi gmotnimi podporami, bodo Slovenci s tem svoji lepo razvijajoči se ustanovi sami onemogočevali nadaljnje uspešne udejstvovanje. Toliko smo mogli posneti iz ekspozeja, ki nam ga je dal na razpolago glavni tajnik.

Smatramo za svojo časnikarsko dolžnost, da širšo javnost o tem obvestimo.

Čudovita zveza usode moža in žene

Italijanski listi poročajo o žalostnem dogodku, ki se je dne 11. prijel v vasi blizu Savone. Ondi je živel mlad elektromehaničar s svojo ženo, ki je bila že več let gluha. Vsako jutro se je mož odpravil na delo pri električnem vodovodu napetosti in se je šele zvečer vrnil. Nedavno je bilo treba odstraniti majhno škodo na električnem drogu, tako da je moral delavec splezati nanj. Komaj je bil na vrhu, je že dobil strahovit električni sunek, ki mu je povzročil po vsem telesu hude opekline. Šele čez nekaj minut ga je njegov tovariš našel; visel je na jermenu na drogu. Takoj je bil prepeljan v bolnišnico.

Medtem ko se je razvijala ta žalostna, pa se je začela ponesrečeneva žena, ki je bila v hiši, silno vznemirjati. Začela je celo izgovarjati glasove in nenadoma je spet slišala in je začela gladko govoriti; rekla je, da mora svojemu možu kaj telefonirati. Vse to pa se je zgodilo, kot so dognali pozneje, vprav ob tistem času, ko se je njen mož ponesrečil in tako je dobila kar po telefonu sporočilo o njegovi nezgodi. Takoj je odhitela v bolnišnico, kamor je prispela nekaj minut pred možovo smrtjo, vprav ob času, da se je mogla ob smrtni uri posloviti od njega.

104 LETNA ŽENA izpije vsak dan tri šilce žganja V Norton Cartageu, blizu Canterburyja v Angliji, je te dni obhajala mrs. Louisa Lavrett svojo 104 letnico življenja. Vsak dan izpije tri šilce wiskija, to je na teden eno steklenico, katero ji podari občina njenega rojstnega kraja, saj je sama jako revna.

Mrs. Lavrett, ki se še spominja, da je bila l. 1852, na pogrebu vojvode Wellingtonskega, živi s svojim 84 letnim »sinom« skupaj, ki pa, v nasprotju s svojo materjo, niti ne ve, kaj je wiski. On tudi ne sme videti, kadar mati po trikrat na

dan pije žganje. »Mislim, da ni prav,« je rekla na svoj 104. rojstni dan časnikarjem, »če bi otrok videl, da njegova mati pije žganje. Doslej se mi je še zmeraj posrečilo, da sem Jamesa obvarovala še sleherne izkušnje«. In 84 letni James, ki so ga pozneje izpraševali, je rekel: »Mama mi dovoli, da grem po enkrat na teden ven. Toda ob sedmih zvečer moram biti že spet nazaj.«

Dino Grandi, bivši italijanski poslanik v Londonu, je postal italijanski pravosodni minister.

ŠPORT

Šport zadnje nedelje

Drž. atletsko prven. v deseterboju

Na ljubljanskem stadionu se je vršilo v soboto in nedeljo tekmovalje za državno atletsko prvenstvo v deseterboju. Je to najtežje in obenem najbolj vsestransko lahkoatletsko tekmovalje, ki zahteva od vsakega tekmovalca vsestransko izvežbanost in seveda vztrajnost. Tekmovalci v letošnjem tekmovalju ta deseterboj so se takole plasirali:

1. Klinar Janez (SK Planina) 5390 točk;
2. Jurkovič Srdjan (Concordia, Zagreb) 4987 t;
3. Polak Bojan (ASK Primorje) 4843 točk;
4. Inž. Šošter Nik. (Maraton, Zagreb) 4796 t;
5. Balgavi Štefan (Maribor, Železničar) 4102 t.

Istočasno se je vršil maratonski tek, ki je bil pa zelo slabo organiziran. Tekmovalci so namreč močno zašli in so vsled tega tekli 50 km namesto 42 kakor so vedno maratonske proge bile doslej dolge. Prvi je prišel na cilj Zagrebčan Garef (Concordia) v času 3:39:30, drugi je bil zopet Zagrebčan Krajevec (Concordia), v času 3:47:26 pa je prišel kot tretji Ilirijan Kvas. Na cilj so prišli od vseh desetih tekačev — kolikor jih je startalo — samo ti trije.

Motociklistične in kolesarske dirke na Jezerski vrh

Gorenjski motoklub je priredil v nedeljo motociklistične in kolesarske dirke na Jezerski vrh, ki so takole izpadle:

- Motorji do 125 kub. cm:**
1. Fantini Valtier (Hermes) na DKW 5:51;
Motorji do 200 ccm turni: 1. Markič Miha, I. G. M. (Zündap) 5:47 4. pet.

- Motorji do 250 ccm turni:** 1. Nadižar Franc, I. G. M. (Puch 250) 5:22 3. pet.

- Časi inozemci:** 1. Herman Lätschacher, NSSK (500 NSU Sport) 4:41 4. pet.

- Kolesarji lahke kategorije:** 1. Jemc Ciril, Zarja, Jesenice, 14:55.

- Kolesarji težke kategorije:** 1. Mulej Alojz, Zarja, Jesenice, 14:55.

- Motorji do 350 kub. cm turni:** 1. Bar Vinko I. G. M. 350 DKW 5:13 4. pet.

- Motorji nad 350 kub. cm turni:** 1. Bar Vinko, I. G. M. 350 DKW 5:10 2. pet.

- Motorji do 350 kub. cm, športni:** 1. Breznik Dušan, Autoklub, 250 DKW, 4:57.

- Motorji do 1000 kub. cm, športni:** 1. Cihlar Jože, Autoklub, 500 BMW, 4:26 2. pet. (s tem je dosegel najboljši čas dneva, povprečna brzina: 58 km).

- Motorji s priklopo:** 1. Kurnik Franc I. G. M. 600 BMW, 5:24 2. pet.

JNZ : HSS

V Zagrebu so imeli sestanek zastopniki Jugoslov. nogometne zveze in zastopniki Hrvatske športne slege. Teh razgovorov sta se udeležila tudi predsednik ljubljanske nogometne zveze g. K. K. stl in Buljevič. Razgovori so trajali celih 12 ur. Zastopniki JNZ so pristali na reorganizacijo, toda na 6 pokrajinskih zvez, in sicer v Slovenijo, Hrvatsko, Bosno, Vojvodino, Srbijo in Makedonijo, katere bi vezala vrhovna zveza, ki bi v reneici reprezentirala naš nogomet v tujini. JNZ, nikakor neče pristati na predlog Hrvatske športne slege po ustanovitvi dveh lig. Slovenski zastopniki so se zedinili s hrvatskimi v tem, da vstopijo v Hrvatsko ligo z dvema kluboma, in sicer z SK Ljubljana in SK Mariborom. Tako bi v Hrvatski ligi zdaj nastopalo 12 klubov. Pri tem vprašanju so se pogajanja razbila, ker Hrvatska športna sloga ni hotela popustiti. Postavljenih je bilo več predlogov, med njimi tudi predlog Buljeviča iz Ljubljane. Ta predlaga, naj se Gradijski, Hajduk in Hašk vrnejo v skupno ligo, Sašk, Baška, Split, Ljubljana in drugi klubi Hrvatske lige pa bi igrali kvalifikacijske tekme in bi dvoje najboljših moštev tudi sodelovalo v skupni ligi. Tako bi bilo v skupni ligi 5 klubov Hrvatske športne slege, 7 pa v belgrajski ekupini. Pogajanja se bodo nadaljevala. Na eni strani stoji Hrvatska športna sloga, ki ne odstopi od svojega predloga dveh lig, na drugi strani pa je JNZ, ki teh dveh lig neče dovoliti. Če bo JNZ že na svoji seji prihodnji tork izključil vseh teh 218 klubov, potem se prelom med JNZ in tako imenovanimi »zapadnimi« člani te zveze dokonča. Zastopniki Hrvatske športne slege se zavedajo, da danes, ko je vprašanje reorganizacije JNZ že toliko napredovalo, ne morejo in ne smejo popustiti. Pri tem pa jih podpirajo tudi slovenski klubi.

Atletski dvboj Nemčija : Italija

Nemški in italijanski lahkoatleti so se pomerili v Milanu, ki so postavili zelo lepe rezultate. Zlasti je treba omeniti nov svetovni rekord v teku na 800 m, ki ga je postavil nemški atlet Harbig

v času 1:46,7 min. Ostali rezultati pa takole izgledajo:

- Met kladiva:** 1. Blask (Nemčija) 56.32 m; 2. Stork (N) 53.19; 3. Venazzetti (Italija) 47.45; 4. Taddia (I) 45.95.

- Tek na 1500 m:** Mehlhose (N) 3:53.2; 2. Jakob (N) 3:54.8; 3. Vitale (I) 3:57.4; 4. Zippoli (I) 4:16.8.

- Tek na 200 m:** 1. Mariani (I) 21.2 (nov italijanski rekord); 2. Scheuring (N) 21.2; 3. Necker-mann (N) 21.3; 4. Gonelli (I) 21.7.

- Skok v višino:** 1. Langhoff (N) 190 cm; 2. Campagner (I) 190; 3. Gehmert (N) 190; 4. Donadoni (I) 185.

- Tek na 800 m:** 1. Harbig (N) 1:46.6; 2. Lanzi (I) 1:49.9; 3. Brandscheit (N) 1:50; 4. Bellini (I) 1:52.6.

- Tek na 400 m čez zapreke:** Hölling (N) 52.6; 2. Glaw (N) 54.4; 3. Russo (I) 54.7; 4. Lualdi (I) 56.1.

- Met kopja:** 1. Berg (N) 63.81 m; 2. Büsse (N) 62.07; Rossi (I) 56.42; 4. Orei (I) 55.20.

- Triskot:** 1. Hock (N) 14.53 m; 2. Bini (I) 14.45; 3. Turco (I) 14.45; 4. Siebe (N) 14.29.

- Tek na 10.000 m:** 1. Sving (N) 31:23.2; 2. Beviacua (I) 31:25.2; 3. Eberhard (N) 31:52.4; 4. Tora-rasa (I) 32:44.2.

- Po prvem dnevu je vodila Nemčija z 23 točkami. Stanje točk je bilo 56.50 : 35.50.

- Tek na 100 m:** 1. Scheuring (N) 10.4; 2. Mariani (I) isti čas; 3. Necker-mann (N); 4. Daelli (I)

- Tek na 110 m preko zaprek:** 1. Kumpmann (N) 14.8; 2. Wagner (N); 3. Oberweger (I); 4. Eritale (I).

- Met krogle:** 1. Blask (N) 16.62 m; 2. Storeh (N) 16.11; 3. in 4. Italijana.

- Tek na 5000 m:** 1. Schaumburg (N) 14:53.8; 2. Nemeč, 3. Italijan.

- Skok s palico:** 1. Langhoff 4.26 m; 2. Romeo (I) 3.90 m; 3. Oberweger (I).

- Met diska:** 1. Lampert (N) 51.53 m; 2. Oberweger (I).

- Tek na 400 m:** 1. Harbig (N) 46.7 (nov nemški rekord); 2. Lanzi (I); 3. Missoni (I); 4. Hamann (N).

- Stafeta 4 krat 100 m:** 1. Nemčija 40.6; 2. Italija.

- Stafeta 4 krat 400 m:** 1. Nemčija 30.10; 2. Italija.

- Nemci so premagali Italijane v atletiki z lahkoto. Rezultati pa, ki so bili postavljeni v Milanu v soboto in danes, predstavljajo neverjeten uspeh nemškega športa.

Drž. prvenstvo juniorjev-atletov

V Mariboru se je vršilo tekmovalje v lahkoatletiki za omladince in juniorje. Doseženi so bili tile rezultati:

- Juniorji C:** 1. Lončarič (Maraton) 2204 točke, 2. Stranič (Železničar) 1969.75, 3. Bačnik (Železničar) 1860.75, 4. Abramovič (Hašk, Zagreb) 1840.

- Omladinci:** 1. Gregorovič (Železničar) 2329, 2. Mlakar (Železničar) 2147, 3. Horjak (SK Celje) 1973, 4. Zorko (Železničar) 1914.

- Najboljši rezultati v peterboju so: tek 200 m Mlakar (Rapid) in Lončarič (Maraton) 25 sekund. Skok v daljavo Zorko (Železničar) 610 cm, Lončarič (Maraton) 606 cm. Met kopja Gregorovič (Zel.) 48.74 m; disk Abramovič (Hašk) 34.25 m; tek 1500 metrov Fischbach (Rapid) 5:01, Lončarič 5:07.

Nogomet

Ljubljana : Maribor 5:1 (4:1)

Juniorski prvak LNP je postala Ljubljana s skupnim scorem 4:2. Nedeljsko temo pa je dobil Maribor z rezultatom 2:1.

Tenis: Concordia : ISSK Maribor

Zmaga zagrebske Concordie 4 : 2.

Maribor, 16. julija.

Danes dopoldne se je vršil na lepih teniških igriščih ISSK Maribora turnir med zagrebsko Concordio in igralci ISSK Maribora. Vreme je bilo krasno, dasi precej vetrovno. Concordia je poslala v Maribor svojo pomlajeno in radi tega še mnogo obetajočo ekipo, ki je izpolnila tudi vsa pričakovanja. Šarič (Concordia) je danes igralcel največjeje formata, ki ga odlikuje popolno tehnično znanje. Tudi ostali igralci Concordie Štok, Krznar in Balog so znani, ki so že večkrat nastopili pri turnirjih, ISSK Maribor je poslal v boj svoje znane bele mušketirje Albaneža, Malija, Škapina in Tončiča, ki so nudili v vseh igrah Zagrebčanom močan odpor. Končni rezultati so sledeči:

Albaneže (M) : Šarič (C) 4:6, 6:3, 5:7.

Mali (M) : Krznar (C) 6:1, 4:6, 1:6.

Tončič (M) : Štok (C) 4:6, 6:2, 5:7.

Škapin (M) : Balog (C) 6:2, 6:2.

Doubl:

Albaneže—Škapin (M) : Šarič—Balog (C) 6:3, 6:3.

Mali—Tončič : Krznar—Štok 6:1, 6:1.

Damir Feigel - šestdesetletnik

18. julija 1879. je v Idriji zagledal luč sveta Damir Feigel, poleg Murnika, Milčinskega in »kanibal-skega« Mencingerja eden naših najboljših humoristov. Segavost in sočen izraz je dobil doma, kajli Idrijski čani so znani kot veseli ljudje, ki si tudi preko hudih časov pomagajo s poskočno pesmijo in domačo, dostikrat krepko opoprano šalo. Iz rojstnega mesta je Feigel prišel na goriško gimnazijo, čeprav je Idrija takrat držala zveze bolj z Ljubljano kot s katerim drugim slovenskim mestom. O gimnazijskih letih pripoveduje sam v knjigi »Ob obratu stoletja« (Trst, 1931). Feigel je namreč maturiral l. 1900. Takrat so se po Goriškem kresali duhovi v narodnih in drugih bojih. Pravijo, da je duhoviti Damir z zdravim humorjem okrhnil marsikatero puščico z nasprotno stranjo. Dostikrat je neslovenske profesorje spravil v hudo zadrego. Sam pripoveduje, da mu je v šolski nalogi ušla beseda »in den Prädalen der Weltgeschichte« (v predalci svetovne zgodovine). Profesor, ki slovensčine ni poznal, je več mesecev v smrtnem strahu vpraševal najboljše germaniste vse Nemčije, ali vedo, odkod prihaja ta beseda, ki mu v usseh zveni tako znano in polno, a ji ne ve pomena ne izvora. Ker je vsi nemški učenjaki niso poznali, je moral v razredu priznati svojo nevednost.

Po maturi je Feigel šel na Dunaj študirat pravo. Dopržil ga ni. Pač pa se je oprijel časnikarstva in slovenskega dela. Prvo samostojno knjigo je izdal l. 1911, pri Bambergu v Ljubljani z naslovom »Pol litra vipavca«. Par let zatem je bila vojna in razdejane sončne goriske dežele. Feigel je precej časa vztrajal med granatami in napol porušeni Gorici. Iz begunstva se je potem vrnil, brž ko so razmere dopuščale. Posvetil se je zopet pripravljenemu časnikarstvu. Pomagal je pri mnogih goriških in tržaških listih in zlasti pri knjigah Goriške Matice. Rasti pa je začela tudi vrsta njegovih knjig. Danes jih je pred nami štirinajst, petnajsta se pripravlja.

Iz novega ozračja, ki je nastalo na Goriškem po vojni, se je Feigelov duh spustil na svetle poljane proste in brezskrbne domišljije, ki ga večkrat popelje v deželo nemogočega, kjer kupoma leže neverjetni, a lepi motivi. Feigel ni grabežljiv. Vzame eno samo misel, jo prenese na realna tla vsakdanjega življenja ter jo postavi pred bralca kot dognano in obče priznano dejstvo. Na tej podlagi zgradi potem zgodbo, ki se vrši po vseh pravilih običajne logike. Tako je v »Čudežnem očesu« (1930) pokazal iznajdbo, ki jo lahko deneš pod kloboč in z njo pogledaš v dušo vsakega človeka, da ti ne uide nobena še tako skrita misel. »Kolumbe« (1932) sloni na znamenjavi možgan, ki se je zgodila v bolnišnici pri operaciji dveh istočasno ponesrečenih. »Čarovnik brez dovoljenja« (1933) izljudi liliputsko, s katerim pomanjka odrasle ljudi, da dobijo otroško postavo. »Farnon v fraku« (1929) je egiptovska mumija, ki po tisočletnem spanju za pokoro zopet oživi, uteče iz mestnega muzeja in povzroča zmešnjave, dokler ne poteče čas njegove pokore. Tudi »Pasje dlake« (1926), »Na skrivnostnih tleh« (1929) in »Okoli sveta« (1935) vsebujejo podobno neverjetne domisleke. Okoli glavnega junaka pa vedno zbira pisano množico uradnikov, zdravnikov, detektivov, posestnikov, trgovcev i. dr., ki dejanje zapletajo, da je veselje.

Svojevrsna je knjiga »Brezene« (1931); ponatis iz »Mladike« (1922), ki groteskno obravnava davno

zgodovino naših krajev ter pripoveduje o vseh narodih, ki so se kdaj valili preko brezenske zemlje, a danes o njih ni niti sledu.

Smeh je dar božji, potreben kot kruh, zato voščimo D. Feiglu, da bi ga še dolgo stresal iz svojega neusahljivega vira. m. n.

Spominski zbornik Slovenije. Te dni izide dolgo in težko pričakovani »Spominski zbornik Slovenije«. Da se je delo zakasnilo, je pripisovati zlasti dejstvu, da je obseg izredno narastel. Namesto prvotno napovedanih 300 strani, obsega zbornik nad 700 strani in se je s tem tudi zelo povečala kakovost dela, ker so prispevki lahko izšli v prvotno nameravanim obsegu, kakor so si ga zamislili avtorji. Tudi tehnična oprema dela bo znatno izboljšana v primeri s prvotno napovedjo. Zlasti bo lepa vezava, ki je povzročila tudi znatno povečanje stroškov.

Ker je obseg dela izredno narastel, izboljšala pa tudi tehnična oprema, je razumljivo, da so narasli tudi stroški za delo. Zaradi tega je bila uprava prisiljena zvišati prvotno najavljeno ceno 150 din na 195 din. To povišanje v primeri s povečanjem obsega dela ni znatno. Kajti pomisliti je treba, da se je obseg več kot podvojil, nadalje se je znatno izboljšala tudi oprema knjige.

Uprava je stremela za tem, da bi bilo povečanje obsega dela in tehnične opreme čim manj občutno za naročnike, vendar so stroški toliko narasli, da je bila prisiljena zvišati naročniško ceno. Pomisliti je treba, da stane zbornik v knjigarnah 300 din, tako da so naročniki znatno na boljšem pred ostalimi kupci.

Spominski zbornik Slovenije bo v kratkem v rokah naročnikov ter se bo dobil v vseh knjigarnah.

Književni glasnik. Izdaja Mohorjeva družba, št. 2, leto 6, prinaša zanimiv članek prof. Solarja »Ali Mohorjeve knjige niso več potrebne?« Kakor je v prejšnjih številkah začel vprašanje slovenskih ljudskih povesti ter jih afirmiral tudi za današnji čas, tako je zdaj načel vprašanje časnikarske in knjižne literature ter potrebo mohorjskih knjig za vsako kmečko hišo že zato, da si more ustanoviti vsak slovenski dom svojo majhno knjižnico in tako dobiti spoštovanje do lepe knjige. Zanimivo je javno priznanje, kako je vznikla njegova povest »Cvetkova Cilka« ter kako jo je pisal in komu je namenjena. Dalje je ocenjena knjiga dr. Zebota: »Korporativno narodno gospodarstvo ter naznanjena nova knjiga »Štirideset let babice«, ki bi v kratkem izšla, kakor tudi Detelovi zbrani spisi IV. zvezek (Trojka) ter dr. Andreja Gosarja »Socialni nauk Cerkev«. Na kraju je nekaj ocen knjig, ki so izšle letos pri Mohorjevi družbi.

Štefan Jerko-Ciček: Poglejmo se. — 135 karikatür. — Ljubljana 1939. Casopis Posebna izdaja, ki izhaja v Ljubljani in predstavlja sedaj slovensko karikatur, kolikor jo je, je izdala v ponatisu teh 135 karikatür, izšlih med letom v Posebni izdaji. V humorju in satiri smo Slovenci čudovito slabo zastopani ter resnično nismo rodili nobene velikega humorista in komaj karikaturista. V književnosti je hotel biti Cankar, v risbi pa Smrekar, ki pa je s svojo umetnostjo kmalu nasel na neki surovosti. In prav iz te Smrekarjeve karikature izhaja tudi Štefan Jerko-Ciček, ki mu smisla za politično satiro ne moremo odrekati ter je včasih izredno dober in oster ter pravičen, drugkrat pa se že naklanja k Smrekarjevi surovi boleznosti, kar je nevarnost, da iz duhovitosti pade v neokusnost. Vsebinska teh karikatur je političen obračun z obema slovenskima strankama (JRZ in JNS) ter naznora predstava slovenskega položaja v današnjem domačem, državnem in svetovnem položaju, kakor si ga predstavlja človek, ki z grenkim humorjem motri današnji čas.

Francoški kolonialni minister Mandel hodi s črnimi vladarji po Parizu in jim osebno razkazuje znamenitosti.

Arabska verska ločina na sodišču

Velika razprava v Alžiru

Kasbah v Alžiru je eden od najskrivnostnejših mestnih delov mesta. Desetkrat bolj je nevaren kot pristaniški del v Marseillu in dvajsetkrat bolj kot zabavni prostor v Singapuru in je bolj nepregleden kot labirint na Kreti. Nešteto zločincev se ondi po več let potika in skriva. Mnogo mordaških in ženskih je za zmeraj izginilo v tistih ozkih ulicah. Pred tremi leti pa je bil tam izvršen umor, ki je v vsem mohamedanskem svetu povzročil velike senzacije. Veliki mufti iz Alžira, Si Bendali Amor Mahmud je bil v Ulici de la Lyre umorjen. Zdaj so njegovi morilci na zatožni klopi.

Dva nasprotnika.

Bendali Amor Mahmud je bil kratkoviden starček, ki je ves dan bral koran in po turško molil. Vsak večer je ob sončnem zatonu klical svoje vernike v mešejo v Kasbahu, da počastijo Alaha in Mohameda. Bil je reven mož, a francoska vlada ga je obsula z odlikovanji in naslovi. Pasosno je nosil znak častne legije in več drugih odlikovanj na prsih. To mu je pa prineslo mnogo sovražnikov, ko pa je celo odklonil, da bi se udeležil odposlanstva, ki se je slo v Pariz pritožiti, so ga pristeli iz izdajalca Kasbaha.

Njegov najhujši nasprotnik je bil šejk El Okbi, voditelj odposlanstva in predsednik naprednega kluba v Alžiru. Ta klub pa je bil hkrati sedež verske ločine ulema. Šejk El Okbi, ki je imel dolgo brado in žarčee črne oči, je znal s svojimi vplivnimi besedami pridobiti množico za svojo versko obščino. Kadar je stopil k ubogim krošnjarem in ribičem in jim s toplimi besedami govoril, so šli za njim ko zamaknjeni. Nekoč se je bil pri Damasku boril za arabško evobodo in je bil na dvoru Ibd Sauda v visokih službah. Njegov najstarejši brat je velik emir v Mekki, ki ga vsi Vahabiti poznajo in epoustujejo. Ni čudno, da so Alžirski Arabci videli v šejku El Okbiju svojega novega preroka. In če se je upal kar javno napadati starega Bendalija, ali ni bilo jasno, da ga morajo tudi drugi sovražiti?

Kako se je zgodil zločin?

Eden od ulemov, postopač Akaha, ki je bil že osemkrat obsojen radi kraje in uboja, si je posebno zapomnil besede svojega gospoda. Začel je prisluškavati glasovom, ki so mu prišepetavali, da ne bi ničesar tvegati, če bi... V Kasbahu ga ne bi izdali in nemara bi se obogatil...

Zjutraj 2. avgusta 1936 je Akaha stopil v stik z natakarnjem Alijem ben Saidom, s prodajalcem časopisov Areckijem ben Hasanom in s krošnjarem Kacemom ben Saidom. V turški kavarni so počakali, dokler se ni pojavil stari mufti. Ko so ga zagledali priti iz mešaje, so ga sledili do priljubljene Ulice de la Lyre, zakaj usmrtni izdajalec naj bi se izvršila čim bolj javno. Tu je Ali ben Said, dvajsetletni mladenič, pristopil k starčku in ga prosil za mirovni poljub. In medtem ko se je mufti sklonil do njegovega čela, mu je Akaha zasadi bodalo v hrbet. Bendali se je sesedel, in morilci so ga pustili obležati v čestnem jarku.

Prerok v taksiju.

Sto Arabcev in dvajset pomorščakov je bilo prisotnih, ko se je izvršil zločin. Niti trenili niso.

Ljudje, ki so šli mimo, so se ponaredili, ko da niso ničesar videli, in so šli tebi nič meni nič mirno dalje. Nikoli ne bi bili dobili morilcev, če bi jih ne bilo naznanilo dvoje deklet s ceste. Akaha je koj priznal in je povedal, da je šejk El Okbi začel zaroto, da mu je dal bodalo in mu obljubil 30.000 frankov nagrade. Šejka so koj prijeli, toda čez nekaj dni je Akaha svojo izjavo preklcal. »El Okbi je nedolžen,« je kričnil preiskovalnemu sodniku v obraz.

Zdaj se je ta prerok s taksijem pripeljal na sodišče in se ponudil za pričjo. Ko je stopil v sodno dvorano, ni morila Akaho niti pogledati. Ali bo njegova izjava rešila morilcu glavo? Katere osebe so zasnovali umor, če ga ni on? Nikoli ne bo mogoče razkriti to skrivnosti, zakaj tajnosti v Kasbahu so dobro zavarovane!

Država, ki ima največ časopisov

Pravkar je izšel časopišni seznam »Publicitas«, ki je iz njega razvidno, da je Švica tista država, kjer so časopisi najbolj razširjeni. Ima 1600 časopisov, kar pomeni glede na njeno prebivalstvo, da ni nikjer na svetu države, ki bi bila tako navezana na liste kot je mala Švica. Kar 425 je listov prve skupine; 90 odstotkov te skupine tvori srednje in manjše liste, z naklado 10.000 izvodov ali manj. Zaradi mnogojezčnosti te države, zaradi zmede najrazličnejših verstev in raznih gospodarskih pogojev, ne more v Švici izhajati noben list-velikan, in vprav zato je švicarsko časopiše izrazito osebnostnega in pokrajinskega značaja.

Strašna nesreča na oceanskem parniku

Parnik »Baronesa«, ki obsega 9000 ton, bi bil moral odpluti iz Liverpoola v Južno Ameriko. A ko so že dvignili sidra, je v trebuhu ladje eksplodirala cev parnega kotla. Vroči izpuh je koj naplnil ves prostor in je strahovito poparil 5 kurjačev, ki so od opeklin umrli. Parnik ni mogel odpluti, ker so uvedli preiskavo o vzroku nesreče.

Pobesneli slon v mestu

Iz Madraea v Indiji poročajo 8. julija: V Sri-vilputturju, kjer je slavna romarska pot Hindov, je med verskimi slovesnostmi nenadoma pobesnel eden od »svetih« slonov na tempeljskem dvorišču. Slon je zdijaval skozi vrata v ozke mestne ulice, kjer je povzročil neznanski strah in zmedo. Slon je pomendral brzojavne drogove, vozove, šotore in karkoli mu je bilo na poti. Deset ljudi je strahno ranil, desetletnega dečka je pa popolnoma zmečkal. Vojastvo je slo s tremi avtomobili in s strojnimi na lov na pobesnelo žival, čemur so se pa svečeni uprli, saj je bil slon templju posvečen. Seže čez več ur so ga vojaki vendarle ustrelili. Ka so slonu preiskali truplo, so videli, da mu je bil nekdo v rilec potlačil zamasek, ki je bil prepojen s strupom, in to je slona zdijalo. Pravijo, da je to storil kak verski fanatik.

40 letni škofovski jubilej metropolita Szeptyckega

Pred nekaj dnevi je zaslužni grško-katoliški nadškof v Lvovu, metropolit Andrij Szeptycky obhajal svoj 40-letni škofovski jubilej. Sveti oče je zaslužnemu cerkvenemu knezu poslal lastno-ročno pisanje, kjer mu čestita in ga hkrati imenuje za papeškega prestolnega pobočnika.

Msgr. Andrij Szeptycky izhaja iz stare ukrajinske grofovske rodbine, iz katere je izšlo že veliko zaslužnih mož in cerkvenih dostojanstvenikov. Eden njegovih prednikov, Atanazij Szeptycky, ki je bil v letih 1728—1746 metropolit v Mohilevu, je uvedel več novih smernic v unijatsko cerkev. Postaviti je dal cerkev sv. Jurija v Lvovu in je organiziral red bazilijancev.

Jubilant je član bazilijanskega reda. L. 1899 je bil imenovan za škofa v Stanislavovu; zdaj vlada kot nadškof in metropolit v Lvovu. Szeptycky je ustanovitelj ukrajinskega narodnega muzeja in teološke akademije v Lvovu. Leta 1914 ga je ruska vlada zaradi njegove zvestobe do grško-katoliške vere izgnala v Rusijo, odkoder se je leta 1917 vrnil v Lvov.

Bojevniki na Zaplazu

Dobrumska skupina bojnikov je priredila preteklo nedeljo za tovariše in njihove družinske člane izlet na Zaplaz, da se pri M. B. spomnijo padlih tovarišev, zlasti onih z naše Dolenske. Opravilo se je vršilo s pridružitvijo bojnikov iz okoliških župnij, reči smemo kar veličastno. Duhovno opravilo je opravil član Zveznega odbora, bivši vojni kurat in trnovski župnik g. Janko Cegnar, ki je daroval sveto mašo in se spominjal vseh, zlasti pa v vojni padlih onih, ki so hrepneli, da se pripravijo M. B. na Zaplazu. V cerkvenem govoru je govornik omenjal, da pri svojih sestankih bivši bojniki poudarjajo troje, za kar se trudijo in za kar molijo: mir, za katerega moramo prositi, ker je dar božji, zaupanje v Boga in priprošnjo M. B. in svet spomin na one, ki so v vojni padli in dali svoje življenje.

Po končani božji službi je pred cerkvijo član Zveznega odbora g. Košir Franc v svojem govoru na zbrane bojnike poudarjal, da živimo v časih, popolnoma podobnim časom pred svetovno vojno, polnim nevarnosti, ki pa ne prihajajo iz mas ljudstva, temveč od podtalnih sil, ki zasledujejo svoje namene. Poudarjal je, da posamezni zakoni pred vojno niso imeli moralne moči, ker jim je manjkala notranja sila, ki obvlada in obveže človeška srca in duše. Najvišji zakon je vest, usmerjena v božjo pravico in dolžnost. Bojevniki delujejo za medsebojno ljubezen in edinost in s tem v svojem delokrogu delujejo za mir, prav in smislu naših najvišjih državnih voditeljev.

Pri prijateljskem sestanku, ki je sledil v Catežu, katerega so se udeležili bojniki in njihovi prijatelji v obilnem številu, se je pokazalo, da v vrstah bojnikov vlada še vedno ona zavirljiva edinost in prijateljstvo, ki je marsikje v naši družbi pomanjkljiva in jo pogrešamo. Pri tem se-

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

z novo delujočo tvarino je priznan kot izvrstno sredstvo proti prhljaju in izpadanju las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preizkušenih delujočih sestavin Trilysina tudi fino razdeljen dodatek masti, ter služi odlično onim, ki imajo suhe, trde in nelepe lase.

Trilysin MASTEN IN BREZ MASTI

stanku, ki se ga je udeležil tudi domači gospod župnik in duhovni svetnik Povše, so se bojovníki iskreno zahvalili njemu za ljubezen in naklonjenost in mu iz srca čestitali k njegovemu godu, ki ga je obhajal prejšnji dan, in njegovemu 37 letnemu delovanju v Catežu.

Petorčice niso nikdar tepene

Veliko je bilo že vzgojeslovnega prerekanja in besedovanja, ali spada tepež na seznam vzgojeslovnih metod ali ne. Glede na kanadsko svetovno čudo, petorčice družine Dionne, ki so posebne varovanke angleškega kralja, je v tej zadevi že padla odločitev, kakor se je njihov zdravnik, dr. Dafee, izrazil častnikarjem. Teh pet malih deklet, ki so zdaj stare po pet let, niso bile in niso nikoli tepene. V njih hiši je majhna, mirna soba v vzgojeslovne namene. In če bi katera od petorčic morala biti tepena, pa jo zapro za kratek čas v to sobo, kjer naj premišlja o svojem prestopku. Druge štiri kažejo potem s prstom nanjo in se norčujejo iz nje. In to je doslej še zmeraj pomagalo.

Spet meteor

Iz Detroita poročajo 12. julija: Nocoj smo opazovali velikanski meteor, ki je brzel proti zemlji. Dozdeva se, da je bržkone zgrmel na zemljo kakih 20—30 km severno od Detroita pri mestu Mount Clemens ob jezeru St. Clai. Policija skuša z vprašanji po telefonu dognati, kam da je padel meteor in če je povzročil kaj neereče.

Tako so Japonci zasedli Svatov.

SLEPEC

Detektivska povest

Zločinec je bil amater v vlonu, ne pa v ubijanju, kakor sem ga preštudiral,« je odvrnil Snargrove; nato pa je dodal: »In polomil jo je kakor vsak amater.«

»Kakšna pa je vaša teorija?« je vprašal topo Freely in se obrnil proti McNabu.

»Nobene nimam: poštno me zdeluje,« je priznal McNab, »spravili v sklad vse — vse te pojave.« Obrnil se je proti nadzorniku. »Priznati moram, gospod nadzornik, da so bila nekatera vašša izvajanja v nekih podrobnostih mojstrska, ampak v celoti sem sprevidel, da vaša rekonstrukcija ne vodi do popolnega prepričanja. Tako na primer zadeva a palico.«

Po znaku osuplosti na Snargrovljevem obrazu se je dalo jasno sklepati, da je bil ta ponosen vprav na svoja izvajanja glede palice.

»No, kaj bi bilo glede tega?«

»Vi sklepate, da je bil zločinec šepast, ker je imel palico. Spravite to v logični stavek, pa boste videli, kaj boste dobili: Vsak šepce je človek, ki hodi ob palici. Ali tako govorite?«

Nadzornik je hip nato pritrujoč priklimal.

»To bi bilo glede tega.«

»Prav dobro. Tu imamo torej palico. Če je eklep, ki ga iz tega izvajate pravilen, bi ga bilo mogoče preobrniti v naslednji dodatni stavek: Vsaka palica je stvar, ki jo uporabljajo šepci. To pa je očiten nesmisel, kajti tudi marsikdo drugi, ki ni šepast, uporablja palico. Tu torej tiči vaša pomota, ki izvira iz dejstva, da je povedek v vašem stavku neopredeljen. Potemtakem se more tak stavek preobrniti samo v takegale: Nekateri palico so stvari, ki jih uporabljajo šepci.«

»Popolnoma točno, in jaz pravim, da je bila le-ta taka.«

»Toda zakaj? Samo zato, ker hočete imeti tako prepričanje. Jaz pa vam nečem dati nobenega logičnega razloga za tako prepričanje.«

Snargrove je zardel do ušes in napihnil ustnice.

»Logika! Kaj pa je logika?« je vprašal s prazniro.

Odgovor na to je moral biti prav tako malo pričakovan od njega, kakor je bil od mene. Bržkone je nedavna posmehljiva opazka glede polomij amaterjev zbudila huje, kakor je bilo prvi trenutek videti.

»Logika,« je dejal McNab hladno, »je nauk, ki uči neumne ljudi spoštovati resnico, ki je po svoji naravi ne spoštujejo; logika uči naš nevedni um upoštevati vsa dejstva, ne pa samo — kakor to delajo advokati, policisti in politiki — tista, ki jim ustrezajo v posameznem primeru.«

Snargrove je čisto prebledel — bolj prebledel kakor sam Freely. Ali v njegov prid hočem povedati, da je znal bolje obvladovati svojo naravo kakor McNab, čeprav je bil nemara slabši v logiki. McNab je logiko imenoval nauk, toda bil je tako zelo občutljiv glede nje, kakor da bi bila religija. Zato sem v tistem odmoru, ki je nastal po njegovem surovem odgovoru, v duhu sklenil, da v njegovi navzočnosti ne bom nikoli nesplošno govoril o logiki. In že hip nato sem se čutil, kako presenetljivo je vplivala na nadzornika Snargrova disciplina.

»Katera pa so tista dejstva, na katera namiguje?« je vprašal Snargrove hladno.

»Razen tega, kar sem bil že omenil, je tudi tole. Pravite, da umora ni izvršil človek, katerega je Ponsonby Paget pričakoval. Pravite, da tisti sploh ni prišel. Tedaj pa je nedvomno prišlo kakšno piemeno opravilo ali pojasnilo. Ne? To je zares čudno, saj bi človek pričakoval, da bo že s prvo pošto prišlo kakšno opravičilo ali pa pojasnilo od gosta, ki ga ni bilo.«

Freely je naglo pogledal preko.

»Oh, ne vem,« je dejal ostro, »slabe navade danes niso pač nič nenavadnega.«

McNab je smeje sprejel suneč.

»Gospod,« je rekel in se obrnil proti Snargrovu »prav ta trenutek se moram skromno opravičiti, ker sem vas imenoval hkratu za advokata in politika.«

»To je vse v redu,« se je odrezal nerodno nadzornik. Potem pa se je obrnil proti Freelyju in dodal: »Najbolje bi bilo, da bi zdaj šli.«

McNab je bržkone sprevidel, da je smrtno užalil nadzornika Snargrova, pa je željno planil pokonci.

»Prosim vas, gospod nadzornik, upoštevajte, preden odidete, še eno možnost, ki smo jo doslej v tem primeru pustili vnevar. Ali je gorela ali ni gorela luč, ko so tiste roke tipale po zidu? Saj je skoraj neverjetno, da bi bil zločinec vedel za kri na svojih rokah. Če luč ni gorela, ali tedaj človek, ki je pustil sledove svojih okrvavljenih rok na tisti steni, ni morda tipal za stikalom? Saj je šel v smeri proti njemu, plazil se je — gotovo se je plazil — ob steni in željno tipal po nočemo. Zakaj pa se je plazil? Zato, ker je bilo pohištvo vse križem razmetano po tleh. Bal se je, da bi padel preko česa ter napravil še večji ropot, ali pa, ker je bil verjetno, da bi se poskušoval, in če je bil v temi, pomislite, kako to dejstvo pojasnjuje zadevo boljše kakor pa kravi madeži. Človek ni videl svojih rok in zato, kajpada, ni opazil, kaj je pustil za seboj na steni. A to bi tudi pojasnjevalo dejstvo, zakaj ni ničesar vzela, in tudi ni mogel, dokler ni našel stikala: in tema bi tudi govorila za dejstvo, da je pustil za seboj svojo palico. Soba je bila potemtakem v temi, gospod.«

Snargrove se je zasmejal.

»Pa ni bila. Pozabili ste na žepno ogledalo. V temi bi bil komajda vzlet zrcalo iz žepa. Razen tega pa je gospod Chance našel sobo razsvetljeno.«

»Da, toda soba ni bila razsvetljena po žlo-veku, ki se je plazil ob steni in ki, kakor nam kažejo sledovi, sploh ni prišel do stikala.«

»Oprostite, vi ste —«

McNab je dvignil roke, ko je sprevidel da ima Snargrove zaprtega duha.

»Oh, človek božji,« je vzkliknil s trudnim vzdihom, »ne delajte si skrbi in opravičevanjem; bolj bi ustrezalo našemu namenu, če ne bi bili stivali svojega vprašanja.«

In obrnil je hrbet Snargrovu.

Nadzornik se je zasukal.

»Pojdite svojim putem, jaz pa poidem svojim,« je dejal izzivalno. »Videli bomo, kdo ga bo zgrabil za pete.«

Ko smo drug za drugim odhajali iz sohe, sem videl, da je Freely preiskoval odtise prstov na steklenih vrat. Snargrove sam pa si je dal opraviti s tistim delom privoza, ki je bil oddeljen z vrvo. Verjetno se mi je zdelo, da tam ne bo mogoče ničesar najti. Saj je bilo na privozu, ki je bil po dneh lahkega deževanja in pa megle ves razmešan, nešteto odtisov stopal. Med McNabovim opazovanjem sem leno skušal najti lastno sled od snoči, pa sem kmalu sprevidel, da je to nemogoče. Zato sem se obrnil, da bi bil videl, ali je na McNabovem obrazu kakšen odsev zavesti, da je bilo Snargrovljevo preiskovanje, kakor sem to čutil, jalovo. Toda on ni bil z očmi obrnjen proti nadzornikovu žepnemu sklo-njenemu hrbtu. Videti je bilo, da je bil skoraj prav tako zamišljen. Čakal sem, kar najstripljiveje sem mogel, dokler se čez nekaj časa ni domislil, da ga moja navzočnost moti, pa se je zvrtnal.

»Ni vam treba čakati,« je dejal, »saj me že ne bo. Moram še nekaj vprašati kletarja Jamesa Browna.«

Ali ste že darovali za kongres Kristusa Kralja?!

Otroški kotiček.

Pravljica iz gozda

(46) Tedaj je Kukica padla na kolena in začela mlo prositi: »Storite meni kar hočete, samo Zlatokljunčka pustite pri miru. Prosim vas zanj in ne zase.« Toda hudobneža niso ganile te besede. Grozil ji je z dolgo, tanko in ostro sulico. Ker ni dosegel ničesar, je jezno odkorakal iz ječe. »Torej, če vidiš kje Zlatokljunčka, mu to sporoči. Sedaj moram seveda dalje, nasvidenje, mala,« se je poslovil sonček od zvončka.

(47) Teden se je že bližal koncu in naša mala dva nista našla še nobene sled o Kukici. Tedaj je začelo deževati in našla sta naša popotnika zavetišče pod lepimi, velikimi mušnicami.

DARUVAR

mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vreli 38—50° C. Zdravljenje revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta. Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse informacije daje Uprava kopališča.

Vsi, ki imajo

sladkorno bolezen

lahko sami sebi vsak dan z enostavnim postopkom kontrolirajo odstotek sladkorja v seču z našim aparatom »Saccharatoma«. Prospekti na zahtevo brezplačno. Cena kompletnega aparata po povzetju 92 din.

Naroča se: Apoteka Gayer, Zagreb.

Kadar potrebujete

tiskovine, kataloge, ilustracije, prospekte in se ne morete odločiti, v kakšni tehniki naj se izdelajo, se blagovolite obrniti na

Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani

Brzjavni naslov: Jugotiskarna Ljubljana

Umetn. grafični zavod v katerem so zastopane vse moderne grafične panoge. — Vsa grafična dela se izvršujejo lepo, solidno in po zmerni ceni

KNJIGOTISK IN UMETNIŠKI TISK LITOGRAFIJA IN OFSETNI TISK KEMIGRAFIJA BAKROTISK KNJIGOVEZNICA

KRAPINSKE TOPLICE

Starodavno, znamenito, radioaktivno kopališče in zdravilišče, zdravi uspešno revmatizem išiasa, protin, ženske bolezni itd. Zdravljenje z blatom, kopalnica v hiši, nanovo zgrajen velik bazen na prostem, dobra hrana, nizke cene, znaten popust za čas pred in po sezoni, pavšalno zdravljenje, lastni avtobus na postaji Zabok—Krapinske toplice, brezplačna vožnja po železnici nazaj itd. Zahtevajte prospekt!

Kdor zida

dobi ves stavbeni material pri

MATERIAL

trg. dr. z o. z.

Ljubljana, Tyrševa c. 36 a

Telefon 27-16 — Brzjavi: MATERIAL

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petlinna vstlica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Priden fant

vajen vsega, išče službo. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Zanesljiv« št. 11412.

Hlapec

priden in pošten, vajen konj, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1048. (a)

Dobra šivilja

gre šivat na dom po zelo nizki ceni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« 11.435. (a)

Zakonca

(sama), z dolgimi pričevall, išče službo. Mož h konjem, žena za druga opravila. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 11.437. (a)

Prodajalka

začetnica, izučena v večji trgovini z mešanim blagom na deželi, pridna in poštena, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11472. (a)

Vajenci

15 letna deklica

s predpisano šol. izobrazbo, išče učno mesto v trgovini. Za oskrbo bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11418. (v)

Učenka za trgovino

zdravo in pošteno sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Imeti mora vsaj 3 razr. meščanske šole. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11623.

Službodobe

Inžinirja

ali absolventa srednje tehnične šole, samostojnega in napeljevanju instalacije centralne kurjave in zdravstvenega poslovanja, iščemo za takojšnji nastop. Samo reflektanti z. dolgoletno prakso, naj stavijo svoje ponudbe z navedbo dosežanj službovanja in referencami na Bačić d. d., Zagreb, Vlaška 75 a. b

Kupimo

Ržene rožičke

kupujemo po najvišjih cenah. Salus, d. d., kemična tvornica, Mengeš.

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter evro volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 8

Obrt

Mreže

za postelje natecene pri Andlovic, založba pohištva, Komenskega ulica 34. (i)

Pouk

Osmošolec

prilavlja za popravne izpite. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 11606. (u)

Prodamo

Odlična kolesa

najugodnejše kupite vendar le pri »Tehnik« Banja J., Ljubljana, Miklošičeva 20. (i)

la marelice

4.25 din; la hruške, slive 3.25 din. Košare 45 kg. franko vožnja razpošilja G. Drechsler, Tuzla.

Mamice!

Oglejte si zalogo otroških vozičkov pri Banja J., Ljubljana, Miklošičeva c. 20. (i)

Za strniščno setev

prilavlja črno in sivo ajdo, koruzo za zeleno krmo, grahoro, rdečo deteljo in repo, vse najboljše kakovosti — trdka

Fran Pogačnik

d. z o. z. v Ljubljani, Dunajska c. št. 33 (Javna skladišča)

Fotoaparat

Voigtlander 6x9, popolno opremljen, izvrstna optika, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11609. (i)

Apno

prima, belo, komadno, zelo mastno, z drvi žgano, prodaja stalno na vagonih Apnenica Dobropolje. (i)

Poročne prstane

ure, verižice, uhane kakor tudi očala, kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Šutna, nasproti farne cerkve. — Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8. (i)

VINA

najboljše kvalitete v poljubni izbiri dobite pri SENICI »Plzenski dvor« v Mariboru. Čez ulico od enega lra naprej znaten popust.

2951

DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENJSKA CCITA

V nedeljo 6. avgusta t. l. ob otvoritvi Mariborskega tedna bo izšla posebna

ŠTAJERSKA ŠTEVILKA, SLOVENCA

posvečena predvsem Mariboru, Celju in Ptuj

Oglasi v tej številki bodo imeli še posebno vrednost!

Razno

Brezplačen zavitek

»Dostalovega« toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh pri prvi uporabi. Spuščaj, možolji, nečistosti lica izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah. »Kemikalija«, Novi Sad 144. V lekarnah in drogerijah originalni karton 32 din.

Halo! Halo!

Stavbnim gospodarjem in tehničnim uradom se najtopleje priporoča Gradbeno podjetje Martinec, d. z o. z., Ljubljana — Prule 8. Postrežba točna. Cene solidne. (r)

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO. KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

Stop! Bled Stop!

Izletniki — turisti!

Kadar pridete na Bled, obiščite meščansko restavracijo Park hotela »Stop«, kjer boste dobro in poceni postreženi. Menu iz priznane kuhinje Park hotela 10, 15 in 18 din.

Priditel — Bled vas vabi!

Pristopajte k 300 dinarski akciji za VI. mednar. kongres Kristusa Kralja,

Grobnice in spomenike

kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje FRANKO KUNOVAR pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9°)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček, račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: številka 1458-63, Ned Dienst; Luksemburg: številka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

PRVOVRSTNA ITALIJANSKA ZASTOPNIŠKA FIRMA

ki razpolaga z najugodnejšimi referencami, že mnogo let odlično uvedena pri veletrgovinah

JAJC IN PERUTNINE

bi prevzela zastopstva vodečih hiš. — Pismene ponudbe na: Cassetta 316 V. Unione Publicita Italiana — Milano.

Vzajemna posojilnica

f. z. z. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Nenadoma nas je zapustil, star 75 let, naš dobri oče, stari oče in fast, gospod

Janez Čemažar

Pogrebno opravilo s sv. mašo zadušnico za blagim pokojnikom bo v sredo, dne 19. julija ob 9. dopoldne na farno pokopališče pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko.

Sv. Lenart, Javorje, Pungart, Gostče, Ljubljana, Zagreb, Nova Kapela, 17. jul. 1939.

Marija, žena; Franciška, Janez, trgovec in krojač, Ivana, kuharica, Lenart lesni trgovec, Franc, profesor, Meta, slaščičarjeva žena, č. s. Delfina, šolska sestra, Antonija, čevljarjeva žena, Jožef, žagar in vsi ostali sorodniki.

LJUBLJANA

I Zupnija Marijinega Oznanjenja pohiti danes zvečer v svetlo karmeličank na Selu, da se pripravi na kongres Kristusa Kralja in izprosi potrebnih milosti. Ob 8 zvečer bo kratki govor: »Marijino notranje življenje in naš čas, nato peto lavretansko litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Vsi župljani so prav pristočno vabljeni, da se te skupne pobožnosti čim bolj številno udeležijo.

Ne pozabi, da bo kongres Kristusa Kralja že konec julija. — Le žrtve bodo kongresu pomogle do uspeha!

I Ameriški rojaki si ogledujejo lepoto Slovenije. G. Leo Zakrajšek, lastnik potovalne pisarne v New Yorku, ki je pripeljal drugo skupino ameriških rojakov na letošnje počitnice v domovino, je organiziral potovanje naših rojakov po Sloveniji. V ponedeljek je s njim odšlo na pot eadem ameriških rojakov in rojakov in bodo najprej obiskali Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Bled, Bohinj, slap Savice, Vintgar, Kranjsko goro, Vršč in Jesenice. Odlili bodo tudi na Jezersko sedlo. Obiskali pa bodo najbrž tudi Logarsko dolino. Potovanje bo trajalo skoraj ves teden.

I Predstojništvo uršulinske samostana v Ljubljani vabi učenke vseh naših šol in članice Marijinih kongregacij na našem zavodu k pevski vaji v torek 18. t. m. ob 9 dopoldne za sv. mašo, ki bo 29. t. m. ob pol 7 v naši cerkvi. Pele se bodo naše pesmi v esperantu.

I Umestnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, 20. t. m. izlet k Novi Stifiti pri Ribnici (slikarji o. Blaž, Metzinger, Wolf, Grohar). Odhod s Kongresnega trga ob dveh dopoldne. Zglasti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrka ob 11. Avtobus 35 din.

I V spomin in počastitev pokojne gospe Julke Albertove sta darovala gospod Avgust in gospa Angela Agnola, Tyrseva c. 10., — 200 din za naširokomašne Šolske Elizabetne konference v Ljubljani, za kar se jima le-ta najtopleje zahvaljuje.

— Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne dijetle. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Z mladino v vodo! Ako hočete svojim otrokom okrepiti zdravje, izrabite za nje poletne mesece, da se nauče plavanja in z gibanjem v vodi in na soncu utrdijo za šolsko leto. Plavalna šola je pravkar zaključila prvi letošnji počitniški tečaj za mladino, ki ga je obiskovalo 150 otrok in prične z nadaljnjimi s tečajem za novince in s tečajem za one, ki se žele izpopolniti v plavanju. Vpisnina za tečaj je 10 din, vsakokratna vstopnina 1 din, siromake se oprosti na prošnjo plačevanja. V tečaj se sprejemajo dekli in deklice, ako prinesejo pismeno dovoljenje staršev. Šola posluje pod nadzorom ministrstva za telesno vzgojo, tečaje nadzorujejo profesorji telovadbe, vse otroke pregledajo zdravniški plavalne šole. Tečaji so dnevno od 9 dopoldne dalje. Vpišite se danes svoje otroke, škoda je vsakega dne, ki ga zamudite.

I Smrtna žrtev ljubosumnosti in vročerkivosti. V nedeljo popoldne se je odigrala na Glincah tragedija, ki je zahtevala življenje 33 letne uradnice Dore B. Uradnica se je seznanila pred letom in pol s trgovcem s sadjem in zelenjavo Djordjem Beankovičem iz Kaštela pri Splitu. Ker

pa je bil trgovec poročen in ločen, ga je uradnica odklanjala, nakar je ta postajal zadnje čase vedno bolj ljubosumen. Tako je prišel v nedeljo popoldne na njeno stanovanje, kjer sta bila v sosedni sobi tudi sestra in mati uradnice. Po krajšem razgovoru mu je uradnica vrnila pisma ter hotela oditi k sestri in materi v sosedno sobo. Trgovec pa je v tem trenutku potegnil revolver ter ustrelil uradnico, ki mu je tedaj kazala hrbet. Zaseda v prvi se je skozi odprta vrata zgrudila na posteljo, na kateri je ležala njena mati. Trgovec je zatem odšel ter skušal oddati revolver v bližnji gostilni. Nato pa je pohajal še po drugih gostilnah, dokler ga ni prijela policija. Kljub temu, da so takoj poklicali reševalce, je vendar uradnica izlivila že med prevozom ter so jo reševalci prepeljali v prosekuro splošne bolnišnice. Trgovec se je na policiji zagovarjal s silno razburjenostjo in vinjenostjo. Po vsem videzu pa gre za naklepen umor iz maščevanja. Trgovca je policija izročila sodišču.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloga: **Julij Klein, Ljubljana, Wolfova 4**

Kranj

Obrotniška tombola v Kranju. Letos prirede kranjski obrtniki dne 6. avgusta veliko obrtniško tombolo. Vrednost samih obrtniških izdelkov bo presegala nad 100.000 din in bo nad 30 bogatih tombol. Lični lepaki povsod kažejo, kako praktične izdelke so naši obrtniki pripravili, da zadovolje igralce. Obrtniki so vzeli z veliko poštovanostjo brez izjem delo v roke in eo se nad vse častno odzvali z željo, da bi se enkrat zbrala sredstva za Obrtni dom, ki je tako potreben. In v ta namen se prireja tombola, zato lahko pričakujejo velikega zanimanja, posebno še, ko hočejo res nekaj vrednega in praktičnega nuditi. Vsi izdelki bodo razstavljeni od 23. t. m. dalje, tablice se pa dobe po vsej Gorenjski kakor tudi v Ljubljani. Zelim, da se našim obrtnikom ta akcija veestransko posreči.

MARIBOR

Festival slovenskih narodnih iger v Mariboru

Maribor, 17. jul.

Te dni je bila v mestni posvetovalnici v Mariboru zanimiva anketa, na katero so poslala vsa mariborska društva in vse narodne organizacije svoje zastopnike. Vodil jo je predsednik Mariborskega tedna dr. Lipold, govorilo pa se je na njej o velikem festivalu slovenskih narodnih iger in običajev, ki naj bi bil v Mariboru za časa Mariborskega tedna.

Misel, da bi se priredil tak festival, ki bi bil pri nas v Sloveniji sploh prvi, v Mariboru, sta sprožila »Društvo prijateljev Slovenskih gor« in društvo »Bela Krajina« v Ljubljani. Namen prireditve je, da se s prikazanjem narodnih običajev vzbudi zanimanje za domače narodopisne vrednote in za domačo kulturo sploh. Prireditve bo iz narodnih ozirov posebno važna za prebivalstvo ob severni meji naše države in med katerim bo tako prireditve s spoznavanjem starih, domačih slovenskih običajev utrdila narodno zavest. Prireditve naj bi bila obenem v vzpodbudo, da se naši domači narodni običaji ohranijo, gojijo in propagirajo.

Festival bo prva slovenska folklorna prireditve v večjem obsegu ter je zato potrebno, da se organizira na najširši podlagi in s sodelovanjem vseh

naših kulturnih in narodnih ustanov. To se je na omenjeni anketi tudi posebno poudarjalo. Obenem pa se je že začrtal v širših obrisih tudi program cele prireditve 5. in 6. avgusta. Lokalno organizacijo festivala prevzame Mariborski teden, obenem pa tudi vsa propaganda v Sloveniji in izven nje. Poklicane bodo vse slovenske občine k sodelovanju. Pri festivalu bo nastopilo nad 200 ljudi in sicer bodo nastopile slovenjgoriske, panonske, dravskopoljske, koroske in belokranjske narodopisne skupine z narodnimi igrami in plesi. Tako bodo Belokranjci izvajali 6 točk, nastopili bodo kolektori iz Slovenskih gor, Kurent z Dravskega polja, videli emo panonsko kolo itd.

Na anketi je bil izvoljen pripravljalni odbor, kateremu predseduje župan dr. Juvan, podpredsednika sta zastopnika Društva prijateljev Slovenskih gor soproga g. podbana gospa Majcen ter predsednik društva Bela Krajina dr. Milan Bano, tajnika prof. Jirak in ravnatelj Lons, v odboru pa so predstavniki važnejših organizacij.

m Pogreb Miha Novaka. Včeraj dopoldne so odpejali v avtofurgonu iz Maribora truplo mladega ponesrečenega jadralca Miha Novaka v njegovo rojstno mesto Višnje goro. Slovo Mariborčanov je bilo presunljivo. Ogromne množice so se zbrale na pokopališču na Pobrežju pred mrtvašnico, v kateri je ležal pokojni jadralni letalec na mrtvaškem odru. Med pogrebi je bil zastopnik naše vojske poveljnik mesta general Čeda Stanovljivič. Vod vojakov je izkazal pokojniku zadnjo čast. Pogreba so se udeležile vse jadralne skupine mariborskega Aerokluba z oblastnim odborom na čelu. Mrtvaški obred je opravil bogoslovni profesor dr. Meško. Od mlade žrtve sinjega športa so se poslovili številni tovariši z lepimi govori. Ves čas pogreba je krožilo nad pogrebi letalo mariborskega Aerokluba, s katerega so vrgli tovariši pokojniku venec v slovo.

m Prosvetna zveza poroča, da je uvedla od 18. t. m. do 1. septembra nedeljno uradovanje od 7 do 12.

m Obmejni promet v prvem polletju. Junija meseca je pripotovalo v našo državo čez Maribor 15.568 tujcev, odpotovalo pa 15.706, tako da je vsega skupaj prekoracilo državno mejo 31.274 oseb. V celnem prvem polletju letošnjega leta pa je prekoracilo državno mejo čez Maribor 124.555 ljudi.

m »Društvo gojiteljev malih živali« v krizi. V Društvu gojiteljev malih živali v Mariboru je nastala kriza. Opozicija je prišla z zahtevno po spremembi v vodstvu. Sklican je bil izredni občni zbor, ki pa je bil tako buren, da ga je policija razpustila. Tudi volitve je policija razveljavila.

m Arehova nedelja je bila predvčeršnjem. Slovita podružnica sv. Aneha na Pohorju poleg Ruske koče je slavila svojega patrona. Zbralo se je ogromno ljudi ob blizu in daleč, veliko je bilo med njimi tudi Mariborčanov.

m Sprejem v vojaško šolo. Razpisan je sprejem gojencev v vojni-obrtno šolo vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu in vojni-obrtno šolo zavoda »Obličev« v Kruševcu. Vsi pogoji za sprejem v šolo se dobe na mestnem vojaškem uradu.

m Telefon v Studencih. Na pogodbeni pošti v Studencih pri Mariboru se je s 15. t. m. odprla javna telefonska govornica, kar bodo gotovo vsi Studenci z veseljem pozdravili.

m Še ena pridobitev bolnišnice. Pred nekaj dnevi smo poročali o važnih pridobitvah v mariborski bolnišnici, izpustili pa smo pri tem novo pridobitev oddelka za očesne bolezni. Je to nova, najmodernejša operacijska miza, ki je veljala 40.000 din.

m Ugotovljeno ime utoplenca. Nedelja je bila usodna. Tri smrtna nesreče so se pripetile v Mariboru pri kopanju. Na Pobrežju je odnesla Drava 14 letno dijakinjo Miroslavo Sever, v Studencih je utonil pri plavanju v Dravi starejši nepoznan mož, v Betnavskem ribniku pa je našel smrt vojak Ibrahim Nacičnovič. Ime utoplenca, ki je izginil v Dravi v Studencih, so ugotovili šele včeraj. Je to 51 letni železniški prometnik Andrej Blažič iz Kalohove ulice 34 v Studencih. — Trupla vojaka, ki je utonil v nevarnem Betnavskem ribniku, pa še niso našli. Iskali so ga v nedeljo do 1 ponoči in tudi včeraj ves dan, vendar zaman.

m S fračo je ubil kolkjo. Tkalki Mariji Vabič, ki stanuje v Ehrlichovi tekstilni tovarni, je ubil sosedov nepridiprav s fračo kolkjo, ki je vodila 13 piščančkov.

Ne pozabite!
Za uspešno nego nog samo originalni
SANOPEDE

Iz Julijske Krajine

Smrt kosi. Dne 16. t. m. je v Moščenicah pri Opatiji izdihnil svojo plemenito dušo g. Fr. Svava, bivši župnik v Vrtojbi pri Gorici. Rajnega gospoda se vsi spominjajo kot moza značnega in jeklenega. Udeleževal se je tudi kot pisatelj in na združnem polju. Njegove zasluge poplačaj Bog!

Srebrna maša. V Števerjanu so nad vse slovesno obhajali dne 16. t. m. srebrno mašo svojega dušnega pastirja g. Cirila Sedeja. Farani in prijatelji so se kosali, da ta praznik povzdignejo, ker so zaslugi g. župnika za Boga in ljudstvo res velike. Bog nam ga ohrani še dosti let!

»Figaro« papežev je umrl

Kakor poročajo iz Rima, je ondi te dni umrl brivec papeža Pija XII., Luigi Evangelisti.

Ta pridni »Figaro« je bil pred volitvami papeža in po nji tista oseba, ki so časniki najbolj izpraševali. Že več let ima namreč to pravico, da služi prelomni vatikanskega mesta. Se tisto jutro pred zadnjimi volitvami, je postregel kardinal — tajnik Pacelliju.

Že vnaprej je vedel, da bo to njegov visoki »odjemalec«, ki je Luigi Evangelisti vedel o njem na tisoče zgodbic in samih pohvalnih besed — boščti papež. In ko je bil kardinalni tajnik zares izvoljen za papeža, so časniki kar oblegali mali brivski salon v Borgu Pio. Tedaj je Luigi Evangelisti žel sadove! Na dolgo in široko je opisaval vrline novega papeža.

Zdaj pa je Evangelisti umrl, ko mu je bilo komaj 58 let; podlegel je hudi operaciji. Njegov sin bo dal vodil salon v vatikanskem mestu.

Objave VIII. Mariborskega tedna

Narodopisna razstava bo nova posebnost letošnjega VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta. Pokazala bo naš narodnostni položaj in bo zato velike važnosti in nedvomno veestransko zanimiva.

Skavtizem predstavlja pri Slovencih tako močno razvito gibanje, da zasluži veestransko pozornost. Plemenita načela organizacije, po katerih vzgaja mladeniče in mladenke v zavedanju, ne može in žene s krepko voljo ter vztrajnostjo v življenju, ei je navedla naiogo, da pokaže rezultate svojega dela pri nas tudi na letošnjem VIII. Mariborskem tednu. Slovenski in tudi ostali skavti ei je bodo nedvomno ogledali in izkoristili v ta namen 50% popust na državnih železnicah od 1. do 17. avgusta.

Veselični park na razstavišču VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta, ki je bil že dolej najbolj privlačna stran prireditve, bo znatno večji in popolnejši, kakor je bil prejšnja leta. Razen tega bodo do otvoritve tedna končana tudi tlakovalna dela v Prešernovi ulici, po kateri se vrši glavni promet prireditve. To bo dalo tednu novo, vse bolj privlačno lice.

Mariborski sport se je po vojni močno razvil in Maribor predstavlja pomembno sportno središče ne le Slovenije, temveč tudi sploh Jugoslavije. Ob priliki letošnjega VIII. Mariborskega tedna bo nekaj sportnih prireditev, ki bodo to v polni meri potrdile. Zanimanje zanje je že vnaprej veliko in trdno smo prepričani, da ne bodo nikogar razočarale.

Slovensko gledališče v Mariboru bo proslavilo letos v jeseni 20 letnico svojega rednega obstoja, svoje začetke, razvoj in uspehe bo pa pokazalo že na veliki jubilejni gledališki razstavi ob priliki VIII. Mariborskega tedna od 5 do 13. avgusta.

V odgovor g. K. Doberšku

V »Večerniku« z dne 14. julija 1939 je g. Karol Doberšek pod naslovom »Pismo uredniku« napadel mene osebno kot župana in banskega svetnika, kakor tudi celokupni občinski odbor, češ, da nikakor nismo storili svoje dolžnosti in da smo mi zakrivali, da je bil prenešen sedež okrajnega načelstva, kakor tudi davčne uprave v Dravograd.

Ugotoviti moram, da je bila naša občina s preselitvijo sedeža okrajnega načelstva ter davčne uprave v Dravograd jako udarjena, tako v gospodarskem, kakor s stališča njenega ugleda. Občinski odbor je podvzel vse, da do te premostitve ne bi prišlo. Izvedli smo nešteto intervencij, tako pri banski upravi kakor tudi pri ministristvu za finance. Ker naše intervencije niso uspele, je smatral občinski odbor potrebno, da skupno z mejo odstopi, kar se je tudi zgodilo na seji dne 9. julija 1939.

Kakor sem poučen, so ta naš korak odobrili vsi, nikakor pa ta korak ni pogodu g. Karlu Doberšku, kateri skuša s svojim člankom v »Večerniku« delati razdor v popolnoma enotnem mišljenju vseh prevaljskih občanov.

Ugotoviti moram, da bi se g. Doberšek moral že iz ljubezni do Prevalj, ki so mu toliko pomagale, prav tako pridružiti naši akciji, ne pa s pisanjem skušati ustvarjati razdor.

Ugotoviti pa je nadalje potrebno, da je bil sedež okraja iz Prevalj premeščen v Dravograd v času, ko je bil g. Doberšek narodni poslanec. Njegova dolžnost bi takrat bila, da bi bil v znak protesta odstopil, ali se drugače poboril, da bi bila premostitev sedeža razveljavljena. G. Doberšek torej nima prav nobene pravice delati očitke občinskemu odboru ne glede na to, da so neuteemeljeni. G. Karol Doberšek pa tudi pozablja, da je pred leti, ko je bil prestavljen v Pilštajn, prošil prav tiste občinske odbornike, katere sedaj v »Večerniku« napada, da bi se zanj zavzeli, da bi ostal še dalje na Prevaljah, kar so ti odborniki tudi možato in z uspehom storili.

Naše ljudstvo bo takšno ravnanje g. Doberška znalo pravilno presoditi in vrednotiti.

Na napad g. Doberška zaradi naših ljudi ne bi odgovarjal, ker je g. Doberšek v našem okraju dobro poznan in je tudi njegov izpad proti meni in proti občinskemu odboru nevažen, toda storiti sem to moral resnici na ljubo.

Jurij Kugovnik,

bivši član ban. sveta in predsed. občine Prevalj

Celje

c Katoliško prosvetno društvo v St. Pavlu pri Prebrodu do dobilo nov prapor. Blagoslovitev bo 6. avgusta Botroval bo novemu praporu podpredsednik narodne skupščine g. Alojzij Mihelič.

c Velika gasilska slavnost v Prožinu. Prosto-voljna gasilska četa v Prožinu je v nedeljo imela velik dan. V kratkem času, vsaj obetajo šele leto in pol, ei je s prihranki in darovi kupila novo motorno brigzalno. Ze v soboto zvečer so fantje zakurili velik kres, ki je opozoril ljudi daleč na okoli, da naj pridejo v nedeljo v Prožin in se vesle s Prožinčani. V nedeljo dopoldne je bila pri Sv. Lovrencu slovesna sveta maša, pri kateri je g. župnik govoril gasilec o pomenu organizacije, katere delo in namen je — ljubezen do bližnjega. Posebno mnogo ljudi se je zbralo v Prožinu ob 2 popoldne, kjer je bila slovesna blagoslovitev nove motorne brigzalne. Iz Celja sta se pripeljala podpredsednik narodne skupščine narodni poslanec g. Alojzij Mihelič in župni starešina in podetarešina Gasilske Zajednice g. Konrad Golgranc. Po blagoslovitvi je spregovoril g. poslanec Mihelič in izrekel gasilec čestitke. Župni starešina g. Konrad Golgranc je imel nato krasen in vzpodbuden govor, da naj se gasilci še z večjim veseljem oklepajo svoje organizacije, da bodo tudi oni lahko čez leta obhajali jubilej, in se ob tem jubileju veselili svojega dela za svojo občino in za narod.

c V celjski bolnišnici je umrla 10-letna hči posestnika Kralj Slavica. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje!

c Usoden padec s kozolca. V Levcu pri Celju je padla 13-letna hči posestnika Zupanc Vera in dobila nevarne poškodbe na glavi in vsem telesu.

c Še o vlomilcu Avžnerju. V soboto emo poročali, da je Avžner priznal že 15 vlomov v teharski občini in celjski okolici. Ponovno moramo pribiti, da ga je aretirai stražnik Gajšek Alojz, ki je zaslačil vlomilca, ko je spal na nekem kozolcu na Babnem. Sreča je bila, da je Avžner spal in ni slišal stražnika, ki se je priplazil do njega in ga presenetil, da ni mogel uiti ali celo uporabiti orožje, ki ga je nosil nabitega s sabo.

Važne uredbe o sodiščih in sodnikih

(Nadaljevanje uredbe z 2. strani)

Personalni svet pristojnega apelacijskega sodišča bo ocenil javljene prošilce za dotično izpraznjeno mesto ter bo izbral najboljše kandidate in napravil predlog kandidatov, ki prihajajo v poštev za izpopolnitev izpraznjene mesta. Predlog bo apelacijsko sodišče dostavilo pravosodnemu ministristvu. V primeru, da se za tako mesto sodišča ne prijavijo niti trije kandidati, bo personalni svet pristojnega apelacijskega sodišča izbral iz seznam kandidate, ki izpolnjujejo pogoje za sodnike okrajnih sodišč. Te kandidate bo predložil pravosodnemu ministristvu za postavitev na izpraznjeno mesto. Seznam kandidatov za sodnike okrajnih sodišč bo vodilo vsako apelacijsko sodišče na svojem področju. V primeru, če želita sodnik okrajnih sodišč ali pa sodnik okrajnih (trgovskih) sodišč medsebojno zamenjati mesta, bosta predložila svoj epozrazum prošnji pristojnemu apelacijskemu sodišču. Apelacijsko sodišče ba z mnenjem personalnega sveta glede umestnosti prošnje s svojim predlogom etavilo dotično prošnjo pravosodnemu ministristvu. Za izpopolnitev izpraznjene mesta predsednika okrožj (trgovskega sodišča), sodnika apelacijskega ga ali kasacijskega sodišča bo kasacijsko sodišče na svoji redni splošni seji, potem ko je predhodno prejelo predlog personalnega sveta apelacijskega sodišča izbralo na zahtevo pravosodnega ministra tri kandidate iz seznam vseh, ki izpolnjujejo pogoje za te položaje. Kasacijsko sodišče bo svoj predlog poslalo pravosodnemu ministristvu. Če pravosodni ministristv sprejme predlog, bo enega izmed predloženih kandidatov predložilo vladi v potrditev. V primeru, če se pravosodni ministristv ne strinja s predlogom kasacijskega sodišča, bo zahteval od tega sodišča nov trojni predlog. Izvolitev kandidata se vrši z glasovanjem in to za vsako izpraznjeno mesto. Glasovanje je ustmeno. Za izpopolnitev izpraznjene mesta podpredsednika in predsednika apelacijskega sodišča bo pravosodni ministristv zaslišal mnenje pristojnega kasacijskega sodišča. Predsednika in podpredsednika kasacijskega sodišča postavla kralj na predlog pravosodnega ministra po zaslišanju ministrskega sveta iz vrst kasacijskih sodnikov in predsednika apelacijskega sodišča, podpredsednika pa tudi s položaja vrhovnih državnih tožilcev.

Postavljanje sodniških pripravnikov brez pravice na prejemke vrši za svoje področje predsednik apelacijskega sodišča na podlagi splošnih zakonikih pogojev za državno službo. Postavitev sodniških pripravnikov s pravico do prejemkov se vrši iz vrst sodnih pripravnikov, ki dotlej niso imeli prejemkov.

Premestitev sodniških pripravnikov izetotako izvajajo predsednik apelacijskega sodišča. Postavljanje pristavov in tajnikov pri prvostopnih sodiščih vrši predsednik pristojnega apelacijskega sodišča na predlog personalnega sveta apelacijskega sodišča,

na katerega je vezan. Na izpraznjeno mesto tajnika apelacijskega ali kasacijskega sodišča predsednik apelacijskega odnosno kasacijskega sodišča razpisuje natečaj v smislu predpisov o natečaju za sodnike okrajnih sodišč.

Dalje uredba določa, da imajo sodni inšpektoriji položaj prejemkov in pravic sodnikov apelacijskih sodišč. Na področju vsakega apelacijskega sodišča se postavi po en sodni inšpektor. Za izpopolnitev izpraznjene mesta sodnega inšpektorja bo pravosodni ministristv zaslišal mnenje onega kasacijskega sodišča, na katerega področju se postavlja.

V § 25 uredbe se pravosodni ministristv pooblašča, da predpiše uredbo o ocenjevanju sodnikov rednih sodišč.

V prehodnih in končnih določbah uredba določa, da se polaganja sodniških izpitov oporočajo vsi oni, ki so sodniki ali tajniki višjih sodišč v času, ko ta uredba postane veljavna, ali pa tisti, ki so že položili sodne izpite po ddašnjih določbah.

Predpisi § 3, odstavek 2, ne veljajo za sodnike okrajnih, okrožnih in trgovskih sodišč na sedežu apelacijskih sodišč, ki se v tem ovojstvu najdejo na dan, ko stopi ta uredba v veljavo.

Za dobo enega leta od dneva, ko je postala ta uredba veljavna, se lahko postavljajo sodniški pripravniki s pravico prejemkov tudi iz vrst diplomiranih pravnikov. To postavljanje sodnih pripravnikov se mora izvršiti na prošnjo, kot to določa ta uredba. Diplomirani pravniki, ki so do objave te uredbe v »Službenih novinah« postavljeni za dnevničarje zvančnike s pravico izvrševanja dolžnosti sodnih pripravnikov, se izenatioj glede pravic na postavljanje sodnih pripravnikov s pravico prejemkov tudi glede pravic do polaganja sodnih izpitov s sodniškimi pripravniki, ki imajo pravico do prejemkov.

Od dneva objave te uredbe v »Službenih novinah« se ne morejo diplomirani pravniki postavljati za dnevničarje, zvančnike s pravico izvrševanja dolžnosti sodnih pripravnikov. Ko bo ta uredba postala veljavna, izgubijo veljavo vsi zakonski predpisi, ki so bili doslej veljavni in ki se nanašajo na predmete ki jih ureja ta uredba. Dokler ne bo izdan zakon o sodniških rednih sodišč, veljajo za napredovanja sodnikov in sodnih pripravnikov po skupinah predpisi zakona o uradnikih. Uredba, ki je objavljena v današnjih »Službenih novinah«, etapila v veljavo 1. oktobra 1939.

Uredba o odgovornosti sodnikov rednih sodišč je izetotako objavljena v današnjih »Službenih novinah« in bo etapila v veljavo pravtako 1. oktobra letos. Dalje je v današnjih »Službenih novinah« objavljena tudi uredba o zidanju in upravljanju sodnih poslopj ter uredba o ureditvi zemljiških knjig, ki stopijo v veljavo šestdeset dni od današnjega dneva.

KULTURNI OBZORNIK

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

je imela 12. t. m. svojo IV. glavno skupščino in posebno glavno skupščino pod predsedstvom glavnega tajnika prof. g. Kreka. Na IV. glavni skupščini je Akademija med drugim obravnavala tudi knjižni program za tekoče poslovno leto. Sklenjeno je bilo, da bo Akademija v filozofsko-filološko-historičnem razredu izdala štiri knjige, in sicer Euhologium sinaiticum, faksimilirano edicijo staro-cerkveno-slovenskega molitvenega zbornika, ki se nahaja na gori Sinaj; uvodno študijo in cirilski prepis glagolskega teksta je priredil predsednik Akademije profesor Rajko Nahtigal; dalje knjigo Viri za zgodovino Slovencev, I. Srednjeveški urbarji, I. del: Urbarji salcburske nadškofije na Slovenskem, priredil redni član Akademije prof. M. Kos; knjigo Gradivo za kulturno zgodovino Slovencev, I. Korespondenca Kopitar-Cojz, I. del, priredil redni član prof. dr. Fr. Kidrič, in knjigo prof. R. Vebra, Vprašanje stvarnosti, Pravni razred bo letos začel z izdajo pravnih spomenikov slovenskega naroda in objavil prvo knjigo te serije: Gorske bukve iz peresa rednega člana prof. M. Dolenc, razen tega pa izdal prvi zvezek pravno-znanstvenih razprav, pri katerem sodelujejo redni člani in drugi znanstveniki, ki njihovi prispevki bodo sprejeti. Podobno se bo letos tudi matematično-prirodoslovni razred moral zadovoljiti z izdajo prvega zvezka strokovnih razprav. Samo umetniški razred v tekočem poslovnem letu ne bo mogel stopiti v javnost, ker sredstva za to ne zadoščajo več.

Posebna glavna skupščina je razpravljala o sklepnem računu za poslovno dobo do 31. marca letos, o poročilu nadzornega odbora in o predlogu državnega proračuna za bodoče proračunsko leto 1940-41, kar vse je skupščina soglasno odobrila. V proračunskem predlogu za leto 1940-41 in njegovem ekspozeju so navedene tudi publikacije, ki jih namerava Akademija izdati v bodočem poslovnem letu. Tu naj bodo zlasti omenjena sledeča dela: v filozofsko-filološko-historičnem razredu drugi del Euhologija in Korespondence Kopitar-Cojz ter I. knjiga Razprav tega razreda; v pravnem razredu drugi del Pravnih spomenikov slovenskega naroda in drugi zvezek pravno-znanstvenih razprav, v matematično-prirodoslovnem razredu ena matematična, ena kemijska razprava in Zbornik pet prirodoslovnih razprav z ilustracijami. Razen tega pa predvideva I. razred pripravljala dela za veliki historični in etimološki slovar, nabiranje dialektološkega in etnografskega materiala in pripravljala dela za lingvistični atlas slovenskega jezika. Pravni razred začne pripravljati moderno pravno in sodno-medicinsko terminologijo in nabirati gradivo pravne folklorne ter popisovanje urbarijev v Sloveniji. Matematično-prirodoslovni razred predvideva prirodoslovna raziskavanja v terenu v Sloveniji, umetniški razred pa organizacijo posameznih odsekov in nabiranje folklornega materiala, zlasti narodnih pesmi z napevi.

Iz vsega tega se vidi, da je Akademija v izvršnem razmahu in dobro pripravljena, da se takoj v začetku kar najčistšeje predstavlja znanstvenemu svetu. Obžalovati je le, da glavni tajnik ni imel mnogo poročati o denarnih podporah, ki bi jih namenil slovenski narod svojemu najvišjemu znanstvenemu zavodu. Pozdraviti je dragoceno dopolnitev akademijske biblioteke, ki jo je omogočil redni član Aleš Uščenik s svojo daritvijo popolnih letnikov slovenskih revij, subvencijo dravske Danovine in mesta Ljubljana in prav tako podporo senata, za katero se ima Akademija zahvaliti pred vsem predsedniku senata, g. dr. Antonu Korošcu.

Toda ostala slovenska mesta, slovenski denarni zavodi in imoviti gospodarstveniki stoji še vedno desinteresirano ob strani. Tu je pač umestno, poudarjati, da more država znanstvene akademije le podpirati, da pa je vzdrževanje in procvit akademij povsod in od nekada izključno le častna zadeva naroda, ki mora svoji akademiji dajati materialna sredstva za njeno udejstvovanje in s tem dokazati, da je obstoj njegove akademije postulat njegove visoke kulture. Saj je pred vsem tudi narod deležen slovesa, ki ga uživa njegova najvišja znanstvena ustanova zlasti v tujem znanstvenem svetu. Tako sta Srbska Kraljevska Akademija v Beogradu in Jugoslovanska Akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu fundirani z bogatimi ustanovami, daritvami in volili srbskih odnosno hrvatskih mecenov. Država jima daje razmeroma majhno pomoč.

Naša Akademija v tekočem poslovnem letu ne samo, da je od države dobila samo neznaten kredit 21.000 din za tisk in honorar publikacij štirih razredov, kar komaj zadošča za izdajo ene knjige, temveč se je noben slovenski denarni zavod, noben imovit Slovenec ni spomnil z daritvijo ali volilom. Kljub temu bo Akademija s svojimi skromnimi sredstvi že v prvem letu dokazala, da se krepko afirmira. Pojde pa to samo z žrtvovanjem pretežnega dela njene imovine. Če se niti v prihodnjem letu gnotno stanje ne bo znatno izboljšalo in če zlasti slovenski narod sam svoji Akademiji ne bo prisločil na pomoč s primernimi gnotnimi podporami, bodo Slovenci s tem svoji lepo razvijajoči se ustanovi sami onemogočevali nadaljnje uspešno udejstvovanje. Toliko smo mogli posneti iz ekspozeja, ki nam ga je dal na razpolago glavni tajnik.

Smatramo za svojo častnikarsko dolžnost, da širšo javnost o tem obvestimo.

Damir Feigel - šestdesetletnik

18. julija 1879. je v Idriji zagledal luč sveta Damir Feigel, poleg Murnika, Milčinskega in Škanibalskega Mencingerja eden naših najboljših humoristov. Segavost in sočen izraz je dobil doma, kajti Idrižani so znani kot veseli ljudje, ki si tudi preko hudih časov pomagajo s poskočno pesmijo in domačo, dostikrat krepko oporano šalo. Iz rojstnega mesta je Feigel prišel na goriško gimnazijo, čeprav je Idrija takrat držala zveze bolj z Ljubljano kot s katerim drugim slovenskim mestom. O gimnazijskih letih pripoveduje sam v knjigi »Ob obratu stoletja« (Trst, 1931). Feigel je namreč maturiral l. 1900. Takrat so se po Goriškem kresali duhovi v narodnih in drugih bojih. Pravijo, da je duhoviti Damir z zdravim humorjem okrhval marsikatero puščico z nasprotni strani. Dostikrat je neslovenske profesorje spravil v hudo zadrego. Sam pripoveduje, da mu je v šolski nalogi ušla beseda sin den Prädaalen der Weltgeschichte (v predalih svetovne zgodovine). Profesor, ki slovenščino ni poznal, je več mesecev v smrtnem strahu vpraševal najboljše germaniste vse Nemčije, ali vedo, odkod prihaja ta beseda, ki mu v uspeših zveni tako znano in polno, a ji ne ve pomena ne izvora. Ker je vsi nemški učenjaki niso poznali, je moral v razredu priznati svojo nevednost.

Po maturi je Feigel šel na Dunaj študirati pravo. Dovolil ga ni. Pač pa se je oprijel častnikarstva in slovenskega dela. Prvo samostojno knjigo je izdal l. 1911. pri Bambergu v Ljubljani z naslovom »Pol litra vipavca«. Par let zatem je bila vojna in razdejane sončne goriske dežele. Feigel je precej časa vztrajal med granatami v napoli porušeni Gorici. Iz begunstva se je potem vrnil, brž ko so razmere dopuščale. Posvetil se je zopet priljubljenemu častnikarstvu. Pomagal je pri mnogih goriških in tržaških listih in zlasti pri knjigah Goriške Matice. Rasti pa je začela tudi vrsta njegovih knjig. Danes jih je pred nami štirinajst, petnajsta se pripravlja.

Iz novega ozračja, ki je nastalo na Goriškem po vojni, se je Feigelov duh spustil na svetle poljane proste in brezskrbne domišljije, ki ga večkrat popelje v deželo nemogočega, kjer kupoma leže neverjetni, a lepi motivi. Feigel ni grabelj. Vzame eno samo misel, jo prenese na realna tla vsakdanjega življenja ter jo postavi pred bralca kot dognano in obče priznano dejstvo. Na tej podlagi zgradi potem zgodbo, ki se vrši po vseh pravilih običajne logike. Tako je v »Čudežnem očesu« (1930) pokazal iznajdbo, ki jo lahko deneš pod kloboč in z njo pogleda v dušo vsakega človeka, da ti ne uide nobena še tako skrita misel. »Kolumbe« (1932) sloni na znamenjani močvirni, ki se je zgodila v bolnišnici pri operaciji dveh istočasno ponesrečenih. »Čarovnik brez dovoljenja« (1933) iznajde liliputator, s katerim pomanjša odrasle ljudi, da dobijo otroško postavo. »Faraon v fraku« (1929) je egiptovska mumija, ki po tisočletnem spanju za pokoro zopet oživi, uteče iz mestnega muzeja in povzroča zmešnjave, dokler ne poteče čas njegove pokore. Tudi »Pasja dišak« (1926), »Na skrivnostnih tleh« (1929) in »Okoli sveta« (1935) vsebujejo podobno neverjetne domisleke. Okoli glavnega junaka pa vedno zbira pisano množico uradnikov, zdravnikov, detektivov, posestnikov, trgovcev l. dr., ki dejanje zapletajo, da je veseljce.

Svojevrsna je knjiga »Brezenc« (1931; ponatis iz »Mladice« 1932), ki groteskno obravnava davno

zgodovino naših krajev ter pripoveduje o vseh narodih, ki so se kdaj valili preko brezenske zemlje, a danes o njih ni miti sledu.

Smeh je dar božji, potreben kot kruh, zato voščimo D. Feiglu, da bi ga še dolgo stresal iz svojega neusahljivega vira.

m. n.

Spominski zbornik Slovenije. Te dni izide dolgo in težko pričakovani »Spominski zbornik Slovenije«. Da se je delo zakasnilo, je pripisovati zlasti dejstvu, da je obseg izredno narasel. Namesto prvotno napovedanih 300 strani, obsega zbornik nad 700 strani in se je s tem tudi zelo povečala kakovost dela, ker so prispevki lahko izšli v prvotno nameravanem obsegu, kakor so si ga zamišljali avtorji. Tudi tehnična oprema dela bo znatno izboljšana v primeri s prvotno napovedjo. Zlasti bo lepa vezava, ki je povzročila tudi znatno povečanje stroškov.

Ker je obseg dela izredno narasel, izboljšala pa tudi tehnična oprema, je razumljivo, da so narasli tudi stroški za delo. Zaradi tega je bila uprava prisiljena zvišati prvotno najavljeno ceno 150 din na 195 din. To povišanje v primeri s povečanjem obsega dela ni znatno. Kajti pomisliti je treba, da se je obseg več kot podvojil, nadalje se je znatno izboljšala tudi oprema knjige.

Uprava je stremela za tem, da bi bilo povečanje obsega dela in tehnične opreme čim manj občutno za naročnike, vendar so stroški toliko narasli, da je bila prisiljena zvišati naročniško ceno. Pomisliti je treba, da stane zbornik v knjigarnah 300 din, tako da so naročniki znatno na boljšem pred ostalimi kupci.

Spominski zbornik Slovenije bo v kratkem v rokah naročnikov ter se bo dobil v vseh knjigarnah.

Književni glasnik. Izdaja Mohorjeva družba, št. 2, leto 6., prinaša zanimiv članek prof. Solarja »Ali Mohorjeve knjige niso več potrebne?« Kakor je v prejšnjih številkah začel vprašanje slovenskih ljudskih povesti ter jih afirmiral tudi za današnji čas, tako je zdaj načel vprašanje častnikarske in književne literature ter potrebo mohorskih knjig za vsako kmečko hišo že zato, da si more ustanoviti vsak slovenski dom svojo majhno knjižnico in tako dobiti spoštovanje do lepe knjige. Zanimivo je Jahnovo priznanje, kako je vznikla njegova povest »Cvetkova Cilka« ter kako jo je pisal in komu je namenjena. Dalje je ocenjena knjiga dr. Zebola: »Korporativno narodno gospodarstvo« ter naznanjena nova knjiga »Štirideset let babice«, ki bo v kratkem izšla, kakor tudi Detelovi zbrani spisi IV. zvezek (Trojka) ter dr. Andreja Gosarja »Socialni nauk Cerkve«. Na kraju je nekaj ocen knjig, ki so izšle letos pri Mohorjevi družbi.

Stefan Jerko-Ciček: Poglejmo se. — 135 karikatür. — Ljubljana 1939. Casopis Posebna izdaja, ki izhaja v Ljubljani in predstavlja sedaj slovensko karikatur, kolikor jo je, je izdala v ponatisu teh 135 karikatür, izšlih med letom v Posebni izdaji. V humorju in satiri smo Slovenci čudovito slabo zastopani ter resnično nismo rodili nobene velikega humorista in komaj karikaturista. V književnosti je hotel biti Cankar, v risbi pa Smrekar, ki pa je s svojo umetnostjo kmalu nasel na neki surovosti. In prav iz te Smrekarjeve karikature izhaja tudi Stefan Jerko-Ciček, ki mu smisla za politično satiro ne moremo odrehati ter je včasih izredno dober in oster ter pravičen, drugič pa se že naklanja k Smrekarjevi surovi bolestnosti, kar je nevarnost, da iz duhovitosti pade v neokusnost. Vsebinska teh karikatur je političen obračun z obema slovenskima strankama (JRZ in JNS) ter nazorna predstava slovenskega položaja v današnjem domačem, državnem in svetovnem položaju, kakor si ga predstavlja človek, ki z grenkim humorjem motri današnji čas.

čudovita zveza usode moža in žene

Italijanski listi poročajo o žalostnem dogodku, ki se je dne 1. prijel v vasi blizu Savone. Ondi je živel mlad elektromehanik s svojo ženo, ki je bila že več let gluha. Vsako jutro se je mož odpravil na delo pri električnem vodovodu visoke napetosti in se je šele zvečer vrnil. Nedavno je bilo treba odstraniti majhno škodo na električnem drogu, tako da je moral delavec splezati nanj. Komaj je bil na vrhu, je že dobil strahovit električni sunek, ki mu je povzročil po vsem telesu hude opekline. Šele čez nekaj minut ga je njegov tovariš našel; visel je na jernemu na drogu. Takoj je bil prepeljan v bolnišnico.

Medtem ko se je razvijala ta žalostna, pa se je začela ponesrečevanja žena, ki je bila v hiši, silno vznemirjati. Začela je celo izgovarjati glasove in nenadoma je spet slišala in je začela gladko govoriti; rekla je, da mora svojemu možu kaj telefonirati. Vse to pa se je zgodilo, kot so dognali pozneje, vprav ob tistem času, ko se je njen mož ponesrečil in tako je dobila kar po telefonu sporočilo o njegovi nezgodi. Takoj je odhitela v bolnišnico, kamor je prispela nekaj minut pred možovo smrtjo, vprav ob času, da se je mogla ob smrtni uri posloviti od njega.

104 LETNA ŽENA izpije vsak dan tri šilce žganja V Norton Cartageu, blizu Canterburyja v Angliji, je te dni obhajala mrs. Louisa Lavrett svojo 104 letnico življenja. Vsak dan izpije tri šilce viskija, to je na teden eno steklenico, katero ji podari občina njenega rojstnega kraja, saj je sama jako revna.

Mrs. Lavrett, ki se še spominja, da je bila l. 1852. na pogrebu vojvode Wellingtonskega, živi s svojim 84 letnim »sinkom« skupaj, ki pa, v nasprotju s svojo materjo, niti ne ve, kaj je viski. On tudi ne sme videti, kadar mati po trikrat na

dan pije žganje. »Mislim, da ni prav,« je rekla na svoj 104. rojstni dan častnikarjem, »če bi otrok videl, da njegova mati pije žganje. Doslej se mi je še zmeraj posrečilo, da sem Jamesa obvarovala še sleherne izkušnje«. In 84 letni James, ki so ga pozneje izpraševali, je rekel: »Mama mi dovoli, da grem po enkrat na teden ven. Toda ob sedmih zvečer moram biti že spet nazaj.«

Dino Grandi, bivši italijanski poslanik v Londonu, je postal italijanski pravosodni minister.

ŠPORT

Šport zadnje nedelje

Drž. atletsko prven. v deseterboju

Na ljubljanskem stadionu se je vršilo v soboto in nedeljo tekmovalje za državno atletsko prvenstvo v deseterboju. Je to najtežje in obenem najbolj vsestransko lahkoatletsko tekmovalje, ki zahteva od vsakega tekmovalca vsestransko izvežbanost in seveda vztrajnost. Tekmovalci v letošnjem tekmovalju ta deseterboj so se takole plasirali:

1. Klínar Janez (SK Planina) 5390 točk;
2. Jurkovič Srdjan (Concordia, Zagreb) 4987 t.;
3. Polak Bojan (ASK Primorje) 4843 točk;
4. Inž. Šostarič Nik. (Maraton, Zagreb) 4796 t.;
5. Balgavi Stefan (Maribor, Zelezničar) 4102 t.
Istovčasno se je vršil maratonski tek, ki je bil pa zelo slabo organiziran. Tekmovalci so namreč močno zašli in so vsled tega tekli 50 km namesto 42 kakor so vedno maratonske proge bile doslej dolge. Prvi je prišel na cilj Zagrebčan Garef (Concordia) v času 3:39:30, drugi je bil zopet Zagrebčan Krajcar (Concordia), v času 3:47:26 pa je pritekel kot tretji Ilirijan Kvas. Na cilj so prišli od vseh desetih tekačev — kolikor jih je startalo — samo ti trije.

Motociklistične in kolesarske dirke na Jezerski vrh

Gorenjski motoklub je priredil v nedeljo motociklistične in kolesarske dirke na Jezerski vrh, ki so takole izpadle:

Motorji do 125 kub. cm:
1. Fantini Valtor (Hermes) na DKW 5:51;
Motorji do 200 ccm turni: 1. Markič Miha, I. G. M. (Zündap) 5:47 4 pet.
Motorji do 250 ccm turni: 1. Nadižar Franc, I. G. M. (Puch 250) 5:22 3 pet.
Časi inozemcev: 1. Herman Lätschacher, NSSK (500 NSU Sport) 4:41 4 pet.
Kolesarji lahke kategorije: 1. Jemc Ciril, Zarja, Jesenice, 14:8.
Kolesarji težke kategorije: 1. Mulej Alojz, Zarja, Jesenice, 14:55.
Motorji do 350 kub. cm turni: 1. Bar Vinko I. G. M. 350 DKW 5:13 4 pet.
Motorji nad 350 kub. cm turni: 1. Bar Vinko, I. G. M. 350 DKW 5:10 2 pet.
Motorji do 350 kub. cm, športni: 1. Breznik Dušan, Autoklub, 250 DKW, 4:57.
Motorji do 1000 kub. cm, športni: 1. Cihlar Jože, Autoklub, 500 BMW, 4:26 2 pet. (s tem je dosegel najboljši čas dneva, povprečna brzina: 58 km).
Motorji s prikolico: 1. Kurnik Franc I. G. M. 600 BMW, 5:24 2 pet.

JNZ : HŠS

V Zagrebu so imeli sestanek zastopniki Jugoslov. nogometne zveze in zastopniki Hrvatske športne sloge. Teh razgovorov sta se udeležila tudi predsednik ljubljanske nogometne zveze g. Kōstl in Buljevič. Razgovori so trajali celih 12 ur. Zastopniki JNZ so pristali na reorganizacijo, toda na 6 pokrajinskih zvez, in sicer v Slovenijo, Hrvatsko, Bosno, Vojvodino, Srbijo in Makedonijo, katere bi vezala rrvhova zveza, ki bi v reanici reprezentirala naš nogomet v tujini. JNZ, nikakor ne pristati na predlog Hrvatske športne sloge po ustanovitvi dveh lig. Slovenski zastopniki so se zedinili s hrvatskimi v tem, da vstopijo v Hrvatsko ligo z dvema kluboma, in sicer z SK Ljubljano in SK Mariborom. Tako bi v Hrvatski ligi zdaj nastopalo 12 klubov. Pri tem vprašanju so se pogajanja razbila, ker Hrvatska športna sloga ni hotela popustiti. Postavljeno je bilo več predlogov, med njimi tudi predlog Buljeviča iz Ljubljane. Ta predlaga, naj se Gradjanski, Hajduk in Hašk vrnejo v skupno ligo, Sašk, Baška, Split, Ljubljana in drugi klubi Hrvatske lige pa bi igrali kvalifikacijske tekme in bi dvoje najboljših moštev tudi sodelovalo v skupni ligi. Tako bi bilo v skupni ligi 5 klubov Hrvatske športne sloge, 7 pa v belgralski skupini. Pogajanja se bodo nadaljevala. Na eni strani stoji Hrvatska športna sloga, ki ne odstopi od svojega predloga dveh lig, na drugi strani pa je JNZ, ki teh dveh lig noče dovoliti. Če bo JNZ že na svoji seji prihodnji tork izključila vseh teh 218 klubov, polem je prelom med JNZ in tako imenovanimi »zapadnimi člani te zveze« dokončen. Zastopniki Hrvatske športne sloge se zavedajo, da danes, ko je vprašanje reorganizacije JNZ že toliko napredovalo, ne morejo in ne smejo popustiti. Pri tem pa jih podpirajo tudi slovenski klubi.

Atletski dvoboj Nemčija : Italija

Nemški in italijanski lahkoatleti so se pomerili v Milanu, ki so postavili zelo lepe rezultate. Zlasti je treba omeniti nov svetovni rekord v teku na 800 m, ki ga je postavil nemški atlet Harbig

v času 1:46,7 min. Ostali rezultati pa takole izgledajo:

Met kladiva: 1. Blask (Nemčija) 56.32 m; 2. Stork (N) 53.19; 3. Venazzetti (Italija) 47.45; 4. Taddia (I) 45.95.
Tek na 1500 m: Mehlhose (N) 3:53.2; 2. Jakob (N) 3:54.8; 3. Vitale (I) 3:57.4; 4. Zippoli (I) 4:16.8.
Tek na 200 m: 1. Mariani (I) 21.2 (nov italijanski rekord); 2. Scheuring (N) 21.2; 3. Necker-mann (N) 21.3; 4. Gonelli (I) 21.7.
Skok v višino: 1. Langhoff (N) 190 cm; 2. Campagner (I) 1.90; 3. Gehmert (N) 1.90; 4. Donadoni (I) 1.85.
Tek na 800 m: 1. Harbig (N) 1:46.6; 2. Lanzi (I) 1:49.9; 3. Brandscheit (N) 1:50; 4. Bellini (I) 1:52.6.
Tek na 400 m čez zapreke: Hölling (N) 52.6; 2. Glaw (N) 54.4; 3. Russo (I) 54.7; 4. Lualdi (I) 56.1.
Met kopja: 1. Berg (N) 63.81 m; 2. Büsse (N) 62.07; Rossi (I) 56.42; 4. Orei (I) 53.20.
Triskok: 1. Hock (N) 14.53 m; 2. Bini (I) 14.45; 3. Turco (I) 14.45; 4. Siebe (N) 14.29.
Tek na 10.000 m: 1. Syring (N) 31:23.2; 2. Beviacua (I) 31:25.2; 3. Eberhard (N) 31:52.4; 4. To-rassa (I) 32:44.2.

Po prvem dnevu je vodila Nemčija z 23 točkami. Stanje točk je bilo 56.50 : 35.50.

Tek na 100 m: 1. Scheuring (N) 10.4; 2. Mariani (I) isti čas; 3. Neckermann (N); 4. Daelli (I) 14.45; 3. Turco (I) 14.45; 4. Siebe (N) 14.29.
Tek na 110 m preko zaprek: 1. Kumpmann (N) 14.8; 2. Wagner (N), 3. Oberweger (I); 4. Eri-tale (I).
Met kroglice: 1. Blask (N) 16.62 m; 2. Storch (N) 16.11; 3. in 4. Italijana.
Tek na 5000 m: 1. Schaumburg (N) 14:53.8; 2. Nemeč, 3. Italijan.
Skok s palico: 1. Langhoff 4.26 m; 2. Romeo (I) 3.90 m; 3. Oberweger (I).
Met diska: 1. Lampert (N) 51.53 m; 2. Oberweger (I).
Tek na 400 m: 1. Harbig (N) 46.7 (nov nemški rekord); 2. Lanzi (I); 3. Missoni (I); 4. Hamann (N).
Štabela 4 krat 100 m: 1. Nemčija 40.6; 2. Italija.

Štabela 4 krat 400 m: 1. Nemčija 30.10; 2. Italija.

Nemci so premagali Italijane v atletiki z lahkoto. Rezultati pa, ki so bili postavljeni v Milanu v soboto in danes, predstavljajo neverjeten uspeh nemškega športa.

Drž. prvenstvo juniorjev-atletov

V Mariboru se je vršilo tekmovalje v lahkoatletiki za omladince in juniorje. Doseženi so bili tile rezultati:

Juniorji C: 1. Lončarič (Maraton) 2204 točke, 2. Stranič (Zelezničar) 1969.75, 3. Bačnik (Zelezničar) 1860.75, 4. Abramovič (Hašk, Zagreb) 1840.
Omladinci: 1. Gregorovič (Zelezničar) 2329, 2. Mlakar (Zelezničar) 2147, 3. Horjak (SK Celje) 1973, 4. Zorko (Zelezničar) 1914.
Najboljši rezultati v peterboju so: tek 200 m Mlakar (Rapid) in Lončarič (Maraton) 25 sekund. Skok v daljavo Zorko (Zelezničar) 610 cm, Lončarič (Maraton) 606 cm. met kopja Gregorovič (Zel.) 48.74 m; disk Abramovič (Hašk) 34.25 m; tek 1500 metrov Fischbach (Rapid) 5:01, Lončarič 5:07.

Nogomet

Ljubljana : Maribor 5:1 (4:1)

Juniorji prvak LNP je postala Ljubljana s skupnim scorem 4:2. Nedeljsko temo pa je dobil Maribor z rezultatom 2:1.

Tenis: Concordia : ISSK Maribor

Zmaga zagrebske Concordie 4 : 2.

Maribor, 16. julija.

Danes dopoldne se je vršil na lepih teniških igriščih ISSK Maribora turnir med zagrebsko Concordio in igralci ISSK Maribora. Vreme je bilo krasno, dasi precej vetrovno. Concordia je poslala v Maribor svojo pomladno in radi tega še mnogo obetajočo ekipo, ki je izpolnila tudi vsa pričakovanja. Sarič (Concordia) je danes igralec največjega formata, ki ga odlikuje popolno tehnično znanje. Tudi ostali igralci Concordie Strok, Krznar in Balog so znani, ki so že večkrat nastopili pri turnirjih, ISSK Maribor je poslal v boj svoje znane bele mušketirje Albaneže, Malija, Škapina in Tončiča, ki so nudili v vseh igrah Zagrebčanom močan odpor. Končni rezultati so sledeči:

Albaneže (M) : Sarič (C) 4:6, 6:3, 5:7.
Mali (M) : Krznar (C) 6:1, 4:6, 1:6.
Tončič (M) : Strok (C) 4:6, 6:2, 5:7.
Škapin (M) : Balog (C) 6:2, 6:2.

Double:

Albaneže—Škapin (M) : Sarič—Balog (C) 6:3, 6:3.

Mali—Tončič : Krznar—Strok 6:1, 6:1.